

ARGIA

ARANTZAZU LOIDI

«Arrasaten
multimediaren
kontzertua
errotzeko, Arco
beharrezkoa zen»

EUSKARA

Milaka euskaldun
milduko dira Diman
bostgarren
Ekanpada dela eta

EUSKO IKASKUNTZA

Lehendakari
izateko hiru
hautagai eta
interes ugari

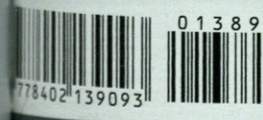
EUSKADIKO EZKERRA

Akabo garai
bateko glamoura

LANDETXE ETA CAMPINGAK: INTERES OSOKO OPORRAK

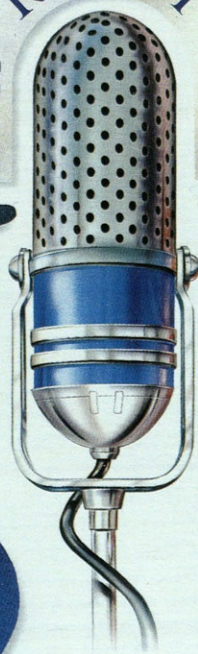

DOSSIERRA

URREA, ZE
URREA, ZE
URREA, ZE
URREA, ZE
URREA, ZE

I · R · A · T · I · A

eg n

Tfno. (943) 55 47 70

F.M. 103.0

Xabier Perez Euzkitze, orojakile horri

ZU, Xabier, euskaltzale sutsua omen zara, baina dirudienez, erdara hutsezko egunkariak nahiago dituzu, euskara hutsezko «Euskaldunon Egunkaria» edo horren ondoren euskararik gehien darabilen eta ETAn komunikatu guztiak argitaratu dituen «Egin» egunkaria baino. Horregatik, eta orojakile bat izan arren, beharbada ez duzu jakingo, salbuespenen bat izan ezik, azken urteotan ETak atera dituen komunikatu guztiak euskara hutsezkoak izan direna.

Diodana egiaztatzeko aski duzu «Egin»-eko heme-roteka aztertzea. Beste aldetik, ez dut ulertzen, EHE zer den ondo baino hobeto dakizun arren, zergatik nahastu nahi duzun ETArekin, EHEk ETako buruzagien ordenagailuak azter ditzakeela ala euskararen aldeko lanetan dihardutenak zure gezurrez zikinduz noizbait ETBko zuzendari-tza eskuratzeko itxaropena

gordetzen al duzu?

Putakume edo hijoputa. Nik ez dakit Urrusolo Sistia-gak «Pakito»-ri putakume edo hijoputa deitu ote zion. Kezkatzen nauena gure herri txiki honetan hainbeste putakume eta hijoputa bizi izatea da; baina horiek ez dira beren bizia euskararen alde eman zutenak eta egun ematen ari direnak; dena dela, horietatik batzuk zure inguruan ibil daitezkeenez gero, galdera sorta bat egingo dizut.

Honakoa da: Euskal Herrian, beti euskaltzale ikuspegitik, inor putakume edo hijoputa izatekotan, ez al dira ETB2 sortu zutenak izango? Edo apika ETB1ean erdaldun hutsak diren zenbait langile sartu zituztenak? Edo beharbada espainol armadako buruzagiez osatutako hertzaintza erdaldun hutsa sortu zutenak? Edo Hezkuntza Saila Buesaren eskuetan ipini zutenak? Edota trafiko seinaleak eta instituzio ezberdinetako inprimakiak elebiduntzeko ere balio izan ez duen autonomia estatutua egin zuten *euskaltzaleak*? Edo gaur egun «Euskaldunon Egun-

karia» ekonomikoki ito nahi duten *euskaltzale subarrak* akaso? Adibide gehiago jar nezake, baina uste dut hauekin nahiko edukiko duzula, eta zure euskaltzaletasuna «Txelis»-ena baino handiagoa dela uste baldin baduzu, zuk ongi dakikezunez, euskararen alde lan egiteko era asko dago, eta gogorik edukiz gero bere alde iharduteko, dagokizun tokia bilatzen jakingo duzu. Baina ni seguru nago, erosoagoa eta errazagoa denez gero, zuk, orain arte bezala, euskaratik bizi izaten jarraitu nahiago izango duzula, egunero eta debalde beren bizia arriskatzeko eta ematen ari diren, edo bizitzako aldi guztiz garrantzitsu bat eskaini eta eskaintzen dioten gizon-emakumeekin lan egitea baino, ala ez, Xabier?

**Ricardo Gonzalez de
Durana (Oreitia)**

Zinea euskaraz

EZ da eskasa zineak Euskal Herrian duen arrakasta. Botatzen dituzten pelikulak, ordea, ia den-denak erdaraz

datozkigu. Imaginatzen ahal dugu honen arrazoiak, beti bezala errentabilitate ekonomikoa. Zenbat kostatzen du pelikula bat erdaratik euskarara pasatzeak? Eta zenbatek ikusiko dute hizkuntza honetan?

Beraz, zergatik ez dituzte pelikulak jatorrizko bertsoan botatzen euskaraz subtitulaturik? Honela, pelikulak behintzat euskaraz irakurtzen ahal genituzke, betiko espainiera eta frantsesa entzun ordez.

Baina euskaldunetaz aparte, ez ziren gutxiago izango pelikula hauetara hurbilduko zirenak: zinezale amorratuak, jatorrizko hizkuntzan ikustea gustatzen zaienak. Guzti hauek hala nola jarraituko lukete pelikula euskaraz irakurtzen. Eta batzaz beste, pelikularen *errentabilitate ekonomikoa* lortuko litzateke.

Ez dakit nori dagokion guzti hau martxan jartzea, baina gaur egun Euskal Herriko hiriburuetan dauden zinema guztiekin, uste dut arrakastatsu ateratzen ahal den ideia bat dela.

**Mikel Aientza
(Lesaka)**

NIK ERE HARPIDEDUN IZAN NAHI DUT

(astekaria eta urtekaria jaso nahi ditut etxean)

IZEN-DEITURAK

HELBIDEA HERRIA

K.P. HERRIALDEA TEL

BANKU EDO AURREZKI KUTXA

SUKURTSALASUKURTSAL zka

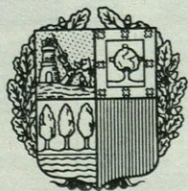
KONTUAREN ZENBAKIA

HARPIDETZA SARIAK (BEZ barne)

HEGO EUSKAL HERRIA
9.750 pezeta
IPAR EUSKAL HERRIA
640 libera
ESTATU ESPAINIARRA
9.750 pezeta
BESTE ATZERRIAK
12.800 pezeta
AIREZ
20.200 pezeta

N O N - Z E R

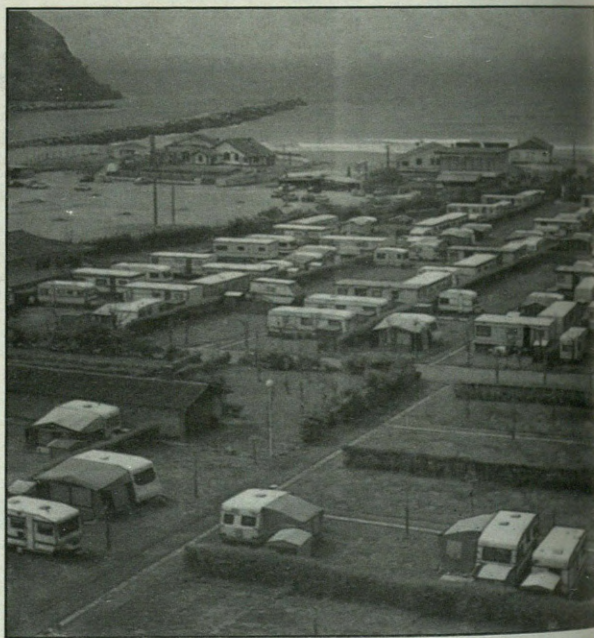
- 6.** Politika kronika. IÑAKI ZUBIONDO.
- 8.** EUEk EArekin koalizioa osatuko du, eta EEk ezin PSOerekiko konfluentzia lotu. Akabo EEren garai bateko *glamoura*. GARBIÑE UBEDA.
- 12.** Politika ttanttaka.
- 14.** Nazioarteko kronika. LUKAS MARTINEZ.
- 16.** Rio 92: Lurraren azken aukera? XABIER LETONA.
- 20.** Nazioarte ttanttaka.
- 22.** Hauts zuria eta «litrona» ugari kale bazterretan. MYRIAM GARTZIA, AMAGOIA IBAN.
- 26.** Ekainaren 5, 6 eta 7an ospatuko da bostgarren AEKanpada. Milaka motxila euskaldun. MYRIAM GARTZIA.
- 30.** Arantzazu Loidi: «Arrasaten multimedien kontzertua errotzeko, Arco beharrezkoa zen». XABIER LETONA.
- 35.** DOSSIERRA: Landetxe eta campingak, interes osoko oporrak. ALBERTO IRAZU, J.J. PETRIKORENA.
- 51.** Songoku, Euskal Herriko haurren eredu japoniarra. AMAGOIA IBAN.
- 56.** Kultura Kronika. J.J.PETRIKORENA.
- 58.** Iparraldeko Akoka taldeak lehen diskoa kaleratu berri du. Aro berriko musikak Akoka du izena. PATXI SARRIEGI.
- 60.** Ekainaren 6an bazkideek lehendakari berria hautatuko dute Oñatin. Eusko Ikaskuntza: hautagairik bai ote gai makila hartzeko?. RITXI LIZARTZA, JOXI GOIKOETXEA.
- 64.** Arantxa Iturbek bere lehen ipuin liburua jarri du kalean. «Ipuin hauek irakurtzeko garaian, sakontasun bila ez etorri inor». JOXEMI SAIZAR.
- 66.** Munduaren zabaletik kultura. J.M. HERITZ.
- 68.** Kultura ttanttaka.
- 70.** Astegiroa.
- 79.** TXT.
- 82.** Greba Legea, PSOeren hurrengo kolpea. JOSE LUIS REZABAL.

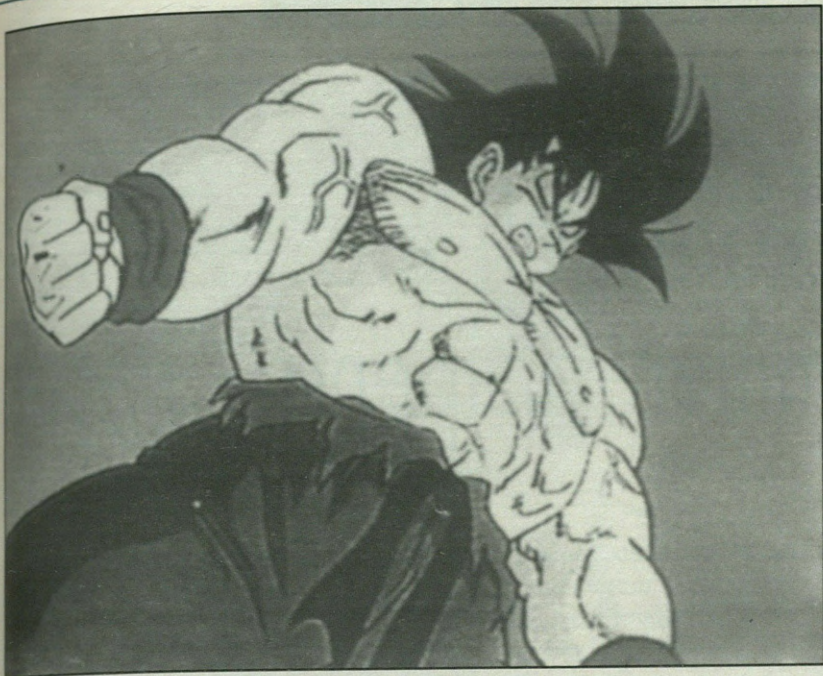
Eusko Jaurlaritzako Kultura Sailak
diruz lagundutako aldizkaria

POLITIKA: EEren eszizioaren ondotik sortutako bi taldeak, EE eta EUE, beste bi alderdien magalean babestu dira. EUEk EArekin koalizioa sortuko du hauteskundeetarako, eta EEko hainbat burak PSOerekiko konfluentzia bultzatu nahi du, baina militantziak eta PSOek berak ez dituzte jarri diren baldintzak amestutako. **8**

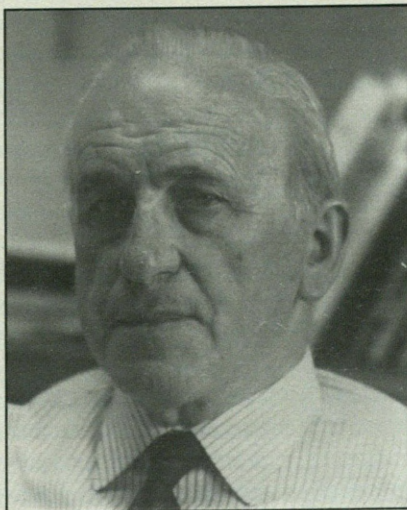
DOSSIERRA: Udara gainean dugun honetan, Euskal Herriko landetxe eta campingetara jo dugu; izan ere, gero eta jende gehiagok, bi turismo era hauek aukeratzen ditu bere oporretarako. Landetxeen kasuan, hiritar eta baserritarrak adiskide bihurtu dira eguneroko bizitzan. Campingei dagokienez, berriz, naturaren bila doazenek, gero eta zerbitzu hobeekin egiten dute topo. Biak biltzen saiatu gara dossier honetan. **35**

«DRAGOI BOLA»: Japoniatik etorri da Euskal Herrira, ETBren eskutik, Akira Toriyama marrazkilaria azken lana, «Dragoi Bola». Ekialdeko borroka teknikak, abiadura handiko imajinak, extralurtarrak, tradizio japoniarra, teknologia aurrerakoiak... Errekurtso guzti hauek Songoku heroiaren mirespenerako erabili ditu Toriyamak. Baita arrakasta lortu ere. Euskal haurren artean eredu berria dugu urruneko planeta batetik etorritako gizaki itxurako izaki hau. Songokumania hedatuz doa./**51**

ARANTZAZU LOIDI: 25 urte izan arren, emakume ezaguna dugu Arantzazu Loidi, mende laurden horretan euskal kulturaren arlo asko ukitu bait ditu. Bertsolari ezaguna, itzulpen lanetan ere ibili izan da. Gaur egun, kazetaritza munduan murgildurik dabil, «Arrasate Press»-eko herri astekariko zuzendaritza lanetan. Arko sortu berriaz, bertsolaritzaz eta euskal kulturaz aritu gara berarekin./**30**

EUSKO IKASKUNTZA: Ekainaren 6an Eusko Ikaskuntzak Oñatiko Unibertsitatean aukeratuko du On Joxe Miel Barandiaranek lehendakaritzan utzitako hutsunea beteko duena. Hiru bazkidek —Imanol Olaizola, Gregorio Monreal eta Juan Plazaola—, eman diote baiezkua Batzorde Iraunkorrek hautagai izateko egin zuen eskaerari. Zurrumurruak ere entzun izan dira hiru kandidatuen ingurunea eta laguntzei buruz./**60**

Jabea: Zeruko Argia, S.A.L.

Argia egiten dugu:

Donostian: Eñaut Apaolaza, Amagoia Iban, Alberto Irazu, Joxi Goikoetxea, Ritxi Lizartza, Juan Jose Petrikorena, Patxi Sarriegi, Garbiñe Ubeda, Aitziber Yarza.

Bilbon: Maite Artola, Myriam Garcia, Maite Iriondo, Xabier Letona, Maite Lizarraga, Sabino Madariaga, Amaia Nabaskues, Nere Portillo, Idoia San Sebastian, Lierni Uribarren, Ainara Zuazabeitia, Aitor Zuberogoitia.

Iruñean: Iñaki Camino.

Iparraldean: Ixabel Etxeberria.

Gasteizen: Ismael Diaz de Mendivil, Jon Maia, Leire Lopez de Aberasturi, Igone Olarte, Estitxu Ugarte.

Kolaboratzaileak: Iñaki Agirresarobe, Mikel Antza, Xabier Alegria, Edorta Arana, Xipri Arbelbide, Karlos Argiñano, Gorka Arrese, Patxi Azpillaga, Mikel Arrieta, Juan Mari Arzak, Mikel Asurmendi, Jean Louis Davant, Elhuyar, Joxan Elozegi, Karlo Etxezarreta, Xabier Euzkitze, Luis Fernandez, Fernan Goñi, Andres Gostin, Jimu Iturralde, Josu Landa, Juan Jose Lapitz, Xabier Lekuona, Xabier Lezeta, Emilio Lopez Adan, Mattin, Bego Montorio, Imanol Murua, Jaione Ogiza, Joxan Oiz, Eva Olaizola, Xabier Oleaga, Joxe Mari Ostolaza, Bota Punttuba, R.M. Sabaris, Joxemi Saizar, Carlos Santamaria, Jon Sarasua, Tala, Txillardegi, Iñaki Uria, Iñaki Uriarte, Asisko Urmeneta, Pello Zubiria, Joxemi Zumalabe.

Hizkuntz arduraduna: Mikel Elorza.

Argazkiak: Aitor Bayo.

Diseinu eta montajea: Garbiñe Ubeda, Karlos Beristain.

Infografia: Beñat Azurmendi, Iñaki Martiarena.

Azala: Aitor Bayo, Garbiñe Ubeda.

Publizitatea: Josu Martikorena.

Promozioa: Jose Luis Olaziregi.

Administrazioa: Aitor Aznar.

D.L.: 80-1963.

Commission paritaire: 72562 E.

Helbidea: Industrialdea, 1 eta 2 pabiloiak. 20160 Lasarte-Oria. 114 Postakutxa Bilbo

Tfnua: (943) 37 15 45, (94) 424 46 63.

Faxa: (943) 36 10 48.

Inprimategia eta Fotomekanika: ANTZA.

Joseba Azkarragak ere ezin du presoan familien etsipena samurtu

JESUS Egiturenak, emaztea jipoi-tzeagatik kondenatu ondoren, Eusko Legebiltzarreko lehendakari orde izateari utzi badio ere, PSOEko karguetatik ez du dimititu, eta hori gutxi balitz, Eusko Legebiltzarreko Giza Eskubideen Batzordeko kidea izaten jarraitzen du. Inongo lotsarik gabe. Gainerako kaguak utzi beharrean honi utzi izan balio beste duintasun bat egotziko zitzaioala konturatu gabe. Harrokeriak alferrik dituela jakin ga-

be. Hori dela eta, feministek bisitaldixoa egina dute Eusko Legebiltzarrean. Emakumezkoei irain egiten bait die jokaera honek, eta instituzioak berak ere bai, baldin eta kargu horretatik bidaltzen ez badute.

Honez gero, jakingo dute feministek Giza Eskubideen Batzordeak entzungorrena ez diela haiei baka-rik egiten. Giza Eskubideei dagokie-nez ikasteko eta errespetatzeko asko dutela. Galde biezaiete, bestela, El Salto del Negroko euskal preso politikoen familia-koei.

kundeetako idazkariak, enbaraz egiten diona «toreatu» nahi duenari. Eta noski, bertaraino joan ondoren, ezin izan ditu euskal preso politikoa bisitatu.

Preso politikoak, Esteban Esteban Nietoren familiak azaldu duenez, El Salto del Negroko zuzendaritzak sobornatu egin nahi izaten ditu familia-koak. Vis a vis bisitak aginduta, familia-koak gose grebari utz diezaion komentzi dezaten saiatu izan dira. Bestalde, egunkariak uzten omen zai-kie, baina presoek hilabete daramate inongo egunkaririk ikusi gabe. Duela gutxi De Juana Chaos (El Salto del Negroko presoan bozeramaletako

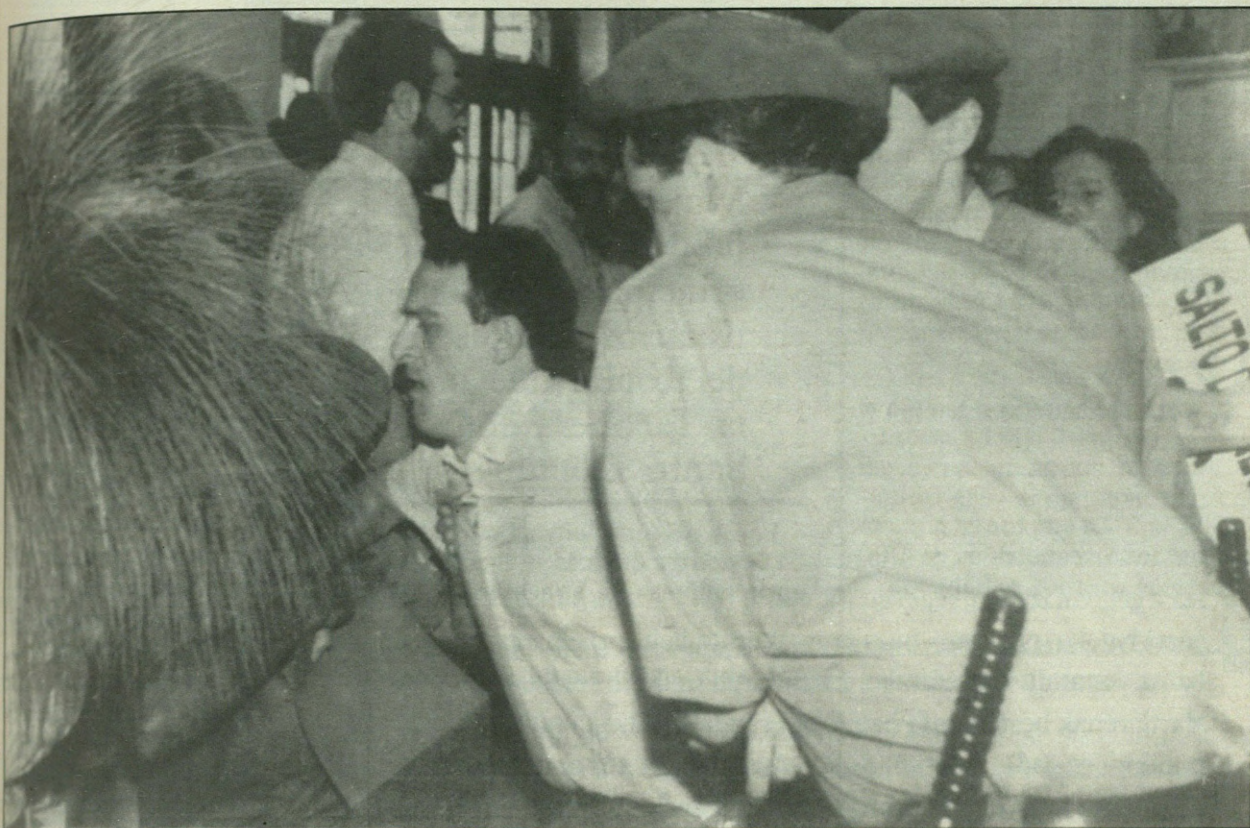
TERMINOLOGIA

Calimero. TVEk orain hamar bat urte emititzen zuen telesaila. Marrazki bizidun borien protagonistak, buru gainean arrautz azala zeraman txita negariak, malkoka eta «inork ez nau konprenitzen» esanaz agertzen zen beti istorioen bukaeran.

Ardanzak 'putxeritoak' egin dizkio aita Arzalluzi. Hark erositako jostailua dela eta, eskolako lagunek barre egin diotelako. Arzalluz kontsolatu ezinean dabil, bera ere, azken finen, inbiriatan bait dago. Baina inbiriak eta kopeta beltzak utzita, aholku txiki bat eman nahi izan dio Eusko Negarrik ez egiteko esan diat. Barrez etortzen Jaurilaritzako lehendakariari: «Negarrik ez egiteko esan diat. Berriz barrez etortzen bazaizkik, andereinoari kontatu edo bestela astinduren bat eman barre egin dianari». Ardanaz Calimerotzat du bere burua egunotan. Euskal Herriaren mesederako auto blindaturik merkeena erosi, eta hala ere, haserretu egin zaio jendea. Ardanza gizagaisoa ez du inork konprenitzen.

JOSEBA Azkarraga EAKo diputatuaren jarre-rak etsipena samurtzen lagunduko zien zertxo-bait, hainbeste egunetan miseria gorrian dauden horiei. Familiakoez gain eta HBkoez gain, politi-kari bakarra izan da per-sonalki eta zuzenean preso hauen bertsioa jakin nahi izan duena. Joseba Azkarragak, presoan in-gurukoek urteetan, eta batez ere azken aldi hone-tan jasan behar izaten du-ten guztia ezagutu du bi egunetan. Badaki zein den espetxeko zuzendarit-zaren jarrera. Badaki zer nolako trikimailuak era-biltzen dituen Antoni Asuncióm Espetxe Era-

Egunotan egunkarien lehenengo orrialdeetako argazkian azaltzen den emakumeak pagatu ditu gainerako guztien 'zorrak'. Orain arte komando ibiltariko kide gisa aurkeztu izan duten emakume hori Lurdes Garaialde Salsamendi da. Eta egotzitakoak ezin egin Valencian, Amerikan bait zegoen.

bat) Kanariar irlatik eraman zuten eta inork ez zuen jakin nora, sei egun pasatu bitartean. Esteban Esteban Nietori, De Juanak berak eskatuta eraman zutela esan zioten.

Bitartean, Eusko Legebiltzarreko Giza Eskubideen Batzordeari gose eta egarri grebari utzi diezaioten eskatzea bakarrik otu zaio. Bertara joateari buruz ez dute hitzik esan, eta dagoeneko ez dira joango baten bat hiltzen den arte.

RAMON Jauregi PSOEko buruari ez zaio gehiegi gustatzen EAJk eta HBk hitz egin dezaten. Bere ustez, *«zenbat eta abulago egon ETA, orduan eta gehiago saialtzen dira ETA indartzen»*. Jauregiren ustez, protagonismo gehiegi ematen zaio HBri elkar hizketak bideratzen direnean, baina horren errua EAK eta EUEk dute Gipuzkoako diputazioko aurrekontuetan daramaten jarrera dela eta. EAJri HBrekin hitz egitea zuzenean debekatzerik ez duelako akaso?

URUGUAYEKO mugimenduak Latinoamerikako beste hainbat nazioetara zabaltzeko asmoa plazaratu dute Estatu espainiarreko agintariek. Iragarpen berri horren aurrean, ez

Nafarroako Legebiltzarreko azken plenoan Adolfo Araiz HBko parlamentariari epelak eman zizkion polizia foral batek. Aladino Colín PSOEko bozeramaleak hitza hartu zuenean, HBko parlamentariak zutik jarri eta El Salto del Negroko egoera salatzeak pankarta bat zabaldu zuten isilik. Javier Otano legebiltzarreko lehendakariak ez zuen horrelakorik ametituta eta kaleratu egin zituen. Araizek ezetz, ez zirela joango. Eta konturatzerako, Araiz eta polizia lurrean ziren.

dirudi ezer handirik egin ahal izango dutenik Kepa Landak, Karmelo Landak eta Juan Mari Olanok, HB eta AABetatik Hegoamerikara joandako ordezkariak. Babes politikoaren eskubidea eskatzera joan dira, baina auskalo bueltan zer ekartzea lortzen duten.

Iñaki Zubiondo

EUEk EAekin koalizioa osatuko du, eta EEk ezin PSOErekiko konfluentzia lotu

Akabo EEren garai bateko *glamour*a

Euskadiko 'ezkerra' bere onenak emana dago. Juan Maria Bandresen ere ez zuen gogoan izango, seguruenik, Mario Onaindiaren ametsik handiena, EEk garai bateko «glamour» hura berreskuratu behar zuela aipatzen zuenean. Baina, berandu horretarako. Eszizioaren ondotik sortutako bi taldeak, Martiarenak beste kontu baterako esandako hitzak erabiliz, itsasuntzia hondora ez dadin saiatzen dira, alderdi banaren magalean jarrita, elkarrekin topo ez egiteko moduan. Eszizioak sortutako minak ez dira sendatu. Batek pauso bat ematen duenean, mokoka egiten dio besteak.

EUSKO Alkartasunaren eta Euskal Ezkerraren arteko idilioa aspaldiko kontua da. Eszizioaren aurretik,

Auñamendiren garaietan, ez zen inongo sekretua. Begi bistakoa zen Gipuzkoako EE hobeto moldatzen zela

Gipuzkoako EAekin, Bizkaiko EEekin baino. Gipuzkoako diputazioan eta hainbat udaletan EA eta EE-

ren artean lortutako elkarlanerako giroaren ondorioa zen hura. Bi taldeon jokamoldeak hurbildu egin dira lau urteetako harremana medio.

Eszizioaren itzala izugarria zelarik, EEren Bostgarren Kongresua heldu zen. Ordurako, Auñamendi korronteak bere usteak eta asmoak agerian jarriak zituen erabat. Azkenean, bi joeren indarrak neurtzeko dema bilakatu zen kongresua. Izena zela eta, hainbat go-

rabeheratan ibili ondoren, gero Euskal Ezkerra izango zenak, EAekin bat egin nahar zuen. Arnas berria hartu, EAjren eszisiotik sortutako alderdiarekin. Eztabaida handiak biztu ziren bien arteko maitasuna zela eta. Koalizio berri batek, edota alderdi berri batek euskal politikagintzan lekuri izango ote zuen, batek baino gehiagok jarri zuen zalantzan. Gaur egun, errezeloak errezelo, asmoak aurrera jo du. Datozen hauteskundeetarako koalizio moduan agertuko dira

EUEk eta EAK hauteskundeetarako osatuko dute koalizioa. Hauteskundeetarako programa politikoa ezezik, bi alderdiak koalizioan biltzeko oinarriak ere zehazten ari dira.

EA eta EUE alderdi biak.

Earen izenean, Inaxio Oliveri idazkari nagusia arduratu da bi alderdien arteko kolaborazioaz. Oliverik adierazitakoaren arabera, esparru abertzale eta aurrerakoia indartu nahi dute bi alderdiok. «Horretarako —dio— inguru horretan dabilen arteko harremanak sendotu nahi ditugu, gero ekintza politiko bateratura abiatu abal izateko».

EUEekin ezezik, HB ere kontuan hartzen dute EAKoek. «EUEekin, oposizioan elkarrekin gaudelarik, kointzidentzia handiak ditugu. HBekin zailagoa izango da barremana estutzea, bio-

EAJ-PSOEn alternatiba izan nahi

lariaren arazoa konpontzen ez duten bitartean. Dena den, gerora, ezinbestekotzat jotzen dugu HBekin ibardutea, baldin eta esparru hori zabaldu nahi bada.

esparrua zabaltze horretan, lehendabiziko pauso gisa, EA eta EUEren artean hauteskundeetarako koalizioa sortzea aipatu dute egunotan. Baina, Oliveriren ustez, «alderdi bakoitzak bere nortasuna mantenduko luke». Programa politiko amankomuna izango lukete ardatz gisa. «Hauteskundeetako koalizioaz gain, barremana estutzea ere erabaki da. Ez bait gara hauteskundeetan emaitza bobeak lortzeko bakarrik biltzen. Oraingoan, baxe da formula».

EEko militante asko PSOEkiko konfuentziaren aurka azaldu da. Goio Larrazabal lider duen oposizio honen ustez, konfuentzia akats handia da. EUEk akats hori bera egin zuelako bota zituzten.

EA eta EUE, EAJ-PSOeri aurre egiteko moduko alternatiba sendotu nahian dabilta. Inaxio Oliveriren ustez, «EAJk eta PSOEk edozein instituziotan osatzen duten gobernuia, Euskal Herriko etorkizunaren kalterako da. Azken batean, bi proiektu politiko desberdin bildu dira, eta batek bestea neutralizatu egiten du. Autogobernuari dagokionez, aurrerapausorik ez dute egin. Eta beste hainbat gaitan ere ez, Acenorkas. Euskarari dagokionez, beste horrenbeste gertatzen da: proiektu hain desberdinak izaki, ez da aurrera egiten. Gauzak geldirik daude. Eta gauzak bere horretan uztea atzera egitea da».

EAKo militanteek normalizat dute bi alderdien arteko harremana. Kongresuan gehiengo azaldu zen elkarlanaren alde.

Xabier Gurrutxagak, zehatzagoak esan dizkigu. EUEren izenean mintzatu legez, «hauteskundeetarako

eginbeharrekoak prest izango ditugu, baina etorkizuneko proiektua da. Ez dugu hauteskundeetarako bakarrik prestatuko koalizioa. Ez gara programa politikoa soilik prestatzen ari». Gurrutxagak adierazi due-

nahi dute. «Planteamendu desberdinak bildu nahi ditugu». Hirugarren oinarria euskara, hizkuntza eta hezkuntzaren inguruan jarriko dute. Eta laugarren puntu gisa, bakea eta normalizazioa lortzeko bidea aipatu

«EA eta EUE ez dira hauteskundeetan emaitza hobeak lortzeko bakarrik bilduko; harremanak estutzea erabakita dago» ●

INAXIO OLIVERI (EA)

nez, bi alderdiak batuko litzukeen oinarria ipini nahian dabilta.

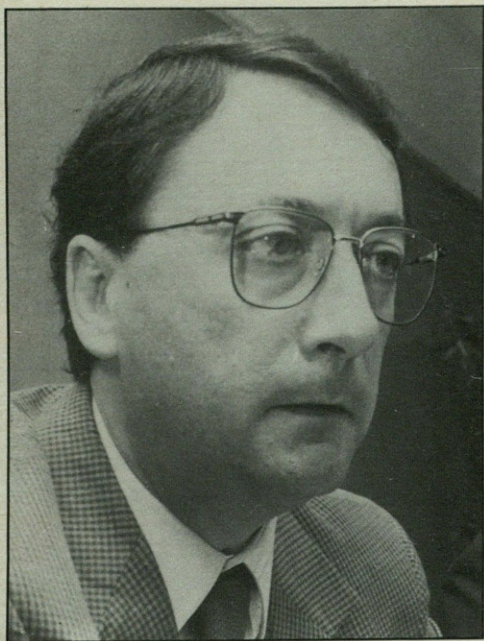
Lau punturi buruz mintzatu zaigu Xabier Gurrutxaga. Horietariko bat autodeterminazioaren ingurukoa da. «Estatutuak zer nolako bidea zabaltzen duen estudiatu beharrean gara elkarrekin. Iritzi estrategiko amankomuna lortu nahi dugu».

Bestalde, sozialdemokraziaren definizioan sakondu

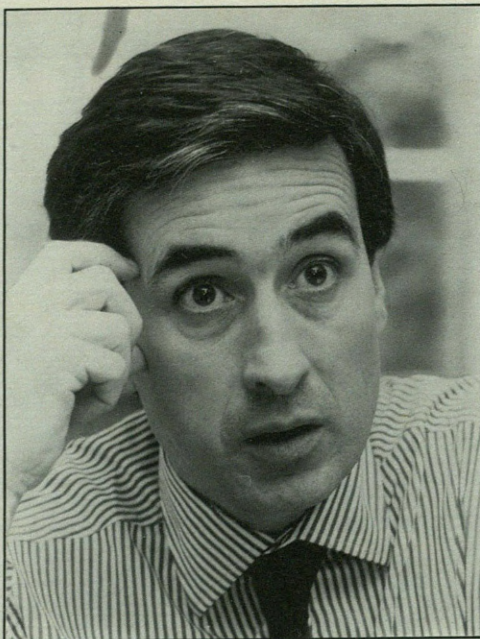
dute, eta horretarako pausoak nondik norakoak izango diren zehaztu nahi dituzte.

Guzti honetarako, HB kontuan izan behar dela esan digu Gurrutxagak ere, «baina oraingoan ezinezkoa da. Biolentziaren arazoa dago alde batetik. Eta bestetik, ezer baino lehen, EAK eta EUEk bat egin behar dute».

EUEk atek zabalik ditu esparru hori zabaldu nahi

EEren izenean Jon Larrinaga arduratu da PSOErekiko konfluentzia lanez, eta PSOEren izenean Ramon Jauregi.

zionalismoari ematea da».

Juan Maria Bandresek jarri zizkion PSEri konfluentziarako baldintzak. Aipatzen zuenez, bi alderdiok organikoki desegin beharko lirateke, beste berri baten mesedetan. Alderdi berriak, berriz, politikoki subiranoko beharko luke izan, eta ondoren erabaki beharko litzateke zer nolako lotura mantendu nahi den PSOErekin.

Konfluentzian sinesmen eskasa

Baina Onaindiaren ametsa ez da EEko guztien ametsa inondik ere. PSOErekiko konfluentzia hainbat burukideren asmoa besterik ez dela dirudi. Askori zaila egiten zaie sinestea PSE-PSOE bezalako 'alderdi na-

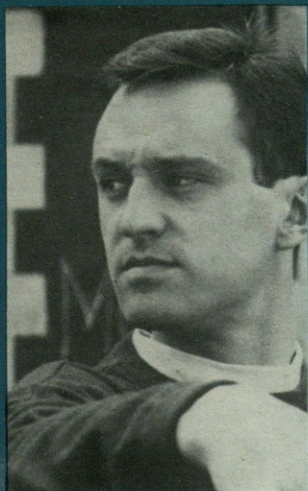
dutenentzat. «HBkoak zein EEren iruzurrarekin bat ez datozenak hurbiltzea gustatuko litzaiguke».

EA eta EUEren artekoa ezbezala, EEren eta PSOEren artekoa ez da ahuntza-
ren gauerdiko eztula. Hala-

ko militante historikoa, zinema munduari utzi eta alderdira bueltatzek, ez du espero zen emaitzarik ekarri. Mario Onaindiari kaltegarria iruditzen zaio EE eta PSE bezalako bi alderdi sozialista izatea EAEn. «na-

GALERA ERREPIKATUAK

JUAN RAMON MADARIAGA

- Tristeak dira poetaren hitzak. Benetakoak direlako. Ez dago poemario honetan hitz friboririk. Badu zerbait hondoan, iraultzen dena, gauzak bere lekuan uzten ez dituenak •

(FELIPE JUARISTI)

Susa

LITERATURA

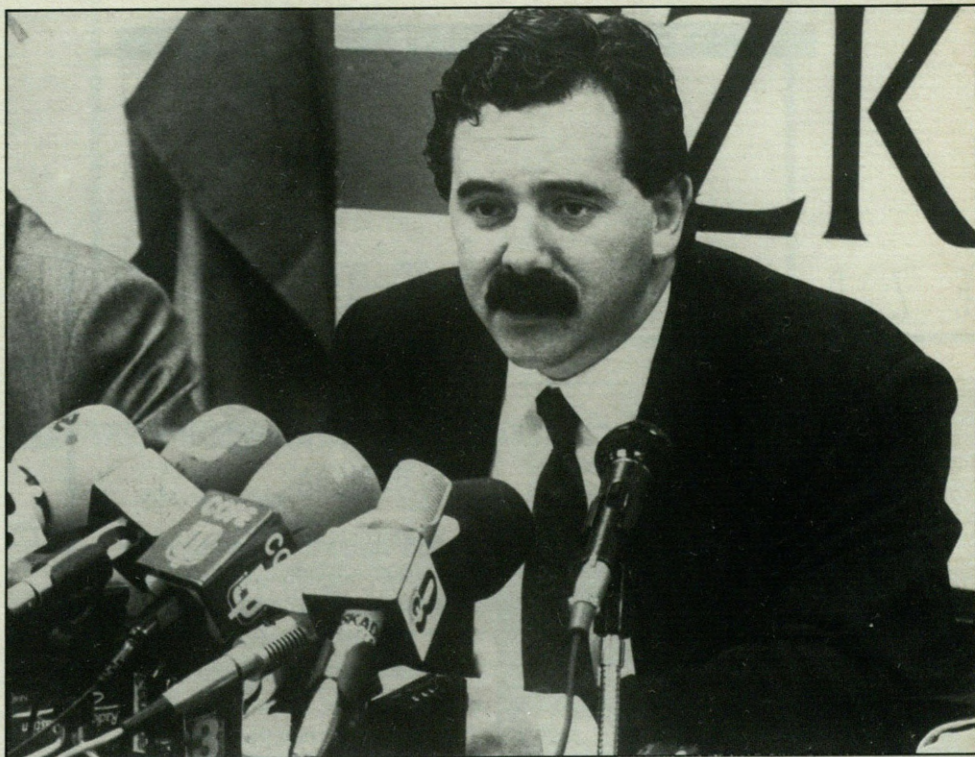
Industrialdea 1-2. 20160 Lasarte-Oria. ☎ (943) 37 07 38

zionalista espainiarrak' beste kontzientzia nazionalik onartuko ote duen, horren emaitza elektoral eskasak dituen alderdi batek eskatzen diolako.

Saltsa-maltsak ez dira nolanahikoak. Konfluentzia dela eta, EEren baitan hiru joera daudela aipatu izan da. Ez du, hala ere, inork hitzik egin nahi izan horri buruz. Jon Larrinaga da PSOErekiko konfluentziaz arduratzen dena, baina hark ez du ezer argitu nahi izan. Bere prentsa arduradunak adierazi duenez, «oso erreta dagoelako gai honekin».

Konfluentzia dela eta, EEren baitan hiru joera daudela aipatu izan da. Alde batetik konfluentziaren aurka daudenak genituzke. Bilboko asko Ezkerraldeko

dimisioa aurkeztu zuen orain dela gutxi.

Beste talde batean eszeptikoak egongo lirateke. Hauek konfluentzia posible ikusiko lukete, baldin eta PSOEri jarritako baldintzak gogorrak izango balira. Maiatzaren azken eguna jarriko lukete muga gisa erabakia hartzeko. Xabier Garmendia, Juan Maria Bandres, Pello Arrizabalaga, Ana Arriola eta Xabier Olaberri, besteak beste, osatuko lukete talde hau.

Hirugarren taldeak, Jon Larrinagak eta konpainiak, ez lituzke baldintza zailak jarriko. Erraz konformatuko lirateke.

Sozialistek ez dute PSE desegingo

Sozialistek dute pelikula honetan paperik erosoena. Ezer galtzekorik ez dute, eta irabazteko zerbait bai, txukun jokatzuz gero. Ramon Jauregik begi onez ikusten

Xabier Gurrutxaga eta Inaxio Oliveri dira EUE eta EAren arteko koalizioaren ardura dutenak. EAK azkenengo kongresuan hartutako erabakiaren ondotik, lan horretan dihardute.

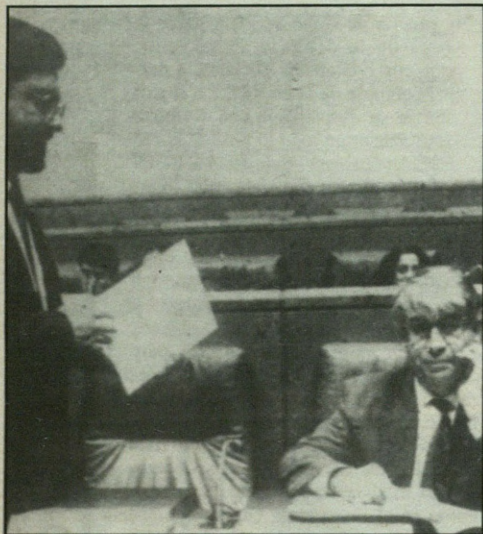
zuen hasieran begi bistan jarri zitzaiona. Baina Bandresen baldintzek grazia handirik ez zioten egin, ez hari ezta militantziari berari ere. Bestalde, gaizki egingakoak barkatzeko ere ez daude prest. Diotenez, Jose Luis Lizundiari eta Xabier Olaberri ez liokete utziko alderdi berriaren partaide izaten.

Eta PSOErekiko harre-

manak birplanteatuko ote diren, askok ametsetan ere ez dute egin nahi. Indartsuegia sentitzen da PSE Euskadiko Ezkerraren aurrean, haiek eskatutako edozeri jaramonik egiteko. Sozialistek ere ez digute argibiderik luzatu nahi izan, eta Ramon Jauregi oso lanpetuta dabil.

Garbiñe Ubeda

E Z P A L A K

■ HUERTAS IZANGO DA EGIGURENEN ORDEZKOA

JESUS Egigurenek «*arrazoi personalak*» argudiatuz utzi berri duen kargurako, PSOEko exekutibak Manuel Huertas izendatu du, eta onespina eman dio Eusko Legebiltzarra. Beraz, aurrerantzean Manuel Huertas izango da Eusko Legebiltzarreko lehendakari ordea. Sozialista hau parlamentaria izateaz gain, Gipuzkoako PSOEko Politika Intuzionaleko idazkaria da.

■ URRARI EGINDAKO LESIOAK JUSTIFIKATU DITU CORCUERAK

ESTATU espainiarreko Barne ministroak Segurtasun Indarrek Kepa Urria aretxabaletarrari egindako lesioak justifikatu egin ditu. Bere esanetan, lesio horiek Goardia Zibilak atxilotzean aurre egin zielako gertatu ziren.

Kepa Urria Basaurin atxilotu zuen Goardia Zibilak urtarilaren 29an. Egun hartan bertan, koarteleetik Basurtoko ospitalera eraman zuten. Kepa Urria shock-ak jota zegoen ospitalera heldu zenean, kolpe seinaleak zituen, ezin zuen hitz egin eta bere izena ere ez zuen gogoan. Bizkaiko Gobernadore Zibilak atxilotzean bihotz arritmia izan zutela adierazi zuen. Inkomunikaturik eta goardia zibilen zaindaritzapean zegoela, erizain batek oihuak entzun eta Kepa Urraren gelara joan zenean, Goardia Zibileko teniente bat eta agente bat aurkitu zituen bertan. Urrak odoletan zeukan ahoa. Urraren familiak salaketa aurkeztu zuen.

■ PSOE-K EGOITZAK TXIKITZEA EZ DU GEHIAGO AMETITUKO

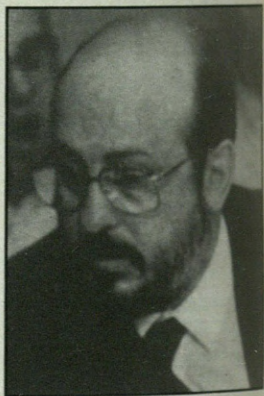
BIZKAIKO PSOEko Batzorde Exekutiboak, Leioan geratutakoa ikusita, ez du egoitzarik txikitzea gehiago ametituko. Maiatzaren 17an, aipatutako egoitzan hainbat gazte sartu zen eta ETaren aldeko pintadak egin zituzten, PSOEak adierazi duenez.

PSOEko idatziak dioenez, «*borrelakorik ez gertatzeko behar diren neurriak hartuko dira, baina gertatuko balitz, jakin bezate Idigorasek, Erkiak eta konpainiak errua baie botako diegula. Ez dugu nahi Euskal Herriko kaleak HBren eta PSOEren borrokaleku bilaka daitezen, baina uste duguna esateari ez diogu uko egingo, eta bakea lortzeari ere ez*». Bizkaiko PSOEko Batzorde Exekutiboaren idatziaren arabera, lurralde honetan jarraituko dute PSOEkoek, «*baiek oroimen triste eta dramatiko bat baizik ez direnean, naziak alemaniarrentzat diren moduan, edo faxistak italiarrentzat*».

«*Antoni Asunción Espetxe Erakundeetako idazkari nagusiaren jokaera prepotentea, zentzurik gabea eta penagarria da; El Salto del Negroko presoak bisitatzen ez uzteak susmo txarrak banditu ditu: zerbait ezkutatu nabian dabilta*».

Joseba Azkarraga, EAKo diputatua.
Egin, 92-V-21.

«*ETak ez du zuzendaritzarik. Bada jenderik itsasuntzia hondora ez dadin saiatzen dena, baina zuzendaritzarik ez dago*».

Jose Manuel Martiarena, Eusko Jaurlaritzako Barne kontseilari ordea.
El Correo Español, 92-V-19.

G O R D E T Z E K O A K

NAFARROAKO GOBERNUA GUINNESS LIBURUAN

NAFARROAKO Gobernuaren historian ezagututako aurrekonturik zaratasuenak izan dira aurtengoak. Talde parlamentarioek 680 emendakin aurkeztu dituzte, eta horietako bi osokoak dira. Nafarroako Gobernuak recorda, beraz. UPNk 32 emendakin aurkeztu ditu, PSOEk 142, HBk 189, EAK 140 eta IUk 177. Ezadostasun hauek direla eta, zaila izango da aurtengo aurrekontuek aldezturik zehaztutako egutegia betetzea.

K A R T A J O K O A N

enbido...

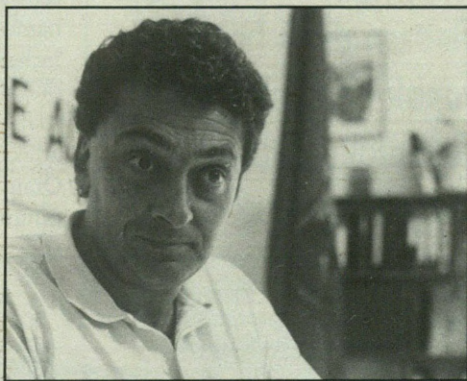
...ordago!

«ETArekin komunikatzea delitua bada, Rafael Verak auzipetuta egon beharko luke, baita EAJ eta PSOEko buruzagi batzuk eta politikako hainbat pertsonalitate ere».

Jon Idigoras, HBko Mahai Nazionalako bozeramalea. Egunkaria, 92-V-21.

«Euskadiko Ezkerra izan denaren heredentzia, Euskal Ezkerran dago».

Xabier Gurrutxaga, EUEko idazkari nagusia. Egin, 92-V-17.

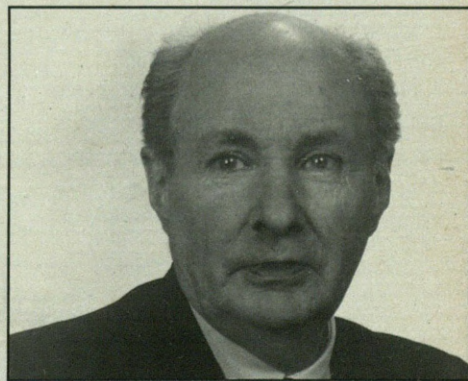

«Badira Uruguayko ETAko taldea bezalakoak, inguru borieta nazioetan».

Rafael Vera, Estatu espainiarreko Segurtasun idazkaria. El Diario Vasco, 92-V-20.

«ETAk biltzeari utzi behar dio, nabiz eta beste modu batean borrokatzen segitu, modu demokratikoan ez izanda ere».

Xabier Arzalluz, EAJko EBBko lehendakaria. El Mundo, 92-V-20.

PABLO MOSQUERA

Eusko Legebiltzarrean elkarri egurra emateko ohitura dute politikariek. Juan San Martín EAEko arartekoaren zain aspaldi dabil, baina oraingoan mingarriak egin zaizkio bota zaizkionak. Aurreko plenoetan EA fin aritu zen, baina Mosquerak aurrea hartu zion. UAKo idazkari nagusiaren ustez, Juan San Martinek denak barkatzen dizkie agintariei. Hitz epelak bakarrik ditu gustokorik esan behar ez duenerako. Mosqueraren ustez, Juan San Martinek ihesari ematen dio herritarren arazoak hurbil somatzen baditu. Ilustrazio modura hizkuntzaren arazoa aipatu izan du ●

JUAN SAN MARTIN

EAEko arartekoak ezin izaten du zuzenean erantzun Eusko Legebiltzarreko plenoetan, legeak debekatu egiten dio. Baina egun hartakoak ezin izan ditu erantzunik gabe utzi. EAKoei gogoan dituenak esan ondoren, hitzik gogorrenak UAKo idazkari nagusiari luzatu dizkio, nahiz eta alderdiaren izena ezertarako ere ez duen aipatu. San Martinen ustez, UAK leporatzen dion guztia demagogia hutsa da. Egin dizkion kritikak zentzu gabekoak iruditzen zaizkio arartekoari. Eta hori gutxi balitz, zehaztapen txikiena ere ez du sekula luzatzen, ezta kritikak argigarriak izan daitezen ere ●

Batasun militarra martxan

EUROPAKO Komunitateak aurrera jarraitzen du bere batasun prozesu korapilotsuarekin. Oraingoan, batasunaren zutabe sendoenak, Alemania eta Frantziak, etorkizuneko Euroindarraren lehenbiziko urratsak eman dituzte. Erabakitakoaren arabera, 1995ean estatu bietako 35 bat mila soldaduk unifome, bandera eta ofizial berberen pean desfilatuko dute. OTANek sortu beharreko parte hartze azkarreko unitatea ere prest izango da ordurako.

Indar berriaren osaketarako, Frantzia eta Alemaniak ateak zabalik utzi dizkiete EK-ko gainerako estatuiei. EEBBek bere aldetik ekimenari bere oneritzi publikoa eman behar izan diote, baina jakina da okerre begiratzan dietela Europarako bakarririk diren defentsa proiektuei.

Horrez gain, OTANek ere 'beste urrats bat eman du munduan zehar parte hartzeko burutzen ari den eraldaketarekin. Iragan astean CSCE (Europako Segurtasun eta Elkarlagun-

tzarako Konferentzia) osatzen duten 52 estatuen beso armatutzat definitu zuen bere burua. Horrek esan nahi du hemendik aurrera Balkanak edo Kaukasoa moduko gatazketan parte hartu ahal izango duela.

Golkoko gerraren ostean geratu den nazioarteko orden berrian, Europak bere interesak berak defendatzeko erabakia hartu zuen, eta apurka nahi hori bideratzen ari da. Ez du EEBBekiko dependentzia militarrik izan nahi, eta munduko hiru bloke nagusiak (EEBB, Europa, eta Japonia)

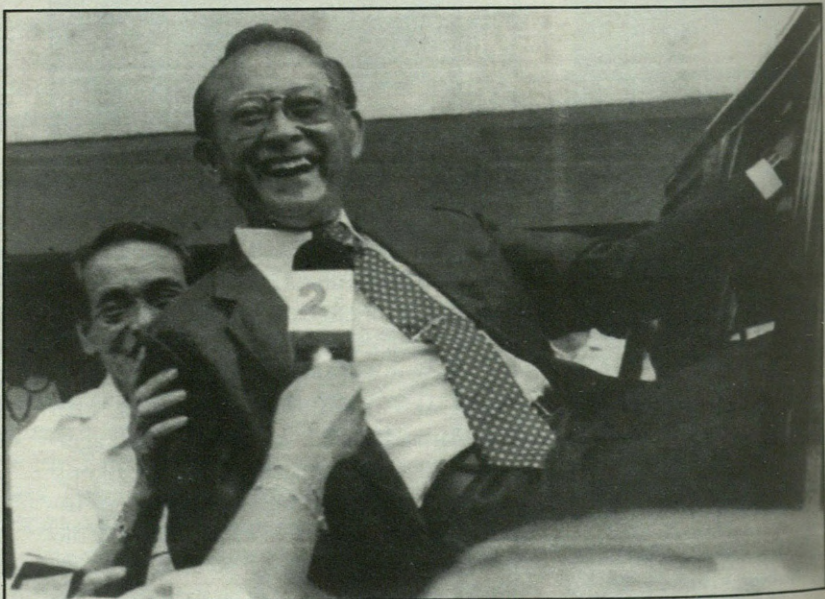
gero eta argiago definitu heinean, Europak bere interesak defendatzeko indar nahikoa eduki nahi du.

Bere arazoa, dena den, munduko polizietariko bat izan nahi badu (EEBBekin batera), hots, kanpoko arazoak kontrolatu nahi baditu, bere etxea ordenean eduki beharko lukeela da. Eta ezin esan, oraintxe behinik behin, Europa bake ereduia denik: Balkanetakoa hor dago, berdin Kaukasokoa, nazionalismoen eztanda... eta guzti horrez gain, berez jada nahiko korapilotsua eta gaitza den batasun prozesua.

— Munduko hiru blokeak gero eta argiago definitzen diren heinean, Europak bere interesak defendatuko dituen indarra nahi du ●

SOVIET BATASUNA desager-tzeaz zegoenean Ukrainia eta Errusiaren arteko balizko gatazka behin baino gehiago aipatu zen. EIK (Estatu Independentteen komunitatea) sortu ondoren, Itsas Beltzeko Armada Gorriaren itsasflota zela eta, estatu bien arteko tentsioa nabarmena izan zen. Orain Krimeako lurraldea da tentsio puntua.

Filipinetako hauteskundeek azkenean eman dute irabazlerik. Fidel Ramos, Cory Aquinoren defentsa ministro ohia, eta Miriam Defensor epailearen artean borroka gogorra izan dute, baina azkenean ministroa gailendu zaio epaileari. Era batera ala bestera, Filipinetako egoera hari mehetik zintzilik geratzen da, irabazleak ez bait du lortu desberdintasun handiz irabaztea, eta beraz ez du botere sendorik eratze aukerarik izango. Botoen kontaketa prozesua nahiko nahaspilatsua izan da eta Defensorrek behin eta berriro salatzen du iruzurra egin dela.

TERMINOLOGIA

Bihotzerrea. *Urdailean sentitzen den erresumina.*

Urdailean sua bagenu bezala sentitzen dugu zenbaitetan. Barrua erre beharrean. Horixe da, hain zuzen ere, Helmut Kohl kantziler alemaniarri gertatzen zaiona. Azken biz-pahiru urtetatik hona, a zer tri-pakadak egin dituen!. Alemaniaren batasuna, Europako buruzagitza, Ekialderanzko zabal-kundea, zenbait nazionalis-moren kontrola... Eta orain, biharamunean, larri dabil. Batasunaren ondorengo finantz arazoak, Genscher atzerri ministro mitikoaren dimisioa, CDU (Batasun Sozial-Kristaua) koalizio lagunaren atzapar erakustea... Eta, postre moduan —piper beltzez hornitua— funtzionariaren greba. Bihotzerrea sendatu ezinean, beraz, baina tira, «*horrelakoa da... bi-zitza*».

Krimea Nikita Krustxovek 1954ean Ukrainiari egin zion 'oparia' ei da Errusiarrentzat eta Ukrainiak EIK utziko balu, Errusiak lurralde hori itzultzea eskatuko lioke. Hori da Errusiako legebiltzarreak iragan astean erabaki zuena. Krimeako legebiltzarreak, oster, Ukrainiak egin-dako presioak tartean, atzera bota du maiatzaren bostean egin zuen inde-pendentsia aldarrikapena. Aldi be-rean, legebiltzarkideek ekainaren 10era atzeratu zuten erreferendumari buruzko erabakia.

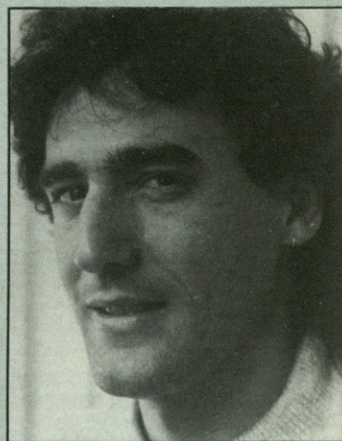
EIK ez da izan sendotasunez jaiotako egitura eta hasieratik iragarri zen Ukraina eta Errusiaren arteko liskar arriskua. Estatu bien arteko orekari begira, krimearrek erabakitzen dutena funtsezkoa izango da zalantza ba-rik.

Lukas Martinez

Brasileko erreka

CHICO MENDES brasildarra munduko sindikalista-ekologista famatuena izan zen, bere hilketa gertatu arte. Nahiz eta zenbait jendek esan, Hegoaldeko herrialde pobreetan ekologiak ez duela inongo zentzu edo garrantzirik, berak oso argi utzi zuen, nola milaka urtetan garatutako oihanak bertako indigena, nekazari eta langileen oinarria izan diren eta zainketa be-rezi bat eman behar zitzaiola bizi baliabide eder hura irauteko. Horre-xegatik abeltzain eta garinpeiroen diru-goseak hil zuen.

Datorren ekaina berotsu honetan Rioko Nazioarteko Ingurugiro eta Garapenari buruzko Konferentzian berari buruzko aipamen bat baino gehiago egingo dutela. Agian ez Bush, Major, Mitterrand edo Kohl presidenteen atriletatik, baina ziur nago Forum Alternatiboan, hau da Erakunde Ez Gobernudun eta mo-gimendu sozialek antolatutakoan behin baino gehiago atera dela tipo adoretzu honen aipamen eta mezua.

INAKI BARCENA

EHUko zuzenbide irakaslea

RION ez da ia ezer espero gobernuen eskutik. Hitz polit eta ozenak, salbu. Alabaina, haize fresko bat dabil gure buruak astintzen. Nazioarte mailan, Ipar zein Hegoan Aliantza eta Sare ekologista, antimilitarista, giza eskubideen aldeko mogimenduak, feminista eta nazioarteko el-kartasun erakundeen artean 'holding' berriak ari dira eraikitzen, en-tsalada saporetsua benetan.

Lurraren Agiria, Agenda XXI, aldaketa klimatiko eta biodibertsita-tearen txostenei buruz zenbait adostasun eta desakordio ugari ikusiko dugu Brasilen. Zer itxaron dezakegu boteretsuen bilkuretatik? Hegoal-deko gobernari eta oinezkoen kexa nabarmena dugu, nahiz eta gure mendebaldeko 'komunikabideetan' horretaz hitz gutxi izan.

EUSKADIN ere, hor gaude lehen baino kezkatuago. Erreka eko-logista bat sortu da, ur fresko eta gardenak bihurtzeko gogoaz. Gus-tatuko litzaidake ere Chico eta bere jarraitzaileen batzu eukitzea gure artean. Ez dut uste gauza erreza denik. Bestalde, mende bukaera ho-netan arrazakeria, desoreka ekonomiko eta erreakzionarismoaren hazkundeari aurre emateko arlo sindikal eta mogimendu ekologistaren aliantza guztiz beharrezkoa ikusten dut. Erronka horri eusteko *erreka* hemen eta nazioarte mailan hainbat adibide gehiago dugu. Pentsa-molde berdetik zerbait egiten ari da. Noizko poztuko gara, Chico bra-sildarren bidea segituz, sindikal konpromezu ekologiko eta alternati-boekin?

Rio-92: Lurraren azken aukera?

Lurraren etengabeko berotzea, kutsadura, basamortutzea, hazkunde demografikoa, erradiaktibitatea, zuhaitz mozketak, espezieen desagerketa geraezina... Gure Lurraren gaitzak egoera zailaren unea iragan duela esan liteke. Okerrera baina. Larrialdi egoerara. Horrela, bada, datorren ekainaren 1etik 12ra munduko gobernuak eta Lurraren osasunaz arduratutako era guztietako erakundeak Rio de Janeiron bilduko dira gaisoaren sendatze prozesua bideratu asmoz.

GIZAKIAK milioika urteetan oreka naturalean bizi izan den Lurra arrisku bizian jarri du azken 100 urteetan; Lurraren bizitza-

ren segundu bakan batzuetan besterik ez. Orain, berandu izan baino lehenago, beste 'segundu' gutxi batzuetan, lurtarrek galera

prozesuari galga jarri eta garapena eta ingurugiroaren arteko harreman osasuntsua bilatu gura dute.

Horixe izango da Rio de

Janeiron, ekainaren lehenengo hamabostaldian Lurraren gailurrak izango duen xede nagusia. Bertan, Nazio Batuen Ingurugiro eta Aurrerapenerako Komisioaren gidaritzapean (NBIK) milaka delegatu bilduko dira. Mundu guztiko gobernuetako ordezkariak eta ehundaka erakunde ezgovernodunen (EEG) ordezkariak izango dira Brasilen.

Ez da lehendabizikoa, dena den, lehena

Río-n erabaki beharko dena

Lurraren Karta: Rioko gailurrean zenbait lorpen izango dira, eta horien artean Lurraren Karta. Dokumentu hau mundu mailan garapena eta ingurugiroaren arteko harremanak bideratu beharko dituen konstituzioa litzateke. Orain arte Konferentziaren lanak jarraitu izan dituzten taldeetako bozeramaleen esanetan, *«eskatzten duen konpromezu maila txikia dela eta, seguru asko Karta onartu egingo da»*. Dena den, herrialde garatuak, ingurugiroa ahanzi eta pobrezia arazoa bakarrik aipatzen den eduki alternatiboa aurkeztu dute, eta honek bere onarpenari buruzko zenbait zalantza biztu ditu.

Agenda-21: Konferentzian zehaztutako lorpenen gauzatzeaz arduratuko den lan egutegia da. Konpro-

mezuek data zehatz batzuk izan beharko dituzte eta beroriek betetzeko gobernuek dirua eman beharko dute. Konferentziaren idazkaritzaren ustez, Agenda martxan jartzeko 13 bat bilioi pezeta beharko lirateke (650.000 milioi libera inguru). Finantziazioarena izango da, hain zuzen ere, gai zailenatarikoa. Eta galdera ugariaren artean bat bederen nabarmen azaleratzen da: Hirugarren Munduari, kenduko al zaio gainetik kanpo zorra, baliabide horiek garapen eta ingurugiroan inberti ditzan?

Klimaren aldaketa: Ingurugiro mailan gaur egun dagoen arazorik larriena da, eta bere konplexutasunagatik zaila izango da zerbait zehatza eta eraginkorra lortzea. Batez ere Lurraren berotze etengabea geldia-

razteko egungo sistema ekonomikoa errotik aldatu beharko litzatekeela. Rioko Konferentziaz gain, beste eremu batzuetan ere aztertzen ari den gaia da, eta honek zerbait eraginkorra lortzeko zailtasunak areagotu egiten ditu.

Bioaniztasuna: Lurraren era guztietako ondasunak biltzen ditu berba honek, eta badirudi horri buruzko akordioa samurragoa izango dela. Alabaina, gai honetan ere Iparra eta Hegoaren arteko betiko tirabirak agertzen dira. Lurraren aberastasun genetikoaren bi herenak Hegoko herrialdeen eskuetan daude, baina baliabide horien hustirapena, eta ematen dituen fruituak, Iparretik bideratzen da. Puntu honek desoreka horrekin amaitu nahi du.

duela hogeitau urte burutu zen Stockholmen, Suediako hiriburuan. Orduan esan ziren gauza berberak entzungo dira: gure Lurra, gure existentzia eta ondorengo belaunaldiena ere mantendu nahi badugu, premiazko neurriak hartu behar ditugula. Oraingoan beste zerbait ere entzungo da. Azken ahaleginaren aurrean egon gaitezkeela.

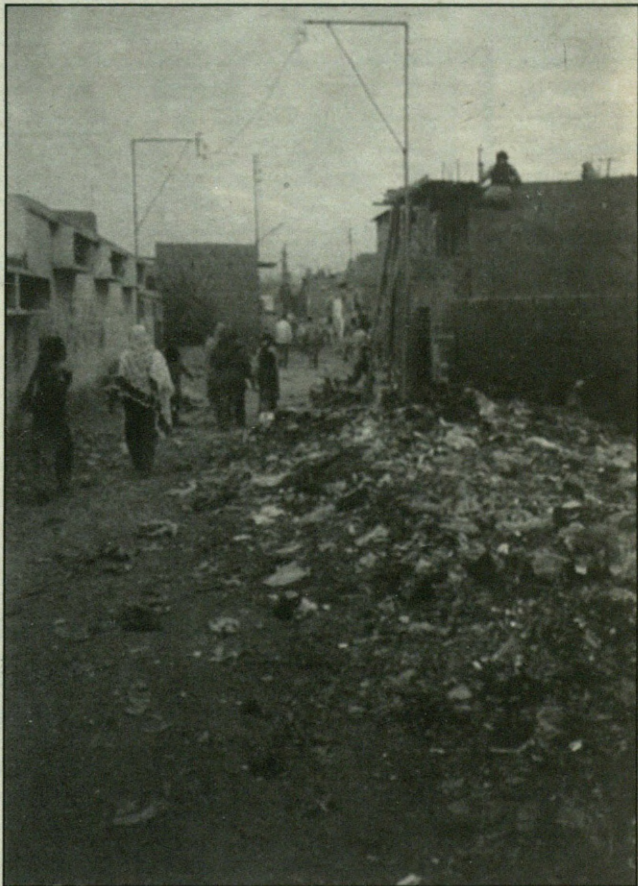
Guzti hori aipatu zen Stockholmeko gailurrean, baina ondorengo 20 urteetan ez da inongo aurrerapenik izan. Aitzitik, han esandakoari jaramon eskasa egin ez, gobernuek, eta herrialde garatuetaoek batik bat, ingurugiroarekiko politika erasotzailearekin jarraitu izan dute.

Gaur egun, munduaren funtzionamendua ikusita, gaitza da pentsatzea epe laburrean gauzak asko alda daitezkeenik. Eta Lurraren gailurrera abiatzen diren gehientsuenek ere badakite hori. Gailurrak eskainiko

dituen emaitzei buruzko eritziak oso desberdinak dira. Zenbaitzuek Lurraren etorkizuna gailur honetan bideratuko dela uste dute. Beste askoren ustez, ordea, herrialde garatuak —egungo egoeraren errudun nagusienak— ez dira berba politetatik harantzago joango eta ez dute erruduna den ekonomi eredu aldatuko.

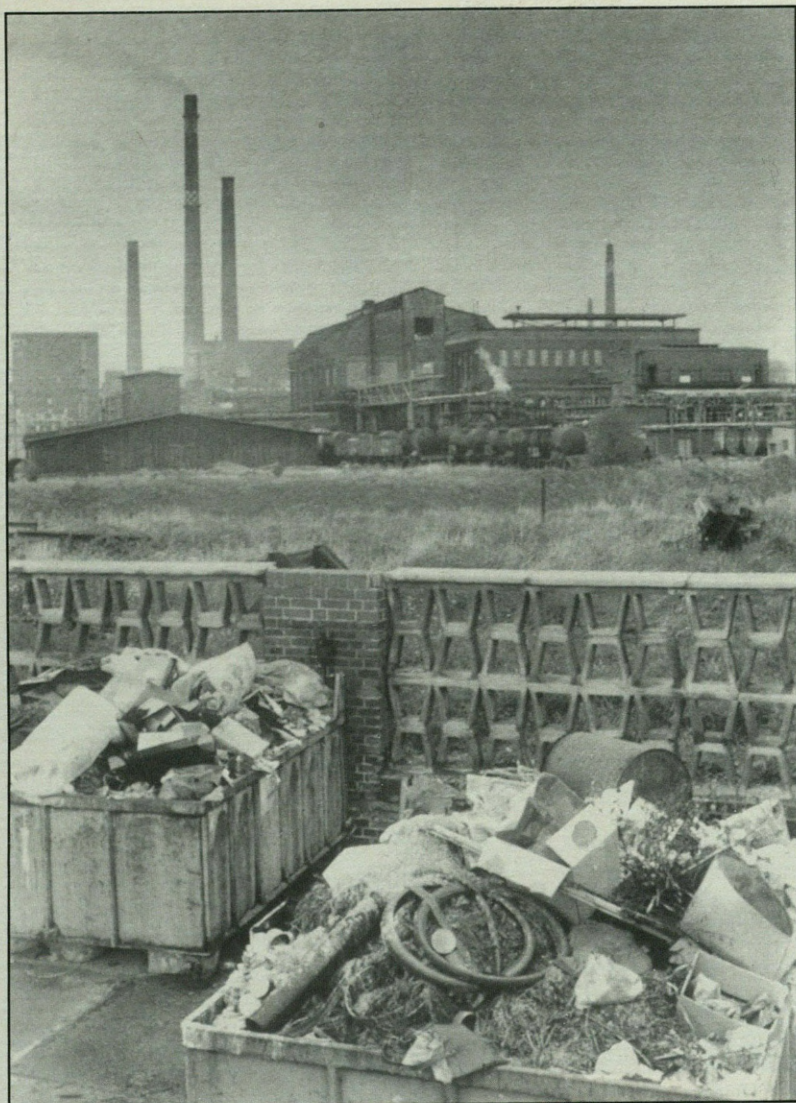
Babeleko dorrea

Lurra batera ala bestera amaitu, gailurrak baditu zenbait berezitasun eta horrek esperantzarako ateak zabalik uzten ditu. Batetik, ez da inoiz horrenbeste jende eta horren desberdina bildu gai baten inguruan iharduteko. Bestetik, lehenbiziko aldia da mundu mailan gizakia eta bere inguruaren arteko araudi bat ateratzeko ahalegina egingo dena. Eta seguru asko atera egingo da gainera: Lurraren Karta, in-

Herrialde garatuak, azpigaratuak ingurugiroarekiko konpromezu zehatzak har ditzaten saiatuko dira.

Egungo
eredu
ekonomi-
koak Lurra
'agortuko'
luke; beraz,
irtenbide
bakarra
garapen
sostengarria
bultzatuko
duten
ereduetan
dago.

gurugiroa eta garapena arautuko duen konstituzioaren antzekoa alegia. Konplutuko ez den testua izango den ala ez beste kontu bat da. Afera, herrialde aberatsen eskuetan dago nagusiki, baina urrats txiki bat bada gutxienez.

Prestatze lanei dagokienez, ez dira txantxetakoak izan. 1989an, NBEko ebazpen baten ondoren hasi ziren lanak. Harez gero, lau biltzar ofizial izan dira Rio-koa prestatzeko: 1990eko abuztuan Nairobin (Kenia), 1991ko apirilean eta abuztuan Geneban (Suitza), eta azkenia aurtengo martxoan New Yorken Horiez gain, 1990eko abenduan, Parisen

150 herrialdetako 900 EEG bildu ziren Lurraren erroak deitutako gailurrean. Bertatik «Ya Wananchi» (Lurraren seme-alabak swahili afrikarrez) agiria atera zuten. Hirugarren Munduaren ikus-

Lurraren gailurra moduko ekitaldi bat antolatzea lortu bada, hain zuzen ere, garapenaz eta ingurugiroaz arduratuta dauden era guztietako EEGen presioagatik izan da. Hauen esanetan,

■ Ingurugiro oreka mantentzeko, urtero 12,5 bilioi pezeta (650.000 milioi libera) gastatu beharko lirateke, oraingoa baino bi bider t'erdi gehiago ●

pegia batzen du batik bat eta Rio-ko Gailurrean, Foro Orokorra-92 moduan eza- gutuko den bilkura osatuko dute.

horrelakoak burutzea garrantzitsua da, baina garrantzitsuena benetan, munduko populazioa Lurraren egoera larriaren be-

netako egoeraz jabetzea da. Eta horrek oraindik lan handia eskatuko du. Rio-ko Babel-eko Dorrearekin parekatu dute askok, bai hizkuntzengatik, eta baita ideien aniztasunagatik ere. Izango al da —zentzu guztietan— elkar ulertzerik?

Iparra errudun

Maurice Strong, 62 urtetako kanadiarra eta Rio-ko gailurrearen zuzendariak argi adierazi du: «Ingurugiroaren galerari buelta ematen ez bazaio, herrialde aberatsen borondate politikoa ezagatik izango da. Garapen sostengarriaren ideia aurrera atera nahi badugu, munduko ekonomi ereduak erroten eraldatu behar da.

Diru arazoak ere berrir bihurtuko dira oztopo. Gailurretik ateratzea espero den Agenda-91 lan eta helburu egutegiak 13 bilioi pezeta (650.000 milioi libera inguru) eskatzen bait du. «Diru asko dirudi, baina munduko Barne Produktu Gordinaren (BPG) % 1 besterik ez da —zehazten du Strong-ek—. Ingurugiro oreka lortzeko urtero gastatu beharko litzatekeen dirua da. Eta, gainera, etorkizunerako inbertsioa.

Dagoeneko, Hirugarren Munduko herrialdeek, ingurugiro politikak ez diela euren garapena baldintzatuko jakinarazi dute. Gailur-rrak kanpo zorra bertan bera utziko duen susmoa ere badute zenbaitzuek. Susmo ahula ordea. EEBek adierazi dute eredu ekonomikorik zalantzan jartzeko as- morik ez dutela. Eta horrek gehiegi esan nahi du.

Xabier Letona

AMAIERA!

ækanpada
Ekainak 5, 6, 7

DIMAKO AIREPORTU ZAHARREAN **EGITARAUUA**

EKAINAK 5 ostirala

???etan: DENDA JARRI, jakina...

6etan: HASIERA EKITALDIA, TXALAPARTARIEKIN.

eta AEKANPADA ZUEN ESKU...

8etan: DANTZALDIA TRIKITIAZ.

10etan: ROCK JAIALDIA: Piztiak Julio Kageta eta Su Ta Gar.

EKAINAK 6 larunbata

8etan: MENDI IRTEERA.

10etan: DIANA GAITEROEKIN.

11etan: IKASTARO EZBERDINAK: txalaparta, euskal dantzak, malabarismoa.

Ordu 2etan: BERTSO BAZKARIA. Estitxu Arozena, Xabier Silveira...

4etan: MUS eta PARTXIS TXAPELKETAK.

6etan: ANTZERKIA. Xilipurdi, Antxieta, Marta Beaskoetxea, Intxixu, Fregoli, Pantxinski.

10etan: DANTZALDIA. Les Mecaniciens, Gazteok.

Ekainak 7 igandea

8etan: MENDI IRTEERA.

10etan: DIANA GAITEROEKIN.

11etan: MOZORROTZE TAILERRAK.

11 t'erdietan: HERRI KIROL ERAKUSTALDIA.

Ondoren: KUANDRILEN ARTEKO HERRI KIROL LEHIAKETA.

Ordu 1etan: EUSKARIA ABESBATZA.

Ordu 2etan: BERTSO BAZKARIA. Ion Maia, Manolo Arozena.

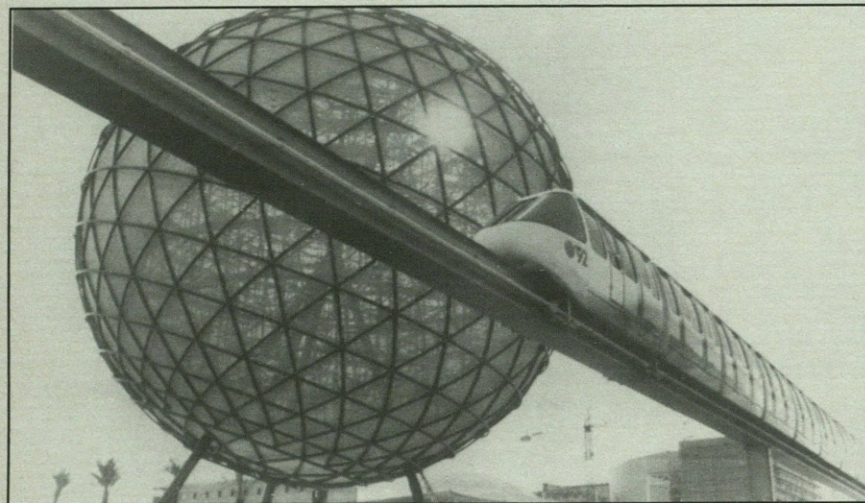
5 t'erdietan: KANTALDIA. Anje Duhalde.

7etan: DENOK ETXERA!!!

OHARRAK

- kale animazioa EGUNERO
- musika bideoak, pelikulak, ækanpadako irudiak ... GAUERO
- eguneko menuak modu onean
- giro euskalduna, primerakoa
- ETORRI AEKJIRaren amaierara AEKrekin AEKANPADARA!!!

HISTORIA ETA GERO

ALUMINIO PAPERA NAGUSI SEVILLAN

HASIERAN espero zena baino jende gutxiago hurbiltzen ari da Sevilla aldera. Baina hurbiltzen direnak ere ez omen dira poltsikoak beteta agertzen. Ostalaritzako sektoreak agertu du jadanik bere kexa jendeak ez duelako jatetxeetan jaten, eta erregu kutxsarekin «Sevillan jatea merkea dela, adierazi dute. Baliabide ekonomikotik begiratura, erdi eta behe mailako jendea da Sevillara gehien abiatzen dena. Aurretik egindako kalkuluen arabera, bisitalariek batez beste 3.000 pezeta utziko zutela uste zen. Baina, garaiekin bat, ogitartekoa nagusi da Sevillan. Datu moduan, aluminiozko paperaren salmenta Sevillan % 40 igo dela.

DEABRUA ETA HARAGIA

JAKINA da gizakumeak 'haragiaren' aurrean duen ahultasuna. Makina bat pekatu egin izan dira haragiaren tentaldietan erori ondoren. Eta babestuenak ere badu horietan erortzeko arrisurik. Eamonn Casey Galway irlandar

hiriko gotzaiak, deabruak jarritako sagar ederrari heldu zion 1973ko gau galduren batean, eta handik denbora batera 17 urteko seme bat agertu zaio. Annier Murphy da semearen ama, eta duela aste pare bat jakinarazi zuen nor zen benetan bere semearen aita. Gotzaiak, seme-alaba euren kasa utzi zituelako damututa, penitentzia gogorak egin eta dimisioa aurkeztu du. Gero Hego Amerikarantz abiatu da «bake bila».

CHARLTON HESTON ISRAELZALEA DA

PERTSONAIA ospetsuak sarritan agertzen dira bat edo bestearen alde. Azken boladan aktoreak dira gehien agertzen ari direnak: Sean Connery, Robert Redford... Eta orain Charlton Heston. Israelerantz abiatu da «Biblia» filmearen errodaia burutuzera. Aurretik ere «Hamar aginduak» eta «Ben Hur» moduko filmeetan parte hartu zuen eta sarritan azaldu du bera Israelen adiskide dela. Politikoki, EEBBetako Alderdi Errepublikararen sektorerik gogorrean kokatzen dute.

E
L
E
M
E
L
E

«Europar federalismoa jadanik ez da mehatxua guretzat. Brusselaren aldetik badago oraindik zentralismo apur bat, baina bori gairiditzeko bezain indartsu gaude».

John Major, Erresuma Batuko lehen ministroa.

«Ukrainiak EIK uzteko asmo argiak agertu ditu».

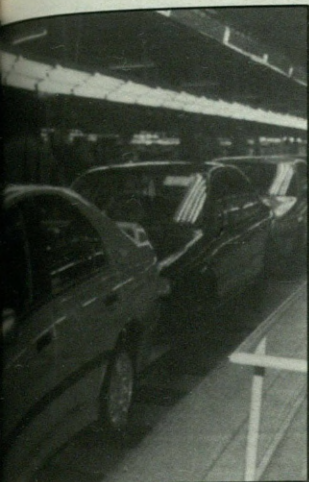
Serguei Filatov, Errusiako Legebiltzarreko lehendakariordea.

«Mundua munduko 3. gerraren atarian egon liteke beste alderen bat Armenia ala Azerbaidjanen alde jartzen bada».

Evgueni Xaposhikov, EIKeko armadako komandante nagusia.

O I H A R T Z U N A K

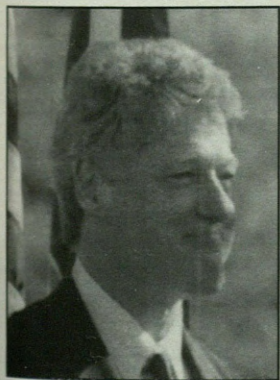

«Demokratak arrazionalak dira, errepublikarrak ez».

Ross Perot, EEBetako lehendakaritzetarako hautagai independentea.

«Perotek esaten dituen gauza askorekin bat nator. Ulertzen dut ezkor egotea Washingtonen jokaera dela eta; gauza askotan bat gatozela uste dut.

Bill Clinton, EEBetako lehendakaritzetarako hautagai demokrata.

«Palestinaren itzultzeak ez du inongo garrantziarik Ekialde Erdiko bake prozesurako».

Margaret Tutwiler, EEBetako estatu Departamentuko bozeramalea.

IRAKEKO KURDUEK KOALIZIOA ERATUKO DUTE

JOAN den asteen, Irakeko kurduek hauteskundeak burutu zituzten euren legebiltzarrea eta lehendakaria aukeratzeko. PDK (Kurdistaneko Alderdi Demokratikoa) eta UPK (Kurdistaneko Batasun Abertzalea) izan bide dira irabazleak, baina alderdi txikiagoek iruzurrak izan direla salatu dute. Massud Barzaniren PDK-k lortu bide du gehiengoa baina Irakeko kurdu denak biltzen dituen Kurdistaneko Fronte Irakiarraren zatiketa ekidin asmoz, alderdi guztien koalizio bat eratuko da, eta lehendakari bat beharrean, aginte bateratua izendatuko da. Azken erabaki honek ez du oso gustora utzi Barzani, bestela bera izango bait litzateke lehendakari seguru asko. Irakek, bere aldetik, hauteskundeak ezgaltzat jo ditu.

TXEKOSLOVAKIA ZATIKETA ARRISKU BIZIAN DAGO

DATORREN ekaineko 5 eta 6an Txekoslovakiaiko Federazioan hauteskundeak izango dituzte. Eta ez edozelakoak gainera, Eslovakian independentziazaleek boto igoera baldin badute, banaketa gauzatutzat eman liteke. Eslovakia Demokratikoaren Aldeko Mogimenduko Vladimir Meciar buruzagi ospetsua izango ei da irabazlea Eslovakian, eta buruzagi honek argi eta garbi azaldu izan ditu independentziarekiko bere asmoak. Txekoslovakiaiko Federazioaren amaiera litzateke. Vaclav Hävel Txekoslovakiaiko egungo lehendakaria ondo jabetuta dago etor daitekeenaz: «*ea banaketa zoriontsua den behintzat, hots, modu konstituzional eta baketsuan*».

HAUTS ZURIA ETA «LITRONA» UGARI KALE BAZTERRETAN

Urte luzez euskal gizartearen izurrite nagusienetarikoa dela entzun izan ondoren, drogomenpekotasunaren arazoa nahikoa bazterturik gelditu da komunikabideetan azken aldian. Droga kontsumoari buruz egin den azken ikerketa ofiziala (Eusko Jaurlaritzaren eskutik) 1990ekoa dugu, eta bertan ikusten diren emaitzen arabera heroina kontsumoa gelditzen ari da. Alkoholdun edariena, aldiz, asko hedatu da.

GAZTEEN artean nabarmendu da gehien, hain zuzen ere, alkoholdun edarien kontsumoaren gorakada hau. Marta Merinok, Eusko Jaurlaritzaren Drogomenpekotasun zuzendaritzako teknikariak esan digunez, «*alkoholdun edarien kontsumoa, orobar ez da igo, baina asteburuetan, eta gazteen artean, kontsumo hau izugarri handitu da.*

Hala ere, datu honen aurrean garrantzia duten beste batzuk gogoratu behar dira. Azken hamar urteetan, Estatu espainiarrean atzemandako droga kopuruak goraka egin du: 558.430 kilo Cannabis eratorri, 21.080 kilo kokaina eta 4.059 kilo heroina atzeman dira guztira. 1988tik gaurdaino, 8.304 izan dira harrapatuneko speed pilulak.

Datu hauek eskuetan, eta nazioarte mailan atzemandako drogak merkatuan dagoenaren % 10 besterik ez duela suposatzen jakinik,

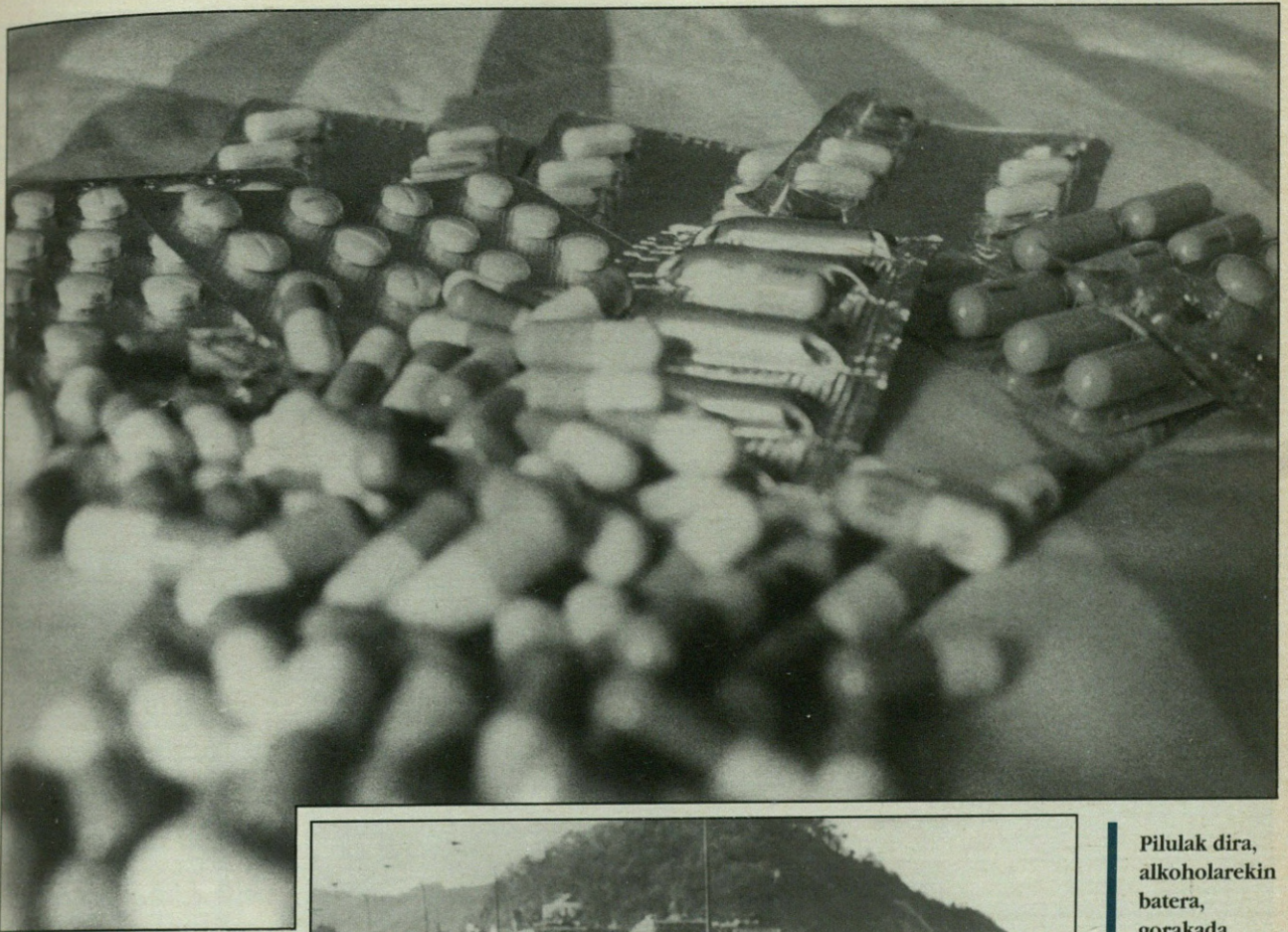
■ «Drogaren menpekoak ez dira ez gaiso ezta delinkuente soilak ere. Gizartera egokitu gabeko pertsonak dira» ●
TXUS CONGIL

honako ondorioa atera daiteke: azken hamarkadan 5.500 tona cannabis inguru saldu dira, 210 kokaina tona, 40 tona heroina...

1988an Drogomenkotasun...

Eusko Jaurlaritzak iazko irailean aurkeztu zuen drogaren aurkako kanpaina. (Argazkia: J. Simal)

sun Legea onartuz gero, Eusko Jaurlaritzak hiru urteko plangintza martxan jarri zuen (1990-1992). Plangintza honen arabera, administrazio desberdinetako sailek bere esku zeuden neurriak hartzen hasi ziren. «Azken urte hauetan programa interesgarriena Ongizate Sailekoa da» esan digu Merinok. Sail honetatik bultzatu nahi izan dena udalek jokatu behar duten papera da. «Prebentzioa, baina zuzen ere». Programa honen arabera udaletako drogomenpekotasun teknikariak eta taldeak sortu dira «eta une bonetan, EAEn konkretuki, 30 inguru dira».

Bidegintzan lan taldea hauetarikoa bat du. Duela hamar urte sortua, Bilboko Zazpi Kale, Atxuri eta Bilbo Zaharra kaleetan zentratzen dituzte beren ahaleginak

talde honen partaideek. Prebentzioaz eta familien segimenduaz zuzenki arduratzen diren 6 kaleko hezitzaile daude, borondatezkoak diren 30 laguntzaileekin batera. Bergizartera-tzeaz ere arduratzen da talde hau, eta horretarako partaide guztiek laguntzen dute. Toxikomanoentzat izango den pisu bat ere egokitzeak daude.

1989tik jasotzen du Bidegintzak Eusko Jaurlaritzaren diru laguntza, eta iaztik Bizkaiko Foru Aldundiak eta Bilboko Udaletxeak ere laguntzen diete. «Haurrekin iteerak antolatzen genituen hasieran —adierazi digu talde honetako partaidea den Josebak—, baina gero kaleetan zeuden gazteen segimendua egiten hasi ginen. Guk ukitzen ge-

nituen kaleak droga arazo nabarmenak izanik, egoiena gure lana prebentzioan oinarritzea zela pentsatu genuen. Baina prebentzio hau ez litzateke droga arlora mugatuko. Egokitze arazoak dituzten haur eta gazteak dira gure esparrua».

Kaleetan ea zer egoera ikus dezaketen aipatutakoan, gaur egungo egoera

Pilulak dira, alkoholarekin batera, gorakada nabarmenena ezagutu dutenak kontsumo kopuruetan. Auzoetan drogaren aurkako ekintzak burutzen dira. (Beheko argazkia: Carlos Villagrán)

Askagintzako partaideak iazko Udaberri kanpaina aurkezten. Txus Congilek (eskubian) «drogaren kontsumoaren erregulazioaren alde gaude», adierazi digu. (Argazkia: Joxean Goya)

latza dela erantzun digu Josebak. «Egia da heroina kontsumoa ez dela duela urte batzuk bezain nabarmena, baina speeda eta pilulak gero eta gehiago ikusten dira kaleetan. Zer esanik ez alkoholari buruz. Gazteek gero eta gehiago edaten dituzte edari alkoholodunak».

Alkoholodun edarien kontsumo igoera honi buruz Bizkaiko Alkoholiko Anonimoak elkarte

taide bat mintzatu zaigu: «Datuak ikertzea besterik ez dago egoera larritzen ari dela ikusteko. Bizkaian, adibidez, duela hiru urte 3 talde besterik ez zeuden, eta gaur egun dagoeneko 17 daude. Duela gutxi arte, gure elkarte

Guzti hau aldatu ahal iza-

teko gazteentzako heziketa eta aisia plangintzak proposatzen dituzte Bidegintzanekoek. Bidaiak, ikastaroak... Edozer ekintza baliagarria da gazteek gizarteratze prozesu erraza izan dezaten. Gainbegiratzen dituzten hiru kaleetako biztanleen % 38 hogeitabederatzi urtetik beherako gazteak dira. Hauen laurdenak guraso edo neba-arreba alkoholikoak ditu. Beste laurden bat heroinomanoren

baten senidea da, bostera aita ofizialik gabekoa...

Talde hau auzoan aritzen bada lanean, Askagintza elkartearen proiektuak Euskal Herria osora zabaltzen dira. Drogomenpekotasunaren prebentziorako 1988an sortua, Udaberri 92 izeneko kanpainari amaiera eman berri dio. «Iaz ere antolatutako antzeko kanpaina bat—argitu digu elkarte honetako partaidea den Txus Congilek—, eta gure balorazioa gero eta positibagoa da». 118 herritara heldu dira kanpaina honen barruan antolatutako ihardunaldi desberdinak.

■ Estatu espainiarrean, azken hamarkadan, 5.500 tona cannabis eta 210 tona koka saldu dira ●

Instituzioek eta komunikabideek zabaltzen duten drogaren irudiaren egokitasun eza azpimarratu digu Congilek: «Drogomenpekoak ez dira ez gaiso ez delinkuente soilak. Batez ere gizartera egokitu gabeko pertsonak dira, eta horregatik erabiltzen dute droga. Hezkuntza arazoa da batik bat». Propaganda kanpainak ez direla nahikoak diote Askagintzakoek. «Kontsumoa erregulatzea da guk eskatzen duguna, eta ez drogomenpekoak direnen aurkako jarrera bultzatzea». Esanak esan, ezin ukatu drogomenpekotasuna oraindik ere arazo larria dela auskal gizarte

Myriam Gartzia
A magoia | ban

Latzun

12

mugarik gabeko pentsamendua

Latzun

1992ko martxo

12. zenbakia

12

MAASTRICHTEN ONDOREN
ZER?

■ PATXI ZABALETA: Datozen urrats berriak

■ SINDIKALGINTZA: LABeko Kongresua

DOSSIERRA

Maastrichten
ondoren zer?

PATXI ZABALETA

«HB ez da
politikagintzan
behar bezala
saiatu»

■ Sindikalgintza

LABeko
Kongresua

■ Europa
mendebaldeko
eskuma berria

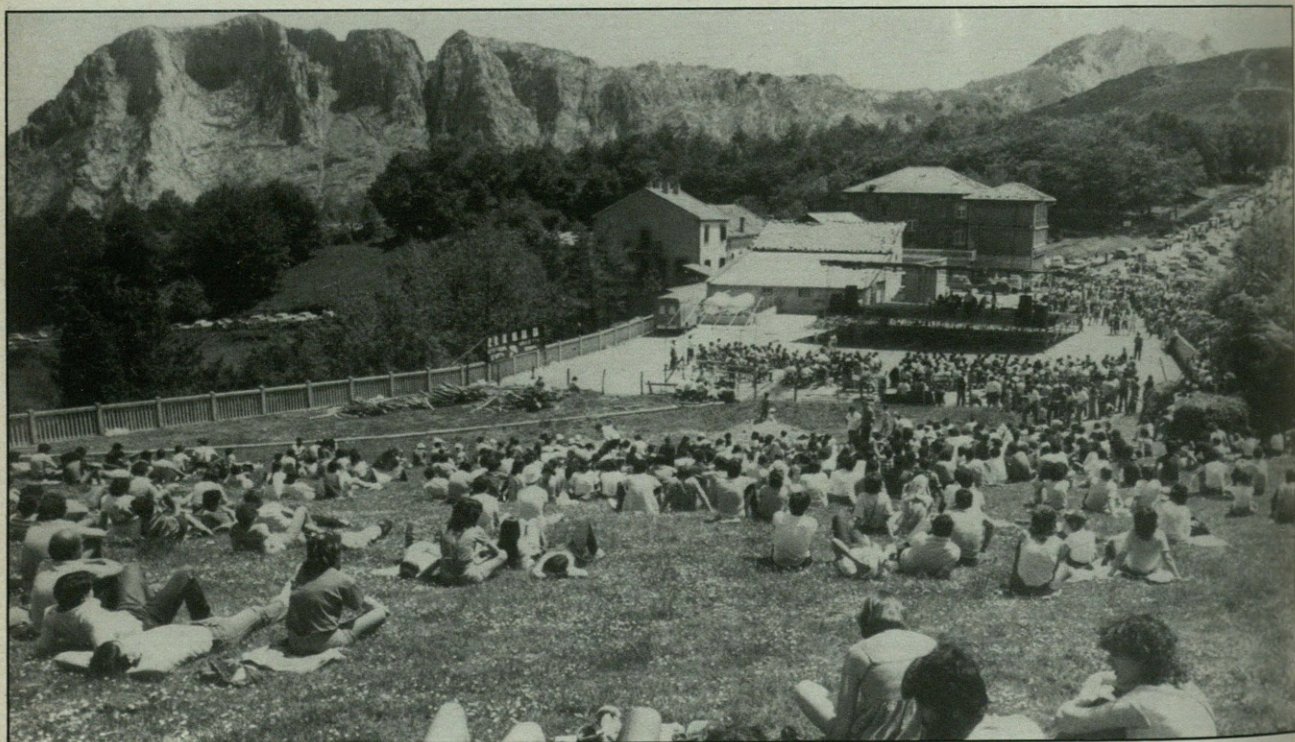
Ekainaren 5, 6 eta 7an ospatuko da bostgarren AEKanpada

MILAKA MOTXILA EUSKALDUN

Aurten bostgarren AEKanpada burutuko da. AEKjiraren kanpaina erabat deszentralizatua izan denez, Alfabetatze Euskalduntze Koordinakundekoek bi amaiera antolatuko dituzte hiru hilabetez Euskal Herria zeharkatu duen honentzat. Lehenengoa Dima inguruan burutuko den AEKanpada izango da; bigarrena Iparraldean AEKantuz-ek gauzatuko duena.

PRAKA urdinak, pare bat kamiseta, jertsea gaue-rako, zapatillak eta mendiko botak... beno eta kangurua euria egiten badu. Dena motxilan sartu. Lozaku motxilaren goiko sokekin lotu eta camping denda hartu. Dena prest AEKanpadarako bidea hartze-

ko. Bederatzi urte pasatu dira lehenengo AEKanpada egin zenetik, eta ekainekoa bostgarrena izango da. Urkiola eta Meatzaldeko Triano izan dira aurreko edizioetarako aukeratutako lekuak, eta aurtengoa Zumeltzan, Dima herri bizkaitarraren inguruko auzoan

Aurten bostgarren AEKanpada burutuko da, eta AEKjiraren hegoaldeko amaiera adieraziko du.

Zumeltza inguru euskalduna dugu.

burutuko da. Ekitaldi hau betidanik Bizkaiko AEkren ardura izan bada ere, aurtengoa deialdi nazionala

izango da eta duela hiru hilabete hasitako AEKjira kanpainaren Hego Euskal Herriko amaiera gauzatuko

du. AEKjira kanpaina erabat deszentralizatu izanenez, amaiera zentralizatu ematea pentsatu dute AEK-

koek, hiru hilabetez lorturiko arrakasta eta harrera positiboa nolabait islatzeko. AEKANpadaren hurrengo astean, AEKjira Iparraldera pasatuko da eta hurrengo

**■ AEK-koek
AEKjira
kanpainaren
arrakasta islatzea
nahi dute
AEKANpadan ●**

asteburuan AEKantuzek jarriko dio amaiera. Urrezko bi brotze AEKjirarentzat, beraz.

Azpiegitura aldetik, Zumeltza inguru erabat naturala dugu eta horregatik AEKkoek esfortzu berezia egin dute janaria, edaria,

AEKANpadaren historiaren istorioak

«**JAR** zure denda Urkiolan. Bestea gure kontura» zen lehendabiziko AEKANpadaren leloa. 1983ko ekainaren 2, 3, 4 eta 5ean Santutxu ermitaren inguruan hurrengo AEKANpadetan gainditu ezin izan den jendetza bildu zen, *record* historiko bat lortuz. 50.000tik gora euskaltzale bildu ziren Urkiola mendiko landetan AEKkoek ekitaldia baino lehen 1.500 partaide espero bazituzten ere.

1984ean bigarren AEKANpada egin zen baina, oraingo honetan, AEK-k bere ekitaldi publikoetan eguraldiarekin duen zorte txarra agerian gelditu zen. Ekaianaren 21ean hasi eta San Juan egunean amaitu zen. Ikasgeletatik euskara ateratzea ez da gauza erraza baina euriak, lainoek eta hezetasunak lagundu ez bazuten ere, 'aekanpatuak' ez ziren desanimatu eta lehenengo egunean AEK kideen aurreikuspenak gainditu ziren eta AEKANparen II edizioan

20.000 pertsona inguru biltzea lortu zuten.

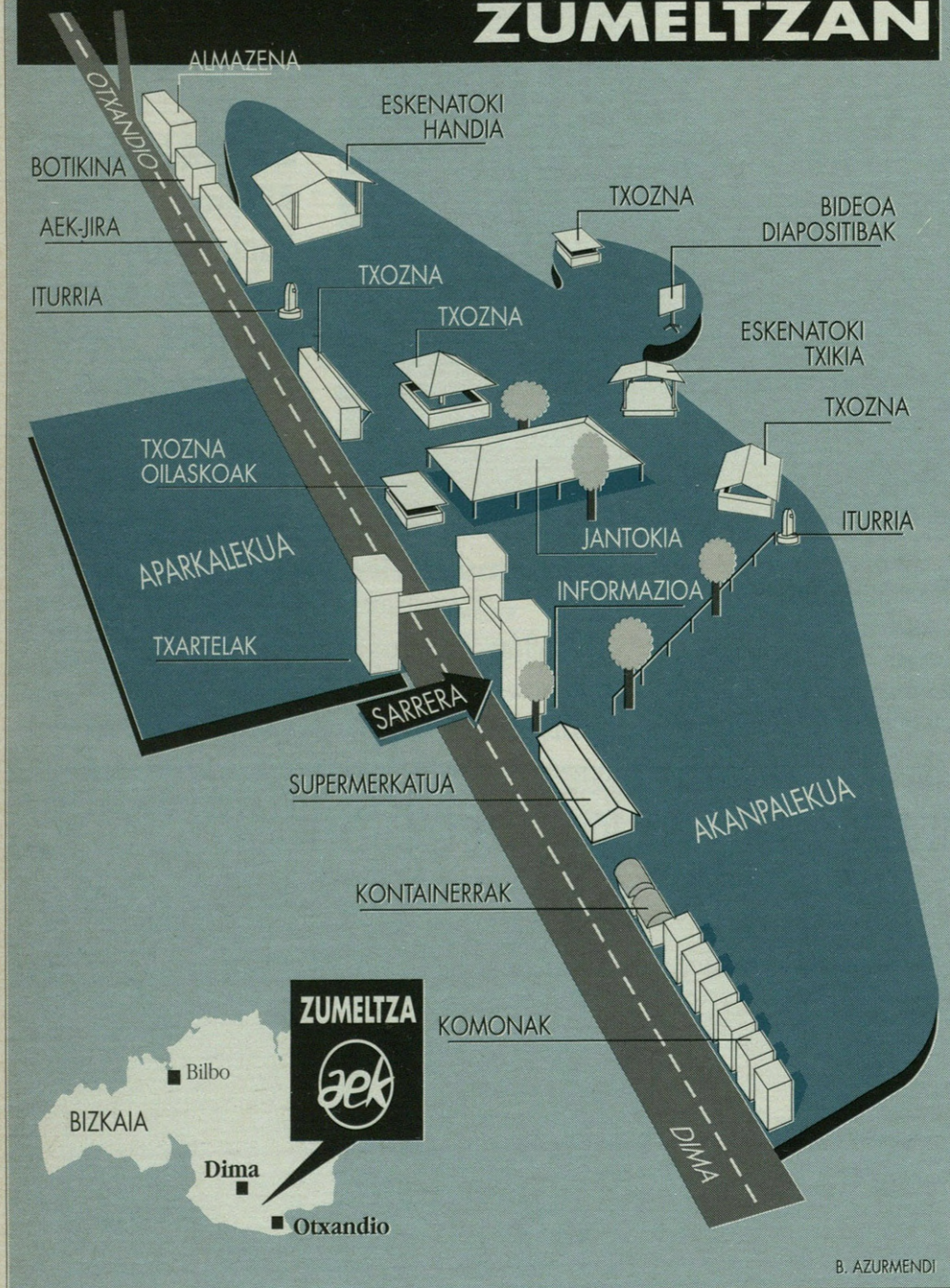
II AEKANpadaren hirugarren egunean txoznetako gaiak arriskuan zeuden. Ordurako 12.000 garagardo botilatxo, horrenbeste ardo litro, 80.000 freskagarri, 440 txanpan eta 200 patxaran botila edan ziren. Egutero 1.000 ogi, 500 txorizo eta beste hainbeste saltxitxa jaten ziren.

Aurreko urtean bezala, Urkiolako landak euskararen erabilpenaren lekuko izan ziren, baita euskarazko egunkariari buruzko eztabaidarena ere. Mahainguru honetako hizlarien artean hiru kazetarik parte hartu zuten— Josu Landa (ARGIA), Jesus Mari Zalakain («Egin»), Mikel Atxaga («Deia») eta Orain S.A.k eta Iparagirre S.A.k —«Egin» eta «Deia»-ren argitaldaria— ordezkari bana bidali zuten. Mikel Aramendi kazetaria moderatzaile gisa aritu zen. Mikel Atxaga «Deia»-ko kazetariak egunkari ba-

kar eta zabal baten proposamena defendatu zuen, baina diru publikoz biziko litzatekeen egunkari baten kontrola nola moldatuko zeneko kezka sortu zen. Bestalde, Eusko Jaurlaritzaren erantzun eza salatu zen. «*Egunkaria egiteko baldintza objetiboak baditugu* —esan zuen Josu Landak— *eta aurrera jarraitze-ko falta den gauza bakarra Eusko Jaurlaritzaren borondate politikoa da*».

Hirugarren AEKANpada Urkiola-mendin antolatu bazen ere, laugarrena 1990ean 'ilargian' —Meatzalde-tako Trianon— ospatu zen. Inguru erabat erdalduna izan arren, AEK-k AEKANpada euskaraz egiten den kulturgintzaren ispilua izatea nahi zuen. Triano berreuskalduntzeko lehenengo urratsak eman nahi zituen AEKk. Oraingo honetan Trianora hurbildu zirenen euskaltzaleen kopurua 10.000tik gorakoa izan zen.

AEKANPADA 92 ZUMELTZAN

Ekitaldi desberdinak
burutuko dira
AEKanpadan: rock
jaialdiak, antzerkiak,
dantzaldiak, mendi
irteerak...

osasun zerbitzuak eta behar den guztia bertara eramateko. Lemoatik Zumeltzara autobus zerbitzu berezia jarriko da, Lemoara heltzeko ez bait dago arazorik, autobus eta tren zerbitzu nahikoak daudelako. Gasteizetik ere zerbitzu berezi bat antolatuko da, Zumeltzaraino zuzenean helduko

dena eta orduero ere autobus geltokitik aterako dena goizeko 10etatik gaueko 10ak arte, ostiralean eziz, arratsaldeko 5etik aurrera antolatuko bait dira.

Dima herritik hamaika bat kilometrotara dagoen aireportu zaharrak, kokaleku ederra izateaz gain, giro erabat euskalduna eskain-

tzen du eta euskararen erabilpenari begirako esparru eta eremu zehatza bultzatu nahi da, bertara hurbiltzen denak, asteburua euskaraz bizitzeko aukera izan dezan. Ez da euskararen erabilpenari soilik lotutako ekitaldia, AEKanparen ezau garri garrantzitsua euskaldunon parte hartzea da, herri ekimen hau hizkuntzaren berreskurapenerako ezinbestekoa bait da.

Zumeltza ingurua erabat euskalduna da, eta haraino hurbiltzen denari euskaraz bizitzeko aukera eman nahi zaio

AEKkoek Zumeltzan 15.000 lagun inguru elkartuko dituztela uste dute eta eguraldiak laguntzen badu zifra hau gainditzea espero da. AEKjiraren amaiera bada ere, AEKanpadak badu berezko izaera bat eta euskara erabilia izan dadin esparrua gauzatzea da; ez bakarrik euskaldunontzat, baita euskaraz ikasten ari direnentzat ere, euskara apur hori erabil dezaten.

Mota guztietako ekitaldiak antolatuko dira: rock jaialdiak, bertso bazkariak, antzerkia, jolasak, tailerrak, mendi irteerak, trikitilariak, dantzaldiak... eta egunero, jai esparruan, kale animazioa izango da. Camping gasik ez duzue behar, oilasko eta bokatez aparte egungo menuak emango bait dira. Beraz, motxila prestatu, eta martxan jartzea besterik ez da falta.

Myriam Gartzia

EKO ATEASU
Keelavite poligonoa z/g
ASTEASU

EKO VILLALBA
San Juan Kalea, 9
EIBAR

EKO TOLOSA
Zumalakarregi kalea, 4
TOLOSA

AUTOSERVICIO GORA-BERA
Agerretxe Ibilbidea
DEBA

EKO EUOMAR
Nafarroa ibilbidea, 37
ZARAUTZ

SUPER ANDONAEGUI; C.B.
Andonaegi kalea, 10
SAN PEDRO - DONOSTIA

MERKEK IGLESIAS
Azkene Kalea, 12
TRINTXERPE

**SAN JUAN BAUTISTA
KOOPERATIBA**
Villas auzoa
HERNANI

EKO IRUN
Blas de lezo, 22
IRUN

EKO LEZO
Avda. Jaizkibel, 1
LEZO

EKONOMATO ORBEGOZO
C/ Eliz-Kalea, 1
ZUMARRAGA

SUPER RENTERIA
Vicente Eliceagi kalea, 5
ERRETERIA

EKO BERAUN
Galtzaraborda Etorbidea, z/g
BERAUN - ERRETERIA

EKO ERREKONDO C.B.
Zigordia kalea, 7
ZARAUTZ

EKO LEGAZPIA
Urola s/n
LEGAZPIA

SUPERMERCADO SOKOA, C.B.
Sokoa Merkatalgunea, 7
Hirigintza (ARABARKA jalearearen atzean)
HONDARRIBIA

BETI MERKEK
Loiola kalea, 12
DONOSTIA

EKO ALTZA
Larratxo Ibilbidea, 96 zbk.
ALTZA

EKO VILLALBA
Torres Urquizu kalea, 13
EIBAR

EKO AIETE
Etxaidi Salla
AIETE - DONOSTIA

BASTIDA
Erdiko kalea, 32
MUTRIKU

ZURE ETXE ONDOAN

SUPER IZTIETA
San Sebastián kalea, 16
ERRETERIA

«Arrasaten multimediararen kontzertua errotzeko, ARKO beharrezkoa zen»

Bertso munduan bera izan da orain arte aritu den emakume bakarrenetariko bat. Itzultzailea, kazetaria, bertsolaria eta orain «Arrasate Press» astekariko zuzendaria dugu Arantzazu Loidi. Euskal Herriko plaza gehienetan bertsolari modura ezaguna den honek esan digunez «neurriak jarri behar dizkiot lanari», agian hain gustoko duen lanean ari delako.

ARGIA. «Arrasate Press»-en kazetari bezala aritu zinen zuzendaria izan baino lehen eta bitartean itzulpen lanetan ere ibili zara.

A. LOIDI. Bai, itzulpena eta kazetaritza batera ikasi nituen. Itzulpen lanetan ibili nintzenean oso gustora egon nintzen, unea ere egokia zelako eta bestalde, oso desberdina da kazetari modura ibiltzea eta oraingo lana. Taldean erabakitako gai bati buruz idaztea edo eran-

tzukizunak izatea eta gestio lanak egitea guztiz desberdina da. Dena den, kazetaritza oso gustokoa dut eta ez diot idazteari utzi nahi. Bestetik, «Arrasate Press»-en bertan aldaketa handiak gauzatu dira. Lehen «Arrasate Press» AEDren barruan kokatzen zen eta egun ARKO sortu da eta honek zenbait aldaketa ekarri ditu, enpresa batean sartuta gaude.

A. Arrasate Komunikabi-

deak aipatu duzu. Zein helburu lortu nahi duzue ARKOrekin?

A.L. Orain arte beste erakunde baten menpe egon diren bi komunikabide, «Arrasate Press» eta Arrasate Telebista gestionatzeko talde bat sortzea. Orain arte ere, bat izan gara baina bi komunikabide bezala hartzen ziren. Multimediararen kontzertua Arrasaten errotu dadin beharrezkoa zen batuketa hau gauzatzea, alde

batetik dauden energiak gehiago aprobetxatzeko eta bestetik bi proiektu hauei sendotasuna emateko. Komunikabideak ez dira egun batean hartu eta hurrengoan uzten diren proiektuak.

A. Irrati bat eratzeo proiektua ere bazegoen. Zer gertatu da horrekin?

A.L. Garai batean proiektu horretaz hitz egin genuen, baina irrati frekuentzien banaketa oso mugatua izan zen eta ez zen igortzeko lizentziarik lortu. Orain berriro ere beste aukera bat agertu da, udal bakoitzak irrati lizentzia bat emateko posibilitatea duelako. Gaita ikutzeko asmoa badugu baina eperik jarri gabe.

A. «Arrasate Press»-ek biru urte t'erdi daramatza martxan. Zein da zuen balantzea berri aldizkariari buruz? Informazio iturriak agortzen al dira?

A.L. Iturriak agortu baino, gauzak topatzen jakin behar da, herriko berri batzuk eta berez albisteak ez direnak albiste bihurtzea,... gure sekretua horretan datza: aktualitate berria topatzea eta gauzak ez agortzea. Bestetik, aldizkariaren itxura nahiko erreta dago eta alde horretatik aldaketa batzuk sartzeko asmoz gabilitza, eta ez itxuran bakarrik, baizik eta lantaldean, kolaborazio

«ARKOk
'Arrasate
Press'i eta
Arrasate
Telebistari
sendota-
suna
emango
dio».

«Irrati bat sortzeko proiektuaz hitz egin zen baina garai hartan ez zegoen posibilitaterik. Gaur egun udalaren lizentziatzat hitz egin behar dugu baina ez dugu eperik jarri».

berriak lortzea, gai berriak... mila gauza berri daude egiteko. Aldatzeko ordua heldu da eta udazken aldera ageriko direla uste dut.

Bestetik, herri telebista

bat alboan izateak badu bere eragina. Astekari garen neurrian eta herri telebista dugun heinean, gure albisteak beste era batean ematen saiatu behar gara. Alde

batetik, albisteak zabaltzeko telebistak gu baino egunerokotasun handiagoa duelako eta albiste horiek guk zabaltzen ditugunerako atzeratuta daudelako.

A. *Kompetentziaren kontuak dira.*

A.L. Ez, ez da kompetentzia. Nik uste dut osagarriak direla. Batek uzten duena besteak aprobetxatzen jakin

«Sekulako esperimentu politak egin ditzakegu euskalkiekin herri aldizkarietan. Batua eta euskalkien artean neurria topatu behar dugu».

behar du, beste lekuetan egiten den bezala, ez gabil-tza ezer berririk asmatzen.

A. Nola ikusten duzu herri komunikabideen bilakaera, batez ere, prentsa mailan?

A.L. Ahalegin handiak egin dira eta jendeak interes berezia agertu du. Oso fenomeno interesgarria izan da.

Harrera oso ona izan du orokorrean. Orain arte kaleratu den eztabaida izan da herriko edo eskualdeko informazioa izan behar den. Agian, leku bakoitzean formula egokia topatzea izango da. Baina etorkizun handia duela uste dut, egunkari askok hurbiltasun hori irakurleari eskaintzen ez dutelako

jakin. Bestetik, herri prentsa euskaldunak euskaraz irakurtzeko ohitukora zabaldu du eta bestela galdetu duela hiru urte edozein pertsona nagusiri ea bere burua euskaraz irakurtzen ikusiko lukeen. Publizitate mundua euskaraz mugitzea ere lortu dugu. Gaur egun, merkatariek ez dute galdetzen

■ «Herri aldizkarietan albiste ez diren gauzak albiste bihurtu behar ditugu, aktualitate berriak asmatu» ●

«Arrasate Press'en publizitatea euskaraz egin behar dut?»

A. Euskalki eta euskara batuaren artean, zein uste duzu dela herri prentsa-arentzat egokiena?

A.L. Nere ustez formula egokiena batuaz idaztea da, baina inork ez du esan batua gauza itxia denik, eta idazten duenak euskalkiaren eragina izan behar du giro, esamolde, hiztegiaren... Honderribian edo Arrasaten ezin da berdin idatzi. Baina ez naiz atzera jotzearen aldekoa, ez naiz euskalkietan idaztearen aldekoa. Euskalkiak jasotzearen aldekoa bai, eta ahalegin handiak egin behar ditugu. Adibidez, aldizkarietako euskalki berdina duen jendeak batu eta erizpide batzuk jarri eta eskualdeko esaerak eta... benetan erabiltzen hasteko. Hor sekulako esperimentu politak egiteko aukera dago, komunikabide handi batean egin ezin daitezkeenak; baina hemen, «Arrasate Press-en egin daitezkeenak eta

egin behar direnak, bestela, denbora gal-
tzen gabiltza. Neurria
bilatzea da.

A. Nola ikusten duzu
euskal prentsa oro-
korrean?

A.L. Kopuruz
behintzat izugarri
handitu da, eta ko-
puru hori irakurtzen
bada benetan adie-
razgarria dela uste
dut. «Euskaldunon
Egunkaria-ren feno-
mena oso positiboa
izan da eta izan behar
zuen laguntza ez
edukitzea benetan
tristea iruditzen zait.
Egunkari bat nola
mantendu behar den
edo ez eztabaidan
ibiltzea beste horrenbeste.
Bestetik, nazio mailako
egunkari batek eskaintzen
ez duena herri aldizkari-
ek eskainiko dute eta hori guk
jorratu behar dugun bidea
da.

A. Bertsolaritzan ibilitako
emakume bakarrenetarikoa
bat zara. Nola moldatu zara
orain arte gizonezkoen
iharduera izan den horre-
tan?

A.L. Ni ondo sentitu naiz.
Arazo gehiago izan ditut jen-
dearen aldetik bertsolarien
artean baino. Egia da bertso-
laritzaren iharduera gizo-
nezkoena izan dela. Eske-
mak apurtu ditut, ez ema-
kumeen aldarrikapenak de-
fendatu izan ditudalako,
baizik eta emakumea nai-
zelako eta emakume bezala
pentsatzen dudalako. Nahi
gabe.

A. Jendearekin arazoak
izan dituzula esan duzu?

A.L. Bai. Behin herri txiki
batean agure zahar batek
esan zidan, «barkatu baina ni
sekula ez naiz ohituko ema-
kume ahots bat entzuten

bertsotan». Nik oso ondo da-
kit bertso bera nik kantatu
edo Sebastian Lizasok kan-
tatzea ez dela gauza bera.
Diferentzia nabarmena da.
Eta horrek publikoarengan
eragina baldin badu, edo-
zein txapelketatan epai-
mahaian ere izango du,
nahiz eta munduko epai-
mahairik objetiboena izan.

A. Berezia sentitu al zara?

A.L. Ez zait tratu berezirik
eman, baina amorru handia
ematen dit emakume nai-
zelako bertso saio baterako
deitu didatenean. Askotan

deitu didate emakumeez
osaturako bertso saioak egi-
teko eta beti ezetza eman
dut.

A. Zergatik?

A.L. Alde batetik oso gaiz-
ki sentitzen naizelako, eta
aukeratzeko posibilitatea
dudan neurrian halako
saioetara ez noala esango
dut. Eta bestaldetik, ikusten
dudalako bertsolaritzan ez
dela egon emakume eta gi-
zonen arteko desberdinta-
sunik. Emakumerik ez da
egon orain arte eta horrega-
tik ez da modalitaterik egon.

«Behin agure batek esan
zidan «barkatu baina ez naiz
inoiz ohituko bertsotan
emakume ahotsa
entzuten»».

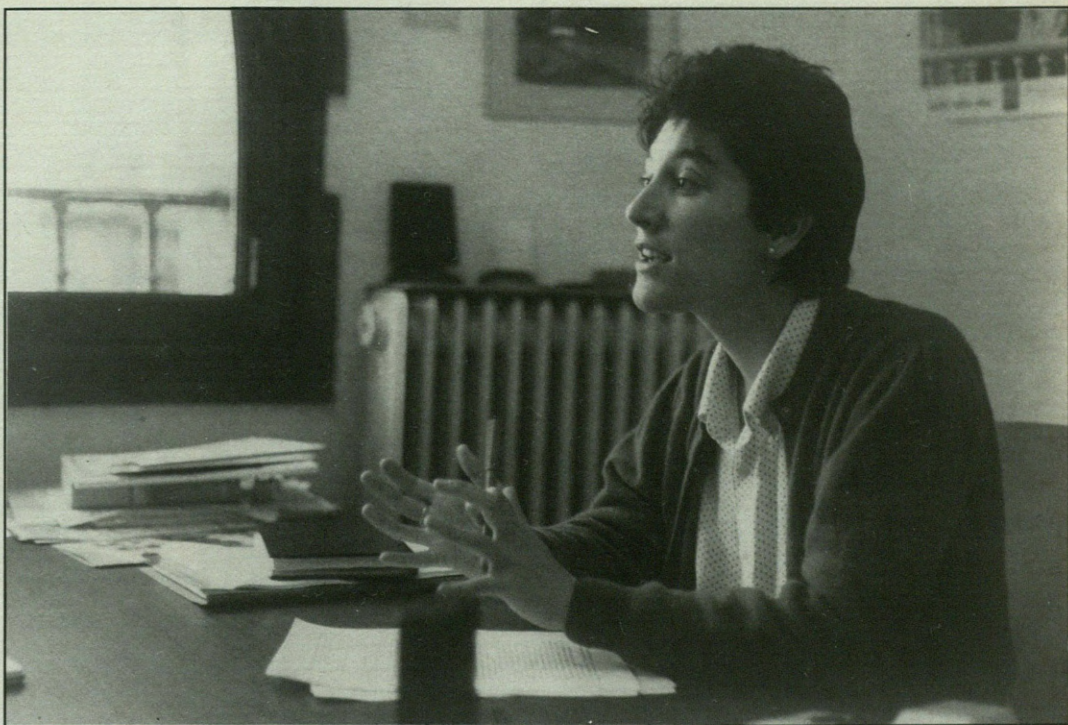
NORTASUN AGIRIA

Aretxabaletan jaioa duela 25 urte ● Bere
bokazio frustatua masajista izatea da ●

Oso exigentea da bere buruarekin ●

Udalekuetan begiralea izan da baina

azken bi urteetan ez da joan ● Loreak, landareak eta umeekin
jolastea ditu oso gustoko ● Utopia asko ditu ● Liburu-
en eperik gabeko itzulpenak egitea gustatuko litzaioke

«Oso harrobi ona dugu neska gazteen artean. Bertso paperetan adibidez irabazle gehienak neskak dira».

Gaur egun kirol guztietan emakume eta gizonen modalitateak daude, saski baloia, futbola... bertsoan ez da egon horrelakorik eta hori abantaila da, buru kontuetan berdinak garelako eta bertsoarako badaukagu nahikoa indar. Pentsatzen dut arriskutsua dela emakumeak bertso saioetan el-

A.L. Bai, baina gizartea ere bada. Bertsolaritza atzeratuta dagoen arlo bat dela? Agian bai, baina hori gazteok aldatu behar dugu, ez emakumeok, gazteok baizik.

A. Badago gaur egun nesken harrobirik?

A.L. Ikusi besterik ez dago

ondo... eta gehienetan emakumeak dira irabazle. Horrek zer edo zer esan nahi du.

A. Hainbeste emakume sartzek al daketak ekarriko al ditu? Bertsolaritzak ez al du berez al daketa nabikorik?

A.L. Erreflexioa egiteko behar handia dago bertsolaritzaren inguruan. Kanpora asko zabaldu den fenomeno da, komunikabideak orohar ematen dioten garrantziaren eraginez. Bide berriak urratzen ari gara, gauza asko aldatzen... gauza asko daude aztertu beharrekoak eta Bertsolarien Elkartean eta bertsolarien artean sakontasunez aztertu beharreko eztabaidak.

Bertsolaritzaren funtzioa aztertu beharko litzateke, komunikabideetan eduki behar duen tratamendua, bertso eskolen papera ere

aztertu behar da, artxibo bat egin beharra dago... mila gauza. Adibidez, Jon Sarasuaren jarrera Gipuzkoako Txapelketan lekuz kanpo aterata zen. Ni sakonean berarekin ados nago baina formak eta lekua... ez dakit.

A. Buesaren formak onak al dira?

A.L. Gure gurasoek halako ahalegin eta esfortzu egin dituzte ikastolak sortzeko eta gu ikastoletara bidaltzeko... tristura ematen dit halako erantzukizunak dituen pertsonaia batek pentsatzen dituen gauza guztiak esateko ausardia izatea. Gauza bat da pentsatzea, baina harriarria da duen karguarekin hain lotsagabea izatea. Izenik ez dauka eta dimisioa gutxi da halako tipo baten zat.

«Emakume ahotsak bertsoan eragina du publikoaren, eta edozein txapelketarako epaimahai objektiboenean ere» ●

karrekin eta bakarrik jartzea, azken finean emakumeak bigarren mailan jarriko gaituztelako eta emakumeek ez dugu hori barkatuko.

A. Bertsolaritza matxista al da?

eskola arteko txapelketetan kopuruz oso antzera dabiltzala neskak eta mutilak... bertso eskola batzuetan neska gehiago daude. Txapelketen emaitzak ikusita ere neskak oso emaitza onak dituzte eta idatziz ere oso

Xabier Letona

LANDETXE ETA CAMPINGAK: INTERES OSOKO OPORRAK

ZOZKETA: NAFARROAN ASTEBURUA

Segidako galdera erantzuten dutenen artean Natarroako Akerbeltz aterbeak lau pertsonentzat antolatutako asteburu hau zozketatuko dugu: ekainaren 25ean, Urzainkira iritsi eta aterbean afaria. 26an, gosariatz hasiko dugu eguna. Mendi bizikletaz ibilaldia ondoren. Bazkaria, eta arratsalde osoz inguruak ezagutzeko txangoa. Afaria. 27an, ondo gosaldia eta parapentez hegaldia, bazkariarekin amaituz asteburua.

Zuberoako zein herritan daude umeentzako baserri bereziak?

Erantzuna ekainaren 10a baino lehen bidal ezazue.
Helbidea: Industrialdea, 1 eta 2 pabiloiak. 20160 Lasarte-Oria.

Campingak eta

landetxeak elkarren ondoan eseri ditugu oraingoan. Ez ditugu nahasi orde.

Landaturismoaren haize berriak Euskal Herriko bazterrak mutur batetik bestera ukitu ditu, hiritar eta baserritar kulturak indar biziz gurutzatuz. Leku berean ez baina, ondoan, campingean ohizko irudiak bestelako indarra erakusten du turismoaren sareetan biltzen diren eskaintzek behera egiten duten neurrian. Bi modu, bi era. Biak loretan. Ireki ditzagun beraz, dossier honetako ateak. Bidai on baten aukerarik aurkituko duzulakoan, hastera doa hamasei orrialdetako txangoa.

HAIZE BOLADA BERRIAK BASERRIAK IREKI DITU

Landaturismoak, azken urteotan, gorantz egin du indarrez. Horren lekuko, Euskal Herrian, berrehun baserri baino gehiago dira dagoeneko, kanpotarrei ateak zabaldu dizkietenak. Baina ateak txanponei zabaldu zaizkien heinean, turismo berde honen bidez, bi kulturen arteko elkar aurkitua ere eman da. Hiritarrak eta baserritarrak, estreineko aldiz, bizimodu beraren partaide bait dira.

LANDATURISMOA modan dagoen turismo era dugu, gero eta mugimendu handiagoa ezagutzen ari dena.

Hirieta-

ko bizitza, gero eta azkarra-
goa da, eta presaka ibili
behar horrek, lasaitasun
premia sortu die hainbati.
Lasaitasun horren bila da-
tozenei, nekazari munduan,

baserrietako ateak zabaldu
zaizkie: landaturismo zir-
kuitoa osatzen duten base-
rrien ateak.

Turismo era honen bitar-
tez, beraz, elkarrekin zeri-
kusi handiegirik ez duten bi
munduk elkarrekin topo
egiten dute. Hiritik datorren
jendeak nekazari giroa ber-
tatik ezagutzeko aukera du;
eta baserritarrak berriz, eu-
ren inguruko kanpoko jen-
dea, eguneroko bizimodu
eta lanetan parte hartzen
ikusten du. Landaturismoa-
ren bitartez, ondorioz, orain
arte elkarrekin oso harre-
man gutxi izandako bi uni-

Z U B E R O A

MAULETIK MAULERA

MAULEKO plazatik emango diogu irteera ibilaldi proposamen honi. Bizikletak prest al dituzue? Goazen bada! Garindaineko bidetari jarraiki Idauzen egingo dugu lehenengo geldialdia. Idauzen Jentaineko jauregia (Matalaz atxilotu zuten bertan) ikusteko aukera izango duzu.

Altzürüküko bidetik abiatu eta Ahuzkira joko dugu, non iturri famatu bat ba den dohain bereziak dituen. Altxaia hartzen da segidan, erromatar garaiko eliza (XII. mendekoa) ikusi eta gero. Zunharretako zubia igaro behar da, eta hortik eskuin aldera bide zahar batek Zibozeko herrira eramango gaitu. Zibozeko jauregiak merezi du beste atsedenalditxo bat.

Ondoren, Lexantzü eta Etxebarreko herriak dituzu, Bost Mendietako bidetari jarraiki. Etxebarren Bereterretxeren oroigarria ikus daiteke. Ligi dago jarraian, lamien zubiaz. Liginaga eta Atharratzetik, Agosti Xahoren sorterritik, Iruri aldera egingo dugu. Irurin Etxahun zenaren oroitarria bisitatu eta Zalgizera. Gotañe izango da Maulera iritsi aurreko azken herria. Oraindik nekatuegiak ez bazaudete badut beste proposamenik, beste baterako...

ALLANDE SOKARROS

bertso nahasten dira. Batek besteari bere ezaugarri bereziak erakusten dizkiola.

Landaturismoak, hiri eta nekazari kulturen arteko harremanak errazteaz gain, badu beste funtzio garrantzitsu bat: ekonomikoa. Izan ere, Euskal Herriko baserri-tarrek, euren lanak gaur egun behar adinako fruitua ematen ez duenez, gogotik heldu diote txanpon freskoa ekarriko dien irtenbide honi. Turismo era honen eraginez, beraz, baserri-tarren diru iturrien osagarria izango den sarrera ekonomikoa lortzen da batzuetan; edota, Nafarroa kasu, ekonomikoki deprimiturik dauden zenbait zonaldeei arnas berria ematen zaie.

Baina, zeren bila doa hiritarra baserrira? Zeintzuk dira turismo aukera hori egitearen arrazoiak? Orain-tsu, EAEko Nekazalturismo Egitaurako Koordinapen Bulegoak, arrazoi horiek argitzen dizkigun inkesta baten emaitzak argitaratu ditu. Erantzunen % 50ek bisitatu-tako lekuaren erakargarritasuna aipatzen du, eta % 48k lasaitasun pixka baten beharra; prezio merkea, erantzunen % 27z, landaturismoa aukeratzen dutenen hirugarren arrazoi da. Aipatzekoa da bestalde, egonaldia bukatzerakoan, inkestan itaundutakoen % 71k baserrira bueltatzeko asmoa azaltzen duela.

Ezberdintasun ugari

Kontuak kontu, landaturismoarena, Euskal Herriko herrialde bakoitzean ezaugarri bereziak dituen feno-

menoa da. Izan ere, denera 208 baserri baldin badaude zabalik Euskal Herria osoan, kopuru handi horren kokapena oso ezberdina da leku batetik bestera. Nafarroa da, 134 baserri-z, kopuruz nagusitzen den herrial-

dea; ondoren, 26rekin, Gipuzkoa dator; Bizkaian 20 daude; Nafarroa Beherean 15; Lapurdin 11, Araban 5 eta Zuberoan 4.

Arabaren kasua oso bitxia da, zenbaki ofizialek diotenez behintzat, 5 landetxe

Bizkaia kostaldeko baserrietan barrukaldekoetan baino eskari handiagoa izaten da.

BELAGOA KIROLAK

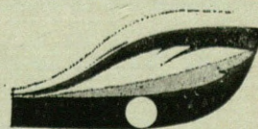
Easo kalea 9

DONOSTIA

Tel: (943) 42 22 91

ITSAS MENDI

- KNAUS / ROLLER
karabanak
- HYNÉR / PILOTE
autokarabanak
- JAMET / COMANCHE
erremolkeak

Salmenta ondorengo
zerbitzua ziurtatuta

**VOLKSWAGEN
CARTHAGO
ERAKUSGAI**

Sorabilla auzoa, tel. (943) 59 32 90 ANDOAIN

ATSEDENA ETA JOLASA IZADI BETEAN

-Karabanak, literak

MENDEXA (Bizkaia) ☎ (94) 684 23 52

Maria Angeles Goienetxe:

«Landetxeak bizigarri gertatu dira»

ARGIA. *Nafarroako Landetxeen Elkarteko ordezkari gisa nola ikusten duzu landa turismoaren egungo egoera?*

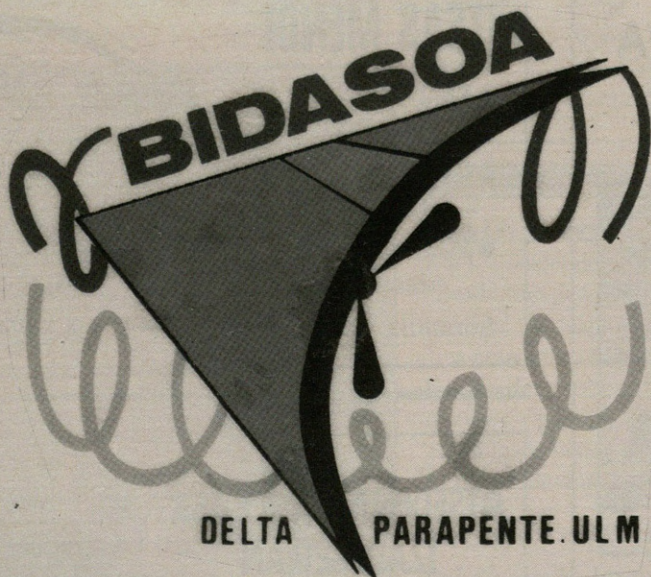

M.A. GOIENETXE.

Herriotako ekonomiak behera egin du azken urteotan, eta alde honetatik behatuta erabat bizigarri gertatu da landetxeen apostu honen bidez lortu den zuzpertzeta. Ez dugu miraririk espero ordea. Ezta turismo mota honek salbatuko gaituenik ere. Lagungarri gertatzen da. Uda partean batipat. Hiru hilabete buru belarri aritu bait gara. Neguan, leku batzuetan gehiago eta beste batzuetan gutxiago.

Lan haundiagoa egin nahi dugu, dudarik gabe. Ahal izanez gero urte

osoan zehar. Hau izango da hurrengo urratsa, hain zuzen. Elkarte bezala bestalde, egiteko handia da. Bisitaria oso pozik ir-teten da gure etxeetatik baina zerbitzuak hobetzea eskatzen du, jan eta lo egiteaz aparte gauzak antolatu behar direla dio. Ez zaio arrazoirik falta. Poliki poliki aurrera egin behar dugu, hori bai, orain artean gobernuak eraman duen iniziatiba gure eskuetan hartuz. Gauzak argi ditugu, baina aurrera egiteko orduan, ez dugu oraindik, nahikoa konfiantza gureganatu.

■ 15 URTEKO ESPERIENTZIA

■ DELTA PARAPENTE IKASTAROAK

■ MATERIALAREN SALMENTA

■ KANPA ESKOLA

FAX: (943) 62 77 88

TEL: (943) 62 10 81
62 36 36

DELTA PARAPENTE BIDASOA ESKOLA

baino ez bait daude —Arri-lanon, Espejon, Gurendesen eta Narvajan—. Baina zenbaki hauen atzean beste errealitate bat ezkututzen da; izan ere, bertan, oso aspalditik erroterik dago turismo mota hau, eta Euskal Herria zein Estatu espaniarrean, oporrak igarotzeko gune tradizionalak eta bat Araba da. Herrialde honetan baserrien eskaintza, gaur egungo landaturismoaren «boom»aren aurrekoa da, nahiz eta, noski, ezaugarri bereberak ez izan. Maite Saez de Olazagoitiak, herrialde honetako landaturismoaren promozio arduradunak, alderdi hau azpimarratu nahi izan digu: «Gure gidan azaltzen direnak baino askoz gehiago dira zabalik dauden, baserriak; Araba eta Errioxa osoan, betidanik, landaturismoarekin

antza handia duen turismoa eman bait da. Aktibitate hori, nahiz eta gure zirkuitoan ez ageri, erabat normala da hemen». Gidaz kanpoko eskaintza hauek, beraz, kontrolatu egin behar dira pixka

■ Ipar Euskal Herriko kostaldeko baserriak barrukaldekoak baino askozaz garestiagoak dira ●

bat: «Gure zeregina, leku horietan, zerbitzu minimo batzuk egon daitezen lortzea da. Horretarako noski, dirulaguntzak eman behar-ko genituzke; eta batez ere, baserri horien jabeak lan-

Nafarroa, landetxeen kopuruari dagokionez, Euskal Herriko herrialdeetatik indartsuena da.

OXANENA ATERPEA

- Janari eta oheak
- Taldeentzako prezio bereziak: ikastetxeak, taldeak, mendi elkarteak.

☎ (948) 89 31 53 / 31417 IZABA (Nafarroa)

El Almadiero

- Jatetxea
- Gelak bainugelarekin

31412 BURGI (Nafarroa) ☎ (948) 47 70 86

§ LARRA §

- Artisanu gazta
- Ardi esnearekin egindako artzain gazta

31412 BURGI (Nafarroa) ☎ (948) 47 70 46

ZARAUZ CAMPINGA

- ♦ Jatetxea
- ♦ Paraje pribilegiatu batean kokatuta

20800 ZARAUZ (Gipuzkoa) ☎ (943) 83 12 38 - 83 38 84

LANDA TURISMOA

Landaturismoak, herri askori, galdutako bizia itzuli die.

daturismoaren praktikan inplikatu». Araban, dena den, zirkuito barruko landetxeetan beti ere, 2.500 pezeta inguru (125 bat libera) eskatzen dira egun bat pasatu nahi duten bi pertsonako.

Nafarroari dagokionez, landaturismoak hazkunde handia ezagutu du azken hiru urteotan. Egun, 134 baserri edo landetxe badira turismo mota honi atek zabalean ireki dizkietenak, gehienak herrialde honetako iparraldean: Salazar, Aezkoa, Aralar, Urbasa, Orreaga, Bidasoa eta Baztan aldean. Erronkariko Belen Gale-k esan digunez, mendi eta natura bila datorren jende-z gainezka egon dira ne-

gu, Aste Saindu eta udara osoan: «Nafarroako Gobernuak 'gehiegizko' propaganda egin digulakoan nago; eskari gehiegi izan bait da dagoen eskaintzarako».

Nafarroako prezioei dagokienez, 2.500 eta 3.000 pezeta (125-150 libera inguru) bitartekoa izaten da, normalean, bi pertsonarentzako gelak balio duena. Hainbat lekutan ere, aste osorako har daitezke baserriak, 40.000 pezeta (2.000 libera) inguruan, Baztan bailaran kasu. Jendeak, nahiz eta ematen zaionarekin orohar oso konforme egon dagoen, zerbitzuen hobetzea eskatzen duela, dio Maria Angeles Goienezte, Ezkarozeako Aciri etxeak: «Etxean lasai egoteko egongela nahi dute, eta bi edo hiru gela dauketan beste komuna;

etxetik kanpo gauzak egiteko aukera...».

Ipar Euskal Herrian, berriaz, landaturismoak tradizio handia duenez, baserrien eskaintza motak beste herrialdeetan baino ugariagoak dira (nahiz eta kopuruz 30 inguru baino ez izan). Bost proposamen ezberdinaude: pentsio erdiak —gela eta gosaria— eta pentsio osoak —gela, gosaria, bazkaria eta afaria—; jende talde handiei zuzendutako baserriak —gehienbat Zuberoan kokatuak—, etxe kanpokaldean camping-a jarrikin dutenak —baserriko komuna eta dutxa zerbitzuaz—, eta azkenik, umeei bakarrik zuzenduriko baserriak —laborarien bizimodua bertatik ezagutu dezaten—.

Umeei zuzenduriko baserriak Ainhize-Monjolose,

EuroDisney edo Olinpiadetara

Alakatu ezazu 5 edo 6 eserlekuak autokarabano bat eta bisita itzazu EXPO 92 Sevillan, EuroDisney Parisen edo Olinpiadak Bartzelonan.

AUTOKARABANEN ALOGERA

• MUGAGABEKO KILOMETRAJEA
• GUSTUZ EKIPATUA

EXPO'92

RIMOR 3.278.000

Karabanan banatzailea

ESKAZAZU GURE AKZESORIOEN KATALOGOA

OIHANE

MAYOR 65
20160 LASANTE (GIPUZKOA)
TF- 370694 (943)

KOSTATIK BARNEKALDERA

IKUSPUNTU monumetaletik, Oñati Arantzazu eta Loiolako saindutegia, Gipuzkoa barrukaldeko leku bikainenetako batzuk dira. Itsas-ertzean berriz, Donostia, Hondarribia, Zarautz eta Getaria dira leku estimatuak, eta horien ondoren Pasai Donibane, Orio, Zumaia eta Deba. Kostaldeari besoak zabaltzen dizkieten herriak hauek.

Arkeologia munduan, Irungo Ama Xantalen ermitako aztarnategi erromatarra oso gomendagarria da. Bestalde, herri mailako museoen alorrean, oso interesgarria da karlistadei eta Zumalakaregiri buruz Ormaiztegin

dagoen museoa.

Arkitektura zibilaren aldetik, Zumarragako Jauregi etxea (Legazpiren jaiotetxea), Zestoako Lilioko dorretxea eta Zeraingo Jauregi dorretxea ikusteak pena merezi du.

Arkitektura erlijiosoari dagokionez, Zumarragako Santa Maria de la Antigua ermita aipatu behar da; baita Mutrikuko Astigarribia auzoko San Andres parrokia eta Araozko San Elias ermita ere.

Mendian ikusi beharreko leku asko daude. Aizarnako bailara eta bertako Santa Engrazi ermita; Aizkorri mendizerrako San Adriango kaltetza eta tunela. Aralar mendizerran,

berriz, Enerioko kaltetza ederra; Eskoriatzako Boliabar haran txikian, egurrezko sabaia duen elizarekin batera, Aitzorrotz tontorreko tradizio erromani-koko gaztelua dugu.

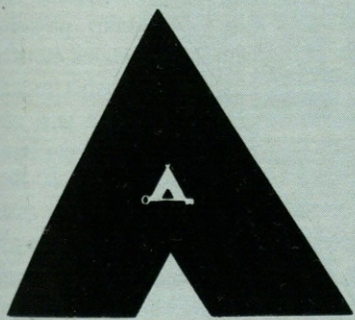
Beste leku asko aipatu

beharko genituzke, denak ere toki zoragarriak. Gipuzkoa ezezagun eta isil horretako lekuko aparta eta mutuak. Ezagutu beharreko lekuak.

L.P. PEÑA SANTIAGO

ORIOKO HONDARTZA UDAL CAMPINGA

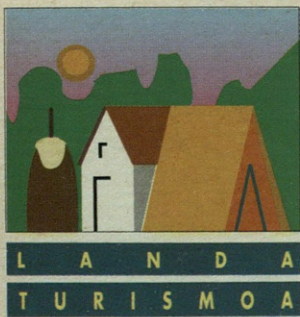

SQUASA ★ TENISA ★ IGERILEKUAK

Mila esker bisitarengatik

ORIOKO UDALA

Gamarte, Doneztebe, Altzai, Azkarate eta Itsasukoak dira. Bertan astebete egoteko 1.100 libera (22.000 pezeta inguru) ordaindu behar dira ume bakoitzeko. Pentsio erdira joanez gero, berriz, eguneko 200-235 liberata-

koa da (4.000 pezeta inguru) bi pertsonarentzako gelaren prezioa. Baserri kanpoaldean campinga dutenak, aldiz, Santa—Grazi eta Urdiñarben daude, eta bertan eguneko 22-24 libera (500 pezeta inguru) eskatzen dituzte.

Bizkaira joanez gero, landaturismoaren alorra ez da ere batere makala. Izan ere, egun 20 baserri izan arren euren atea zabalik dituztenak, beste zortzi gehiago gehituko zaizkio laister zirkuitoari. 147 plaza dira, orotara hartuta, herrialde honek ematen duen aukera zabala.

Turistak eta baserritarrak

Kostaldeko baserrietan barrukaldekoetan baino eskari nabarmen handiagoa izaten da; turistek, nonbait, itsasoa mendia baino nahiago izaten bait dute. Bizkaiko baserri hauetan, bi pertsonak egun bat igarotzeak, 2500-3000 pezeta inguru (125-150 libera) balio ditu.

Azkenik, hogeitabi baserri dira denera Gipuzkoan, egungo landaturismo zirkuitoa osatzen dutenak; baina datorren urtean, eskaintza zabal honi, beste hamar baserri gehiago gehituko zaizkio.

Baserritar eta turistez osatu binomioaren eguneroko gora-beheren berri izateko, Zarauzko Agerre-Goikoa baserrira jo dugu. Baserri honek, orain bi urte zabaldu zizkion atea turismo era honi. Agerre-Goikoan Alemaniatic etorritako gazte pare bat topatu ditu-

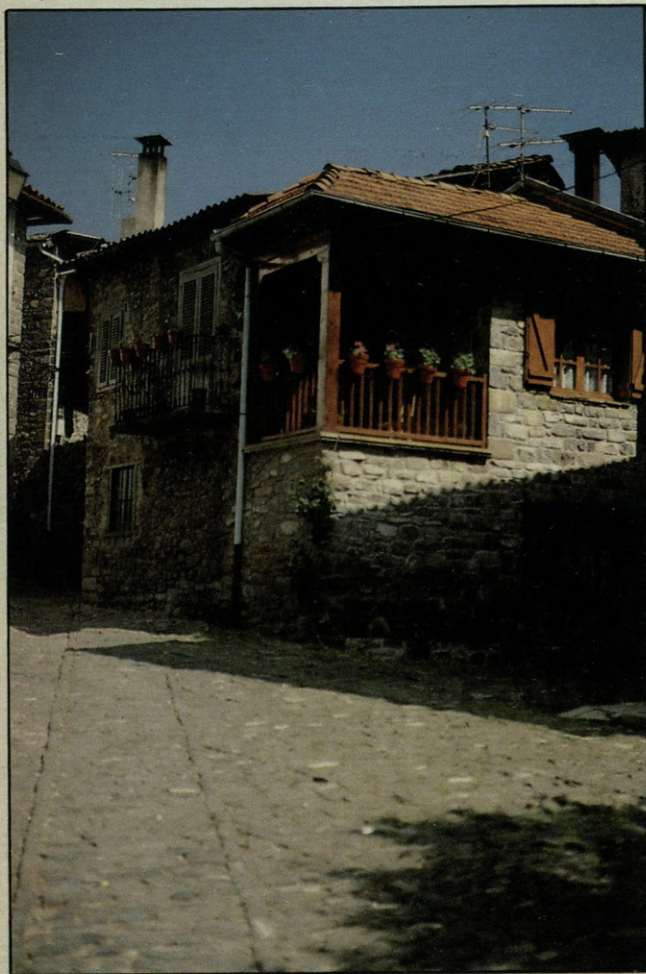
gu, Düsseldorf hiritik etorritako Michael Berg eta Christopher Rutn; etxeokak eta kanpotarrak, hala ere, elkarrekin ederki konpon-

■ «Nafarroan, dagoen eskaintzarako, eskaria handiegia izaten ari da» ●

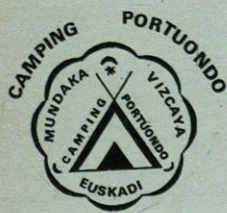
BELEN GALE

tzen direla dirudi. Pilar Leundak esan digunez, Europako bazter guztietatik etortzen omen zaie jendea, Belgikatik, Italiatik, Ingalaterratik, Irlandatik, Poloniatik... baita Australia eta Amerikatik ere. Baina jende tropel honek, Pilar eta Bixenteri, ez omen die batere enbarazurik egiten beren eguneroko bizimoduan, eta horren erakusgarri, behin ingeles eta alemaniar batekin gertatutako pasadizua izan liteke: «Haiek etorri berriak zirela, behia erditzen ari zen. Hantxe jarri genituen, bat begira eta bestea soka batetik tiraka». Beste behin batean berriz, euskaraz ikasi nahi zuen gazte bat etorri zitzaizen Zaragozatic: «Harek zeukan harek euskaraz ikasteko borondateal. Egund osoa galdezka iharduten zuen, erdaraz hitzik egin gabe. Baita ikasi ere, alajaina!».

Baina landaturismoak jendea ezagutzeko aukera emateaz gain, beste alderdi garrantzitsu bat du, dirua. Horixe da Pilarrek esan diguna: «Baserritik, gaur egun, gero eta gutxiago ateratzen da. Honek, berriz, diru freskoa ekartzen digu».

Landetxeetan hiri eta herriko kulturak gurutzatzen dira.

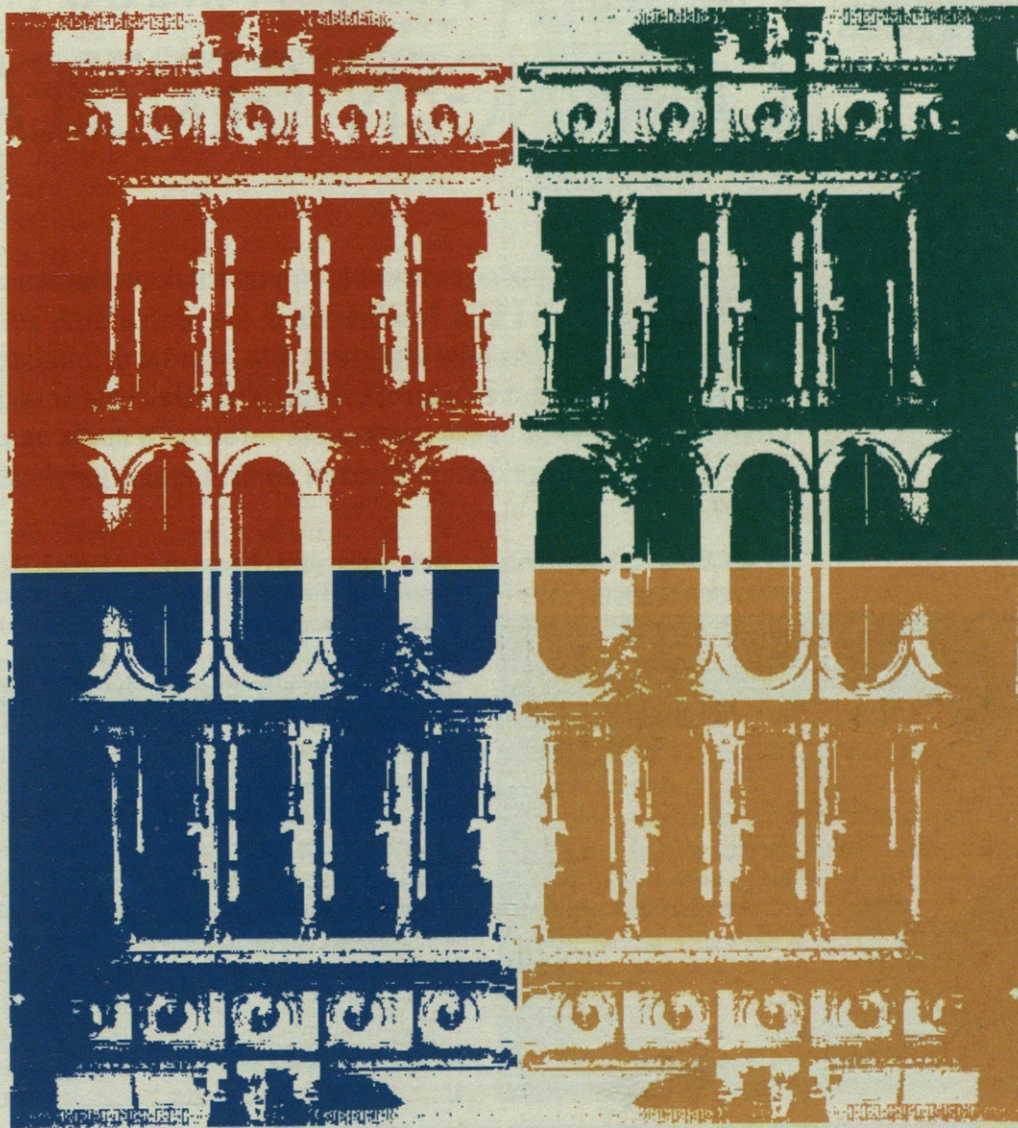

- ✓ Itsasoa eta mendiaren artean
- ✓ Urdaibaiko bihotzean
- ✓ Mundakako bistarik onenak

MUNDAKA (Bizkaia) ☎ (94) 687 63 68

KULTURAREN ZERBITZURA

ARTELEKU

TXAKEL & ASOCIADOS

“IMAGINARSE EL ESPACIO” DISZIPLINARTEKO MINDEGIA

Ekainak 1: **JOSEBA ZULAIKA**, irakaslea

Ekainak 2: **JOSE RAMON ORCASITAS, MIKEL AZURMENDI**, irakasleak

Ekainak 3: **JUAN CARLOS RODRIGUEZ**, irakaslea. **MIKEL LASA**, poeta

Ekainak 4: **MIKEL GARAI**, irakaslea. **IMANOL AGIRRE**, eskultorea

Ekainak 5: **AGUSTIN IBARROLA**, pintore eta eskultorea

PINTURA TAILERRA. Arduraduna: **JOAN HERNANDEZ PIJUAN**

Iraupena: Ekainaren 1etik 30era.

“La Expresión” mindegia, **REMO GUIDIERIREN** eskutik.

Iraupena: Ekainaren 16tik 20ra.

Loiola Auzoa - Kristobaldegi, 14 DONOSTIA 20014 Tel. 45 36 62

Gipuzkoako Foru Aldundia

Kultura eta Turismo Departamentua

ABANTOTIK ATHARRATZERA CAMPINGEN GERIZPEAN

Motxila bizkarrean duela abiatzen da campingetara gazte jendea, abentura bila. Familia osoak ere joaten dira, autoari karabana erantsita, giro lasai eta leku atseginen bila. «Paraje pribilegiatuak», «itsasoa eta mendia aurrez aurre», «kirol eskaintza zabalak» eta antzeko amuak hain dira erakargarriak! Aukera merkea eta zerbitzuen maila ona dira ordea, campingek, egun, erakusten dituzten amurik erakargarrienak.

ITSAS zokoetan nahiz mendian kokaturik, Aban-

totik Atharratze bitartean, ehun eta hogeitabi campingek besarkatzen dute

Euskal Herria. Lasaitasunerako lekuak dira, jolas egiteko edo eta denbora nor-

ONDARROATIK ZIORTZARA

GOIZEAN goiz, Ondarroarako bidea hartu, eta bertatik Lekeitiorantz. Hainbat leku zoragarri daude inguru horietan: Irebaltza, Peña Fraile, Frantsesaneakua, Anakabe, Moku, Baurdope...

«Frantsesanean» ur metala edan eta Ondarroara abiatzea proposatzen di-

zuet. Ondarroan bazkaldu eta gero —arraina, noski—, herria, ezagutzeko aukera ederra.

Kotxea hartu eta Bilborako bidean, Artibai ibaiaren ubideari jarraiki, Berriatuako herrira iritsiko gara. Herri polita eta lasaia. Berriatuatik, Markinako herria pasa eta

MUGA

- Bidaietan, mendian eta kartografian berezitutako liburudenda.
- Postazko salmenta.
- Eska ezazu katalogoa...

Navarrería, 20 31001 Iruñea Tel: (948) 22 25 29

Camping Riezu

andia mendizerra eta ailotz urtegiaren artean dagoen leku lasai bat ● lizarratik hamar minutora eta iruñatik ordu erdi batera ● zaldiak ● piraguak ● mendi bizikletak

RIEZU
ERREZU
NAFARROA

bere gogoko dituen gauzetan emateko lekuak, nork bere bazkari eta afaritxoak sutondoan prestatu eta solasaldi luzeetan murgiltzeko lekuak.

Motxiladun gazteen bilgune dira. Karabanadun jendearen aterbe. Galtza motzetan egun osoz. Aspal-dian ahaztutako hainbat hots eta soinu biltzen dira belarrira. Ez da hoteletako luxua, noski. Dutxa eta komun garbiak aurkituko ditu bisitariak, ur beroa, igerilekua hainbat eta hainbat lekutan, mendi ibilaldiak, zaldiz ibiltzeko aukera... bestelakoa da, dudarik gabe, egun, campingek eskaintzen duten 'luxua'.

Euskal Autonomia Elkar-tean (EAE) kostaldera begira daude, bat kenduta, beste camping guztiak. Araban

bakarra dago, Zuazon; Abanto, Sopelana, Gorliz, Mundaka, Ibarangelu, Mendexa eta Saturrarangoak ditugu Bizkaian; eta Gipuzkoan, Mutriku, Itziar, Zarautz, Orio, Donostia eta Hondarribikoak. Hogei denetara. Oriokoa da guztietan handiena (2.385 pertsona sartzen dira). Camping txikiak dira, bestela; erdiak urtariletik iraila bitartean irekiak daudenak, eta beste erdiak urte osoan.

Mendikoak nahiago

EAeko Campignen Elkarteko idazkaria den Jon Agirreazaldegik esan digunez, «campingak abuztuko hamar egunetan betetzen

gero, Iruzubietako bidegurutzean eskuinetara hartuko dugu, Gernikarantz, Bolibarko herrira helduaz.

Baina, arratsa gainean dugularik, zer hobeaz Ziortzako kolejiata bisitatzea baino. Monastegi honetan La Olivako prai-le benediktoak daude. Oizpean dago eta badu leienda eta istoriorik be-

re inguruan.

Afaldu nahi duenak, Gernikarantz jo dezake, edo Iruzubietatik aurrera, Trabakuatik zehar, Berriz edo Ermuarantz. Eta giro ona nahi izanez gero, udara partean battez ere, topatuko duzu bai Lekeition edo Ondarroan.

JOSEBA AGIRRETXE

IRUÑETIK IOARRERA

KODESEKO mendizerran, Araba eta Nafarroaren arteko mugan dago Ioaar, 1.421 metroko altueran. Torresen Iruñea-Logroño errepide nagusia alde batera utzi eta Agilarreko errepidea hartuko dugu Kodeseko Ama Birjiñaren sainduteigira bitartean. Autoa utzi eta bertako 'ur afrosidiakoa' edan ondoren gora egingo dugu jarraian.

Bide zabal batek zuzenean eramango gaitu harri solteko bideska batera, zeinari jarraituz Zintzarrien Harkaitzetara iritsiko garen. Aldapa handietan barrena, zig-zagean beti, mendi leporaino iritsiko gara. Ezker-raldera jotzen badugu zuhaizti eta aldapa arinak aurkituko ditugu Ioaar mendira bitartean. Ordubete edo ordu t'erdian egin daiteke igoera.

M A R I A B R E G O

CAMPING

LIZARRA

KANPINA

- Taberna-Jatetxea
- Igerilekuak
- Zaldiak
- Mendiko txirrindua
- Ur beroa

BABESTOKIA

- 280 litera
- Urte guztia irekita
- Taldeentzako prezio bereziak
- Kampineko zerbitzu guztiak

INGURU IKUSGARRIA

LIZARRA (Nafarroa) ☎ 55 17 33

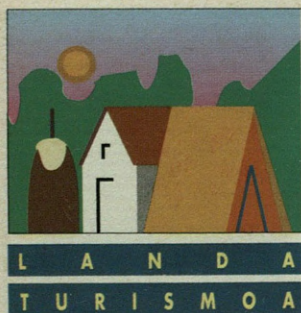

Itxas Ondo

Jatetxea

Lan bilera eta familiarreko ospakizunak. Bereziki egokitutako jangela.

kaia kalea, 7 tel: 13 11 79 / 83 39 61 Orio (Gipuzkoa)

dira», baina gaur egungo oporraldiak ez dira garai batekoak bezalakoak: «Gero eta laburragoak dira jendearen oporraldiak, eta horigure larruan nozitzen dugu». Katalandar, madrildar, alemandar, holandar, ingeles eta italiarrak -italiar jendea barra-barra etortzen da abuztuan-, dira campingotako bisitari zaletuenak. Zer da turistak gehien estimatzen duena? «Instalazioen garbitasuna, komunak eta dutxak». Lasaitasuna ere, beste maila batean. «Martxa gogoz etortzen den jenderik badago, noski. Hirietako hurbiltasuna bilatzen du normalean. Campingak ere, batzuk oso gazte girokoak dira, besteak, berriz, oso familia kutsukoak».

Eguraldiaren eragina bete-betean nozitzen dutela ere aipatu digu Jonek. Ona denean jendea hurbiltzen da baina txarra eginez gero atzera egiten du. Gauzak honela, bestelako zerbitzuen beharra ezinbestekoa ikusten du: «Camping denda soilik

Aukera merkea eta zerbitzuen maila ona dira campingetara hurbiltzeko arrazoi nagusiak ●

ez da negozio. Bereizi egin behar da eskaintza. Beste aukera batzuk proposatu: gelak, etxe mugikorrak...». Jaurlaritzak ez- ezkoa eman die orain bitartean, ez du begi onez ikusten Elkartetik egin zaion eskaera, «antza denez, landaturismoaren inguruan egin bait du apostua. Ikusiko dugu aurretantzean».

Nafarroan, bi urteren buruan, bikoiztu egin dira. Hamalau daude egun, erdiak udalen esku eta gehienak iparraldean kokatuak, Pirinioak inguruan. «Bisitariak inoiz baino maiteago du mendiko turismoa», esaten digu Jorge Saleida, Campingen Elkarteko partaidea. «Kostaldekoez behera egin dute, eta gureak gora».

Gora egin duten neurrian, eskaintzen dituzten zerbitzuen hobetzera ere jo dute Nafarroako campingek. Zaldiz egin daitezkeen txangoak direla, mendiko bizikletaz ibilaldiak, eskalada ikastaroak, mendi gidarien zerbitzua eta antzeko proposamen anitz aurki ditzake bisitariak, aukeran, campingotara hurbilduz gero. «Jendeak, ingurua ezagutu eta kirola egin nahi du. Horren kariaz antolatuta dugu egun daukagun eskaintza zabal hau» diosku Jorge Se-

NAFARROA BEHEREA

EZTERENZUBI TIK ARTEARA

LAGUN bat ibilaldi erraz bat egiteko asmoz heltzen zaidalarik hamarretatik bederatzitan proposatzen dudana eskainiko dizuet. Goizean goiz jaiki eta ondo gosalduta ondoren autoz egingen dugu Ezterenzubi bitartekoa. Source de la Nive deituriko ostatuaren aparkalekuan uzten da autoa.

Motxila prestatu, oinetako egokiak jantzi eta... prest! Ezker aldean dagoen bidea hartu behar da, GR-10eko ikurrak (mendiko ibilaldiak aurkezteko erabili ohi direnak) segituz. Bederatzi orenetan, erreposki iganez, eleka aritzeko astia hartuz, eguerdian heltzen ahal da Artea izeneko leku famatura,

hainbat paisaia eder ikusi eta dastatu ondoren. Elusaronen atzematen da nahikoa leku bazkaltzeko eta eguzkitara egoteko.

Atsedenaldea eta gero, Beherakoan, Salbete oihanaren gainekaldetik Organbide leporaino doan bidea jarraitzen dugu. Orbaizetako olara doan bidea ageri da beste alderdian. Hortik, Salbete oihanean zehar jaitsiz Tirako sendera aurkitzen da eta Ustarezutik Beherdoira heltzen da. Arratsa segurtatua da, Ezterenzubiko ostatuak aukeran bait dira.

ANTXON LUCU

laidak. Giro berdean dau-
den Dantxarinea, Aralar,
Orreaga, Isaba, Aurizberri,
Otsagi eta Gardekoa, edo
erdi aldean dauden Lizarra,
Iruñea, Leire eta Mendigo-
riakoak dira aukera honen
lekukorik adierazgarrienak.

Lizarrakoa da, hain zuzen,
handiena (1.000 leku ditu).
Besteak, batez beste, 400era
iristen dira.

Gipuzkoa, Bizkaia eta
Nafarroatik hurbildu izan
da, betidanik, jende gehie-
na. Orain, baita Barcelona,

Madril eta Valenciatik ere
etortzen hasi da. «Medite-
rraneo aldeko campingtza-
rrak behera egiten ari dira
etengabe. Gurea, aldiz,
modan dago. Ekologiaren
inguruan biztu den kezkak
erdi-erdian harrapatu gaitu

**Ipar Euskal Herriak,
campingen eskaintzan,
aurrea hartzen die beste
herrialdeei.**

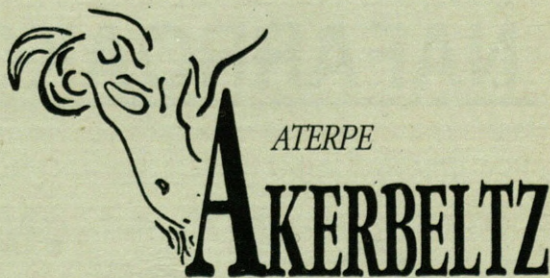
Kirol Ekintzak

- Mendi txirrindulak (alokairuan).
- Natura ezagutzeko ibilaldiak.
- Parapente ikastaroak.
- Biplazak.
- Ekintzak antolatzen dira.

Argibide gehiago (948) 47 51 77
zenbakira deituaz eska ezazu.

Egotetxea

- 6 eta 12 oheko gelak (literatan).
- Dutxa eta zerbitzu guztiak.
- Giro beroa eta ur beroa.
- P.E. eta osoa
- Taldeentzako salneurri bereziak.
- Irekia aste osoan.

☎ (948) 45 51 77

URZAINKI (Nafarroa)

Campingen zerbitzuen kalitatea hobetzea garrantzia handiko erronka da.

NAFARROAKO LANDETXEAK

- Nafarroako bailara guztien aukera zure eskura
- 133 Landetxe 8 bailaretan kokatuak: Erronkari, Salazar, Aezkoa, Orreaga, Baztan, Bidasoa, Aralar-Urbasa eta Nafarroako beste gainontzekoak.

Erreserbak egiteko Tel. (948) 22 07 41 IRUÑA

eta ikusten duzu... Nafarroako Gobernuak egin duen promozioak bestalde, asko lagundu du, bai landetxe bai campingen errealtatea hobetzen».

Hego Euskal Herrian 15.000 camping leku daude guztira, 12.000 EAEn eta 3.000 Nafarroan. Ipar Euskal Herrian 40.000ra iristen dira. Kostaldean biltzen da bati-pat, eskaintza. Lapurdin bakarrik 64 camping aurki ditzakegu: Ahetze, Ainhoa, Angelu, Arrangoitze, Azkaine, Baiona, Bidarte, Miarrizte, Kanbo, Hazparne, Hendaia, Donibane Lohizune, Senpere, Sara eta Urruñan. Itsasaldeko eskaintza hain da hedatua ezen Donibane Lohizunen bertan hoge camping bait dira.

Nafarroa Behereari dagokionean: Azkarate, Bai-

ETXALARRETIK SARARA

UTZI behar da autoa Etxalarreko usategien ondoan, bide seinale bat bada eta bide seinale horrek erakusten du muga 5 kilometro eta 400 metrotara dagoela. Bada hor atsedenerako leku bat. Eskuinaldean bide bat bada Ibanteliren ipar alde zeharkatzen duena, Sarako oihanean. Bide hori doa Lizunako leporaino. Hortik Nafarroa aldera pasatzen da, mendiaren itzulua egiten bait du Lizarretako leporaino. Hor Etxalarreko bentak dira, eta horrat iristeko ordu eta laurden. Hor Ibanteliren hegoaldean zara eta berriz joaten zara Sararuntz, ez-

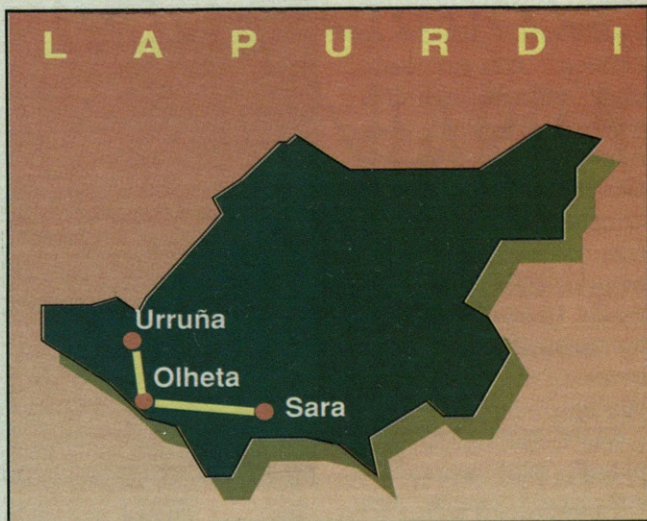
kerraldean markatuta dagoen bideska bat jarraituz.

MIGUEL ANGULO

L A N D A
T U R I S M O A

L A P U R D I

31680 OTSAGI (Nafarroa) ☎ (948) 89 01 84

- * Mendiko bizikleten alogera
- * Mendi ibilaldiak
- * Eskalada
- * Mendi gidarien zerbitzua
- * Ibilbideak abelbideetan zehar

(oinez eta mendiko bizikletaz)

OLIDEN CAMPING

Taberna - Jatetxea - Igerilekua

Donostiatik 10 kilometrotara
Irun-Hondarribiatik 8 kilometrotara

Madril - Irun errepide generala 476 kilometroan OIARTZUN (Gipuzkoa) ☎ (943) 49 07 28

gorri, Donibane Garazi, Donapauze, Orzaize, Zudaire eta Martxutan. Zuberoan, berriz: Atharratze, Maule, Santa Grazi, Urdiñarbe eta Zibozen. Antzeko zerbitzuak dituzten arren diferentzia nabarmena gertatzen da, zenbait kasutan, Lapurdi eta barnekaldeko campingetako prezioen artean. Merkeagoa da beti barnekaldean (baita Hego Euskal Herrian ere). Estatu frantziarretik dator ohizko bezeroa, eta gero, neurri txikiagoan, Europatik.

Ipar Euskal Herrian campingak aski sendotutako errealtatea direnik ezin ukatu. Nafarroan, askoz ere maila apalagoan, goraka ari dira. EAEn, duela hiru edo lau urtetako egoera bera bizi dute, ez da camping berririk

Gero eta hiritar gehiagok hautatzen dute natura oporretarako aukera gisa.

ireki eta daudenek aurten-goan hobetzearen aldeko eritziak agertzen dituzte.

Bisitarien kopuruari buruz ere zenbait datu aipatu behar: EAEn, abuztuan be-

tetzen diren hamar egunetatik kanpo, urte osoan zehar eskariak behera egiten du. Egun, jende gutxi antzematen ahal da. Orohar, Euskal Herrian legez. Hain zuzen, jendearen gehien-goak abuztuan hartzen dituzte oporrak. Nafarroan, uda partean osoki betetzen dira campingak, eskariaren gorakada nabaritzen delarik. Ipar Euskal Herrian azkenez, kostaldean eskaintzak eta eskaerak bat egiten dute udari dagokionean. Lehen itsas bazterrean geratzen zen bisitaria bestalde, gero eta gehiago hurbiltzen da barnekaldera. Abandotik Atharratzera itsas zokoetan nahiz mendian dituzte.

M U R G I A T I K G O R B E I A R A

IBILALDI hau Murgia azpian hasiko litzateke, Karria herrian, hortik Gorbeira igotzerik bait dago. Karriatik gora, Murgiarako bidean. Zaldibar-

txoko putzuak daude, hamaiketako egiteko leku polita. Handik gutxira, Berretin mendirantz jota, Gorbeia oreinen egonlekua omen dena bisita-

tuko dugu —hortxe bait daude inguru honetakoak omen diren oreinak—. Ostera Murgiarra jeitsiz, autoa hartuta, Izarrara abiatuko gara, eta Kuartangorako bidean, Katadiano herria pasatu eta gora joz, Eskolunboko ermitara ailegatuko gara. Izarrara bueltatuta, Orduñako bidean, Goiuriko ur jautsia dago. Handik kilometro batzuetara, ebaki batetik, Orduñako bailara guztia ikus daiteke. Buelta handi hau emanda nahiko nekatuta egongo garenez, Gasteizera joango gara, pote batzuk hartzera.

ZIGOR ENBEITA

J.J. Petrikorena

Alberto Irazu

Xabier Etxeberria

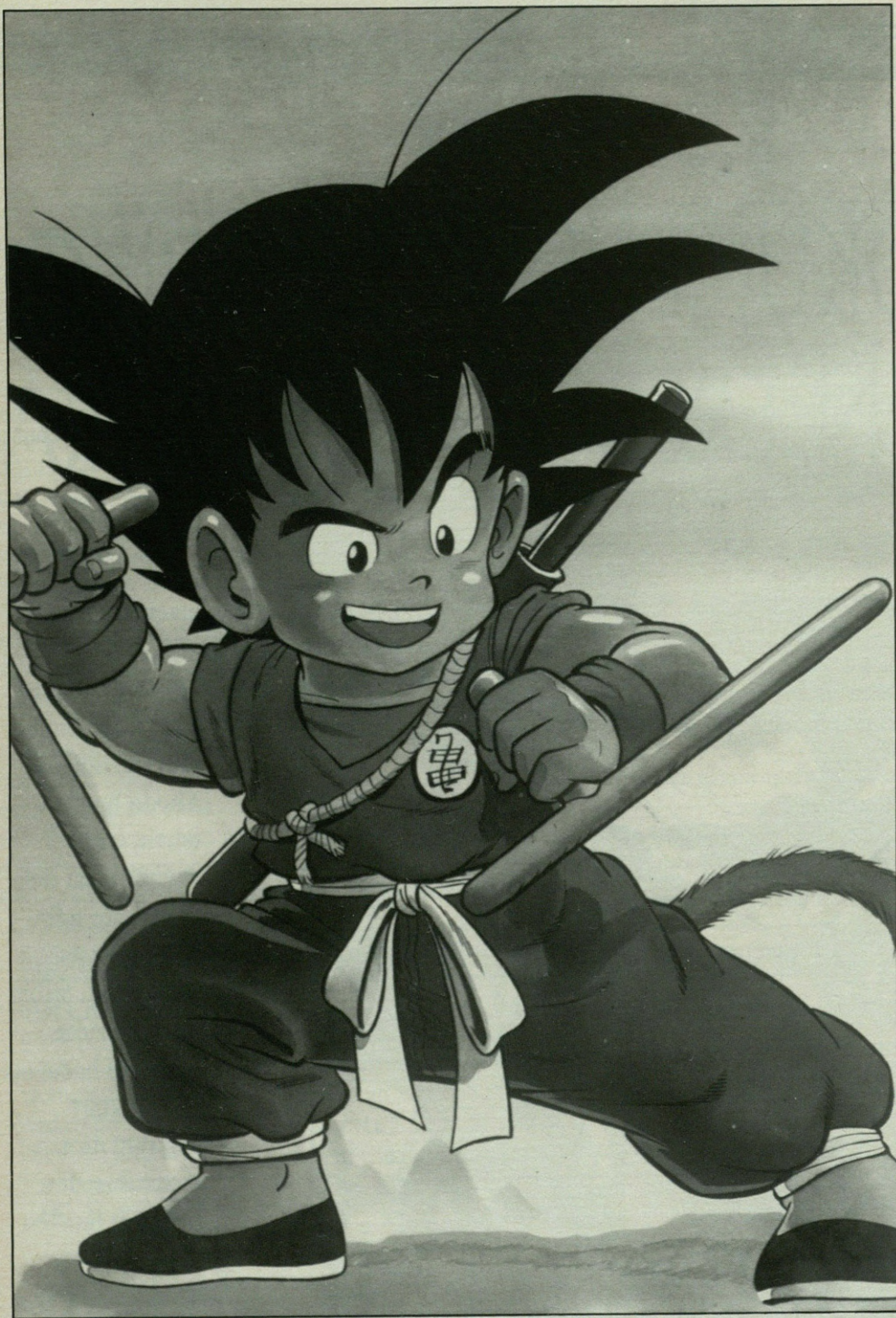
A R A B A

SONGOKU, EUSKAL HERRIKO HAURREN EREDU JAPONIARRA

Patata frijitu bat
ahoratu
beharrean kartoi
puska bati eman
diot haginkada.
Ahoan bueltak
eman, eta
pegatina bat dela
konturatu naiz.
Mihian itsatsirik
geratu zait. Mihia
atera, kartoia
hatzekin hartu eta
marrazkiari
begiratu diot.
Buztanluzedun
haur bat ikusten
da bertan.
Songoku. «Dragoi
bola» marrazki
bizidunen serieko
protagonista.
Leku guztietan
ikusten dut
pertsonaia hau.
Nik patata
frijituak jatea
besterik ez nuen
nahi.

Goku izena hartu zuen «Dragoi Bola»-ko pertsonaia nagusiak seriearen hasieran, baina heldutasuna lortzerakoan Songoku izena jarri zioten gidoilariek. Bera arraza extralurtar batekoa da.

BATEK baino gehiagok izan ditu dagoeneko hone-lako pentsamenduak, «Dragoi bola» serie japoniarraren arrakastak eragin dituen ondorioak ikusirik. Harritzekoa da gaur egun kaletik joan eta marrazki bizidun hauen imajinaren batekin ez topatzea.

Egunero, gaueko 8 t'erdia inguruan, Euskal

Herria osoko hamaikatxo haur telebistaren aurrean jartzen dira ETBko lehen katean ematen duten marrazki bizidunen serie hau ikusi ahal izateko. Egunero ordu erdi. Geroz eta handiagoa bihurtzen ari den seriearenganako sukarra indartuz.

İnaki Gartzia bilbotarra gazte hauetariko bat dugu.

Seriea emititzen hasi zirenetik ez du atal bat bera ere galdu. 15 urte ditu, eta seriea zergatik gustatzen zaion horrenbeste galdetu diogunean, «onena delako» erantzun digu. «Oso marrazki onak ditu eta gaine-

■ «Zintzotasuna eta gaiztakeriaren arteko betiko neurketa azaltzen zaigu serie honetan» ●

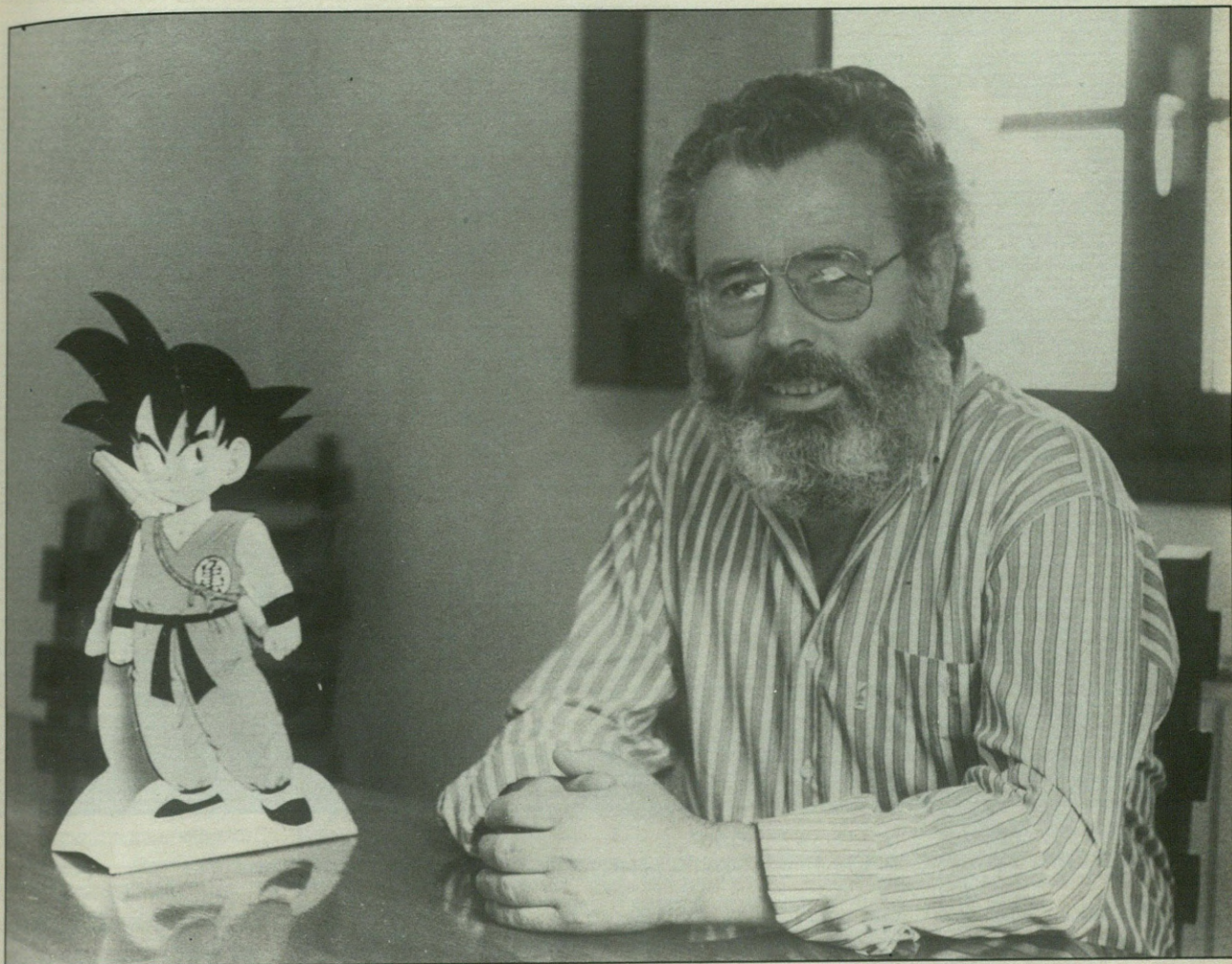
XABIER AMURIZA

ra istorioa oso ona da. He-goamerikako 'kulebroi' baten antzekoa da».

Horrela, inolako prentzio berezirik gabe hasi zen seriea haurren eredu bihurtu da, eta horren ondorioz negozioa egiteko aukera ikusi dutenek bizkor hasi dira ahalik eta etekin gehien ateratzen «Dragoi bola» serieko pertsonaia guztiak erabiliz.

Pegatinak, posterrak, kamisetak, poltsak... Denetarik dute gazteek beren heroi berriaren irudia mirestu ahal izateko. Eta hain umeak ez direnen artean ere bai. Izan ere, Songoku eta bere lagunen arrakasta adin desberdinetako gazteen artean izan da. Ez dira gutxi pegatinak kolekzionatzeari ekin diotenak, edota lana izanagatik atalak bideoan grabatzen dituztenak, etxera heltzerakoan ikusi ahal izateko. Fenomeno soziologikoa dela esaten ere hasi dira. Heldu da «Songoku-mania».

Estatu espainiarreko telebista autonomiko guztietan, eta telebista frantziarrean, «Dragoi bola»-ren ata-

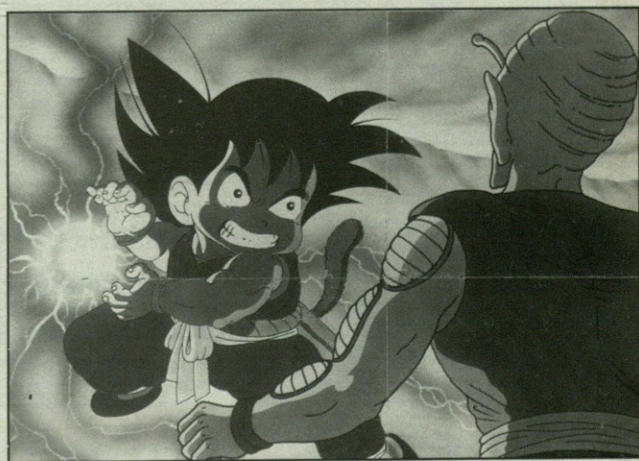
Xabier Amuriza da seriea euskarara egokitu duena. Hasieran zailtasunak izan arren, lana ez erraza egin zaio.

lak eskaintzen dira, eta leku guztietan sortu da izaki berezi hauenganako grina. Catalanian, adibidez, jarraitzile klub ofizial bat sortu da.

Arrakasta lortzerakoan zer esan handia izan du, zalantzarik gabe, Xabier Amuriza berriztarrak. Ezagunagoa bere bertso saioengatik, hizkuntza desberdinetako gidoiak egokitzea du ogibidetzat. «Duela bi urte hasi nintzen serie bonetako atalak japonieratik euskarara egokitzen —gogoratzen du Amurizak—. Dagoeneko 500 inguru egokitu ditut, eta ez dakit aurrerantzean jarraituko ote dudan ala ez. Badirudi atal berriak erosi

nabi dituztela ETBkoek, baina oraingoz behintzat ez dago gehiagorik».

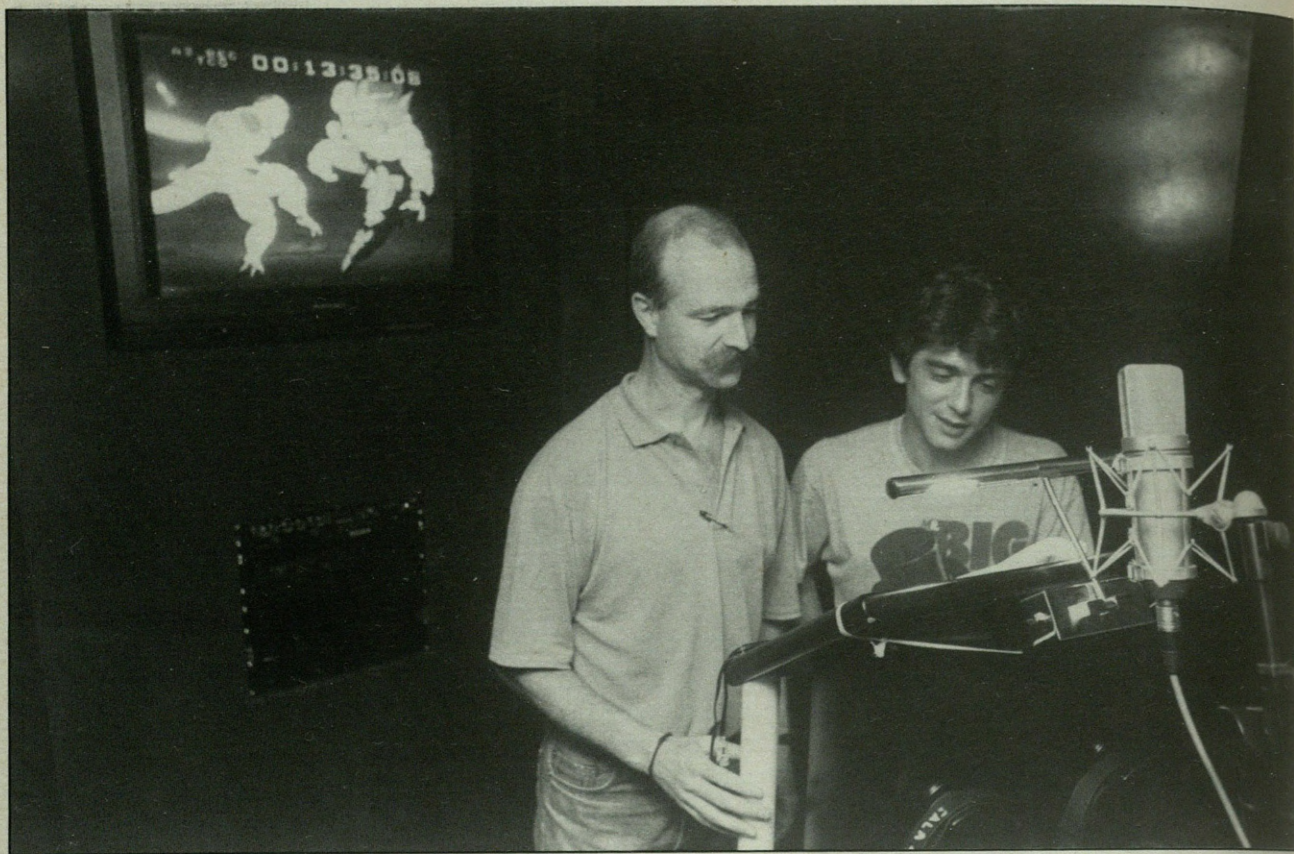
Songoku eta bere lagun-abenturen haria zein den galdetzerakoan, ez dela ezer berria ihardetsi digu egokitzaile honek. «Zazpi Dragoi Bola daude Unibertsoan zehar izkutaturik, dragoi baten zaindaritzapean, eta zazpi bola horiek biltzen dituenak dragoiari gurari bat eskatzeko aukera izango du, bete egingo zaiona. Desio hori betetzen den unean bolak harri biburtu eta sakabanatu egiten dira». Honek ematen die gidoilariari, hain zuzen ere, istorio bat amaitu bezain laster beste bat asmatzeko aukera, inoiz amai-

tzen ez den ipuina bait da azken finean. Fantasiazko pertsonaiak errealekin nahasten dira, bolen bila.

Serie honek duen irakaspen nagusia, Amurizaren ustez, ez da oso komeniga-

Satan dugu serieko pertsonaia gaiztoetako bat. Songokuren aurka borrokatzen da, eta bere etsaiaren semea trebetzen du aitari aurka egiteko.

Joseba Etxebarria (ezkerrean) eta Xebe Atencia bikoizleek Songoku eta Songohani jartzen diete ahotsa.

ria haurrentzat. *«Indarra eta borroka gailentzen da gauza guztien artean. Onak eta txarrak amaigabe neurtzen dira, planeta desberdineetan zehar, eta beti zintzoek irabazten dute. Ona eta txarraren arteko betiko neurketa azaltzen zaigu».*

Baina arrakasta ezin dela hari honetan bakarrik finkatu eta, Amurizaren ustez teknikak ere zuzeneko eragina izan du «Dragoi bola»-k lortu duen arrakastan. «Oso teknika sofistikatuak erabiltzen dira serie honetan. Ordenagailuz egin dira imajina gebienak, eta animazioa ere teknologia aurreratuarekin egin da. Honek indar eta ikusgarritasun handiak ematen dizkiote irudiei».

Akira Toriyama japoniarra dugu «Dragoi Bola» seriearen egilea. Toei Anima-

tion enpresarako egiten du lan duela urte asko, eta bere lanen artean «Dr. Slump» izeneko zen ezagunena Euskal Herrian Songokuren abenturak emititzeari ekin zioten arte. Arale neskato mekanikoari gertatzen zitzaizkion komeriak ziren orduan gidoiaren ardatza,

hau nahastuz lortu du Toriyamak denon ahotan dagoen produktua. Baina osagarri hauek beste serie batzuetan ere erabili izan dira, eta horren aurrean sortzen den galdera da ea marrazki konkretu hauen arrakasta zergatik izan den hain handia. Komunikabi-

lortzen du emaitza gisa Toriyamak.

Ados azaldu zaizkigu honekin Goku —gero Songoku izena hartuko zuena— eta Gohan —aurrekoaren semea eta berarekin batera protagonista bilakatzen dena— pertsonaiei ahotsa ematen dieten Xebe Atencia eta Joseba Etxebarria bikoizleek. *«Teknika aurrera-koiei Japoniako tradizioa lotu zaio, eta horrek bere erakargarritasuna du. Kontraste horrekin jokatzeko dute, eta nabiko ongi lotu dute antza»*, azaldu digu Etxebarriak. Edertrack bikoizketa konpainian egiten dute lan biek.

Seriearen arrakasta ordea ez da guztion gustokoa izan. «Dragoi bola» telebistan emititzen hasi orduko ugarriak izan ziren bertako biolentzia egoerak salatuz egunkarietara kexazko gu-

«Gidoilariak irudimen handia dute egoera korapilotsuenak konpontzeko; beti dago ustekabekoren bat» ●

JOSEBA ETXEBARRIA

eta oraingoan ere pertsonaia bat nabarmendu du Totiyamak, Goku.

Untzi espazialak, ekialdeko borroka teknikak, sexua, inozokeria, indarra, dragoi bat, zazpi bola, zintzoak eta gaiztoak... Guzti

deetan adituak direnen ustez akzioaren erabileran dago gakoa. Abiadura handiko eskenak, musika eta soinua, imajina gogorrak, inoiz amaitzen ez diren borrokak... Kutsu iparramerikarra duen ekintza sorta bat

tunak bidali zituztenak. ETB berak ere kontu hartu zuen zenbait ataletan. Atenciak aipatu digunez, «leben bogei ataletan izan ziren arazo batzuk gidoiarekin. Eskena batzuk zentsuratzeko agindua ere beldu zen telebistatik. Leben atal borie- tan baziren pasarte batzuk non ETBn haurrentzat oso egokiak ez zirela estimatu zen. Sexuaz oso era gordi- nean bitz egiten zela era- baki zuten, eta guk esaldi batzuk moztu egin behar izan genituen».

Tadizioa eta teknologia bat eginik

Ikizle hauen ustez lehen atal horiek ziren interesgarriak. «Irudimen handia dute egoera korapilotsue- nak konpontzeko —diosku Etxebarriak—. Hori onartu egin behar da. Biolentzia gustokoa izan edo ez izan beste kontu bat da. Egia da atal asko betegarri hutsak direla, baina beti dago ustegabeko elkar bizketaren bat. Ustegabekoa batez ere marrazki biziduneko serie batean ez direlako norma- lean borrelako errekurtsuak erabiltzen. Maila fisikotik at buru indarra erabiltzen da». Heriotza ere ez dute definitibotzat hartzen. Per- tsonaia asko berbiztu egin dira, eta Goku bera ere, etorkizunean, atal batzuk erdi hilik pasatu ondoren, indar berriturik azaleratuko da, izaera desberdinarekin. Goku eraldatu egingo da. «Hori oraindik ez da azaldu pantailetan, baina guk bi- koiztu dugu dagoeneko. Se- riearen bariak dituen ezau- garriengatik, aldaketa da bizitasuna ematen diona».

Fenomeno hau soziologi- koki aztertzeke egon arren

Ama, nik ere 'kulebroi' bat nahi dut!

BEHIN batean Japo- nian, haur bat erori zen zerutik. Inork ez zekien nor zen haur gizarajo hu- ra. Goku izena jarri zioten. Setatia, tximino buztana zuen aurkitu zutenean, eta hori jainkoen seinalea zelakoan, Iratxo Dortoka izeneko agurearengana eraman zuten. Sexuaz obsesionaturik, trebea ekialdeko borroka tekni- ketan, zekien guztia ira- katsi zion Gokuri.

Bitartean, Vulma ize- neko neska txolin bat eza- gutu zuen Gokuk. Familia aberatsekoa, kontatzen ari garen ipuin osoan zehar izan zen haurraren laguna. Berak somatu zi- tuen Gokuren botereak lehenik, eta berak ezagu- tarazi zion Dragoi Bolen kondaira: zazpi dira, eta zazpiak biltzea lortzen duenak desio bat eska diezaioke dragoiari.

Horrela guztiak zazpi bolen bila hasi ziren. Yan- tsa izeneko gaztea ere bai. Vulma eta biak elkar era- kartzen zuten, baina ez ziren elkarrenganako lehen pausua ematera ausartzen. Pertsonaia as- ko gehituz joan ziren talde honetara.

Baina istorioa borobil- tzeko gaiztoak behar dira, eta asko izan dira ipui- nean zehar. Hasiera ba- tean «Zapi Gorridun

Armada-ko partaideak zi- ren etsaiak, eta Gokuk gairitu zituen. Zazpi bolak lortu ondoren, eta desioa eskatuta, bolak berriro sakabanatu ziren, eta desio berriak zirela eta etengabe errepikatu ziren borrokak eta arerio ex- tralurtarren erasoak. Bai- na Wegeta zen agian ar- riorik gogorrena. Berak esan zion Gokuri zein zen bere jatorria: Izarretako Gerlaria zen, arraza berezi bateko partaidea. Wege- taren arrazakoa zen.

Heriotzak ere gertatu ziren, baina hildakoak benetakoa den Beste Mundura joan ziren, eta bertan zeuden zain nor- baitek berpiztea lortzen zuen bitartean.

Goku hazi egin zen, eta emakume berezi batekin ezkondu ondoren Gohan izeneko semea izan zuen. Hau ere, aitaren antzera, borrokarako prestatu zen. Bitartean, pertsonaiak agertuz eta desagertuz joan ziren. Hilak berpiztu, gaiztoak zintzotu, 60. atalean desagertutako pertsonaia bat 400.ean azal daiteke, baita beste serie bateko protagonista ere. Dena biolentzia eta indar askorekin nahastua. Ordenagailuak, umorea eta ur pixka bat gehitu, ongi astindu, eta beneta- ko grina sortarazten duen

Songoku (goian) eta Songohan (erdian) aita-semeek Iratxo Dortoka izeneko agureari esker ikasten dute borrokatzen.

seriea dugu. Ah! Hau- rrentzat egina dela esatea ahaztu zaigu...

oraindik, Euskal Herriko Unibertsitatean soziologia- ko irakaslea den Rosa San Martín en esanetan, «ez dut atal bat bera ere ikusi, bai- na egia da izugarritzko arrakasta lortu duela serie bonek gazteen artean. Ikas- leek ere askotan eman dida-

te boom bonen berri».

Joan den apirilean, Nafa- rroako Bertsolari Txapel- ketara ere heldu zen Son- gokuren ondarea. Xabier Silveira bertsolari gazteak «Dragoi Bola» seriearen doi- nua erabili zuen finalean bere bertsoak abesteko ga-

raian. Epailak ez dituzte Songoku eta bere kideen abenturak jarraitzen non- bait, eta kexuzko hitzik ere entzun behar izan zen egun hartan aretoan.

A magoia | ban

«Administrazioaren papera berarizko hizkuntzen berreskurapenean» gaiari lotuta Oinarriak taldeak antolatutako mahainguru honetan, EAE, Nafarroa eta Kataluniako Hizkuntz Politikarako zuzendariak diren Mari Karmen Garmendia, José María Rodríguez Otxoa eta Miquel Reniu bildu ziren. Hauekin batera, Estebe Petrizan Nafarroako senatorea aritu zen. Nafarroan, sei edo zazpi hilabete barru Euskararen Legea aldatuko dela iragarri zuen Petrizanek: «26. artikulua, alde ez euskaldunetan euskara debekatzen duena, desagertu egingo da», adibidez.

Ikusentzuteko amateurra azken arnasean?

AZKEN arnasak berarekin dakar heriotza, biziaren galtzea. Joan den urtean, ARGIAN, Zestoako Euskal Zinema eta Bideo Topaketaren gainean egindako erradiografiak hil ala biziko gaisotasuna uzten zuen agerian. Bederatzi bideo eta lau Super-8ko filme pantailaratu ziren, azken sei urtetako edizio eskasena izan zelarik. Dirulaguntzen murrizpena ere jasan zuten (Eusko Jaurlaritzak ez zien deusik luzatu). Herriko Eliz-Ondo zinema ezin izan zuten erabili, erdi erorian zegoelako... Aurten goan ez da topaketarik izango.

Hil ala biziko gaisotasunari ez zaio erremediorik jarri nahi izan (diruzurtz utzi ditut aurtengoan ere

Gasteizko gobernua), eta politikoen hitzegian leku berezia betetzen duten hitzak neregantuz, baldintza objektibo guztiak aurka izaki ez egitea deliberatu dute. Zinema amateurrek osasun egoera larria bizi duen honetan medikuak ez ditu kontutan hartu be-

gibistan zituen alarma gorriak eta SOS deiak. Burukomina arintzeko aspirinarik ere ez dio eskaini gaisoari, zer gutxiago.

Iaz, Bosgarren Kolektiboak sortutako Tolosako Bideoaldiak behera egin zuen. Zestoak itxi ditu ateak,

oraingoan. Lekeition, uztailean egin ohi den Zinema Bilerak ez du, seguruenik, panorama hoberik erakutsiko. Zestoakoaren egitarau berdintsua duela kontuan hartuta, Eusko Jaurlaritzatik dirulaguntzak erabat moztu zaizkiola kontuan hartuta... «Ekitaldi xumeenak» mantentzeko asmoa zutela adierazi zigun ordea, Benito Ansola antolatzaileak.

Ekitaldi xumeenak

T E R M I N O L O G I A

Opari. *Norbaiti onginabiez eta dohainik egiten zaion eskaintza. Erregalua, emaria, eskueraakutsia.*

Matutano zorroetan kromoak. Coca Cola botiletan Disneylandiara oporrak. Starlux-ek milioiak... eta Zoco patxaranak, poltsikoko euskarazko hitzegiaren bigarren alea kaleratu du, Patxi Altuna zein Jose Luis Arriaga izanik egileak. Arranopola! Askok aldatzen ari dira gauzak kromoak, oporrak eta milioiak eskeini beharrean euskal hitzegiak promozionatu nahi direnean. Eta are gehiago, «irabaziak lortzea baino euskal hedapena dela helburua» esaten dizutenean. Pentsa ezazue: Elgorriaga txokolate tableta bakoitzean Euskal Herriko historia faxikuluka; Beteluko ur botiletan Euskal Herriko mendiak banan-banan; Gurelesak, herrien zerrendak eta izendegiak... Aro berri bat hastera doa, publizitate berrien aroa.

mantendu eta aurrera egiteko adorea (lan neketsu eta arriskugarriak egiteko kemenaz) hainbat gauza burutzeko gai izan diren herri ekimen hauek gero eta bide estuagoetan barrena abiarazi dituzte (Super 8an oso gutxi egiten da bestalde...). Gauzak honela, euskal zinemaren erakuslehoetan bakarrak diren Zestoa eta Lekeitiokoek merezi dute, dudarik gabe, tratamendu hobeagorik. Sendabide egokirik. Gaitza sendaezina bihurtu baino lehen.

Euskal zinemaren erakusleho bakarrak diren Zestoa eta Lekeitiokoek merezi dute tratamendu hobeagorik

«PICASSOREN 'Gernika'. Reina Sofia Museora eramaten badute aldatu diezaiotela izena» esan du Iñaki Anasagastik, EAJko bozeramailea Madrileko Kongresuan. Ministrari prusiartzat jo du segidan Jordi Solé Tura. To! Bestela ikusten du Esther Larrañagak, Eusko Alkartasunako diputatuak, eta EAJri egozten dio kua-droa Gernikara itzuli ez izana.

Politikaren hari luze eta meheatatik tira eginez gero, aspaldian ahaztu samar zegoen gai honen inguruan kezka berririk sortu dela antzeman daiteke. Gernikako herrira itzul dezaaten eskaera anitz egin dira orain bitartean. El Pradotik ezin dela mugitu, bere egoerak galerazten duela inora mugitzea, eta antzeko argudioak jaso ditugu ordainetan. Zorra ez da kitatu. Eta egindako kaltearen ordainetan, beste behin ere, Gernika bonbardatu dute hartutako azken erabakiarekin, Reina Sofia Museoak jasoko bait du gure herriaren garraisia inudikatzen duen koadrua.

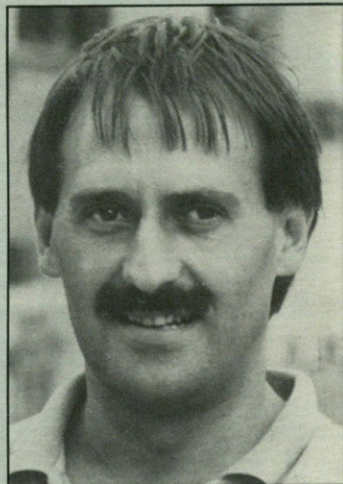
J.J. Petrikorena

TXINDOKI AURREAN DUDALARIK

Beste proportzio xume bat

NAHIZ eta lehendik aski ongi jakin, hunkigarria egin zaigu, benetan, ikustea eta egiaztatzea, ostera ere, Marino Lejarretak daukan zaletu eta segitzaileen kopuru mordo. Joan den maiatzaren hamalauetan bete zituen urteak, hogeitamabost; eta Marinok Galdakaoko ospitalean egon behar izan zuen, ohean etzanda, azkenaldiko hilabete t erdi honetan bezelaxe, kieto bertan, laster osatuko bada. Leku guztietatik jaso zituen zorion eta asmo onak eta prentsak nola irratik edo telebistak ahalegin apartekoak egin zituzten Marino zoriondu eta animatzearen. Marino, den gizon bihotz handia eta esker onekoa delarik, saiatu zen, ahal izan zuen moduan eta bere ezindu egoeratik, denak eskertzen.

Zine zaletuok gogoan dugu oraindik duela hamabost bat urte artista ospetsu bati buruz esaten zen broma gaizto bezain umoretsua. Artista famatu hori Warren Beatty zen eta broma zorrotz horrek zera zioen, kasualidadez eta noizpait Warren Beatty artista amerikarrak 'ezagutu' zituen emakume guztiek, Estatu Batuetako hauteskunde egunean, berari ematen bazioten botua nahiko larri eta estu ibiliko zirela orduan bai demokraten zein errepublikanoen Presidentziarako aukeratuak.

JOXEMARI ITURRALDE

ANEKDOTA umoretsu hau gogoratuz niri ere beste broma txiki bat bururatu zait. Hauxe: kontuan izanik Marino Lejarretak Euskal Herrian milaka eta milaka zaletu eta jarraitzaile dauzkala eta jakinik bestalde Club famatu bat osaturik dagoela Marinoren inguruan eta aintzat hartuz Club horretan hainbat eta hainbat partaide pertsona jantziak, abilak eta oso azkarrak daudela (nor bere arloan), hauxe litzateke, beraz, orain nik egindako proportzio xumea: zergatik ez hurrengo hauteskundetan Club horri eta bertan dauden partaideei eman botua? Ez dut dudarik egiten hainbat eta hainbeste partidu eta partida politiko nahiko larri eta estu ibiliko litzatekeenik. Ez dut honekin esan nahi Marino Lehendakari izatera behartu behar genukeenik, ezta gutxiagorik ere, nahikoa bait litzateke ohorezko kargu bat edukitzearekin. Eta ez dut dudarik egiten ere Marinoren Club hau eta bere jarraitzaileak erraz garaile aterako liratekeenik hurrengo hauteskundeetan.

ZERGATIK ez egin aproba? Egia da besteekin nahikoxe aspertuta gaudela dagoeneko, ezin dugula askozaz gehiago nozitu Tártaloren oinaze jasanezin hau. Jakin badakigu orain. partida politiko guztietan goimailan agertzen direnak, gure gain agintzen dutenak, hortxe zeudela duela zenbait urte ere agintzen eta hortxe aguantatu beharko ditugula bi urte barru, bost urte barru, hamar urte barru, hamabost urte barru... Beraz zergatik ez egin aproba? Okerrenera jota, gauzak ez lirateke askotxo aldatuko eta beraz, ez genuke gehiagorik galduko aldaketa honekin.

Iparraldeko Akoka taldeak lehen diskoa kaleratu berri du

Aro berriko musikak Akoka du izena

Diego Burgard, Jimmy Arrabit, Christophe Ithurritze eta Xabi Pery dira Akoka taldeko lau partaideak.

Azken urte erdi honetan bete betean aritu dira Akoka taldekoak diskoaren grabaketa prestaketan. Musika modernoa, etiketarik gabekoa, irekia egiten dute. Iparraldetik lan interesgarriak datozkigu azken aldian, eta hau beste froga bat da. Datorren ekainaren 19an emango dute lehen kontzertua Miarritzen. Hasiera baino ez.

TALDEA osatu berria bada ere, partaide batzuk lehenagotik euskal musikaren munduan ezagunak genituen; hain zuzen ere, Itoiz taldean aritutako Xabi Pery gitarrajolea eta Jimmy Arrabit bateriajolea.

Pop-rock lasaia

Grabaketa bukatu berria, publiko desberdinengana iritsi nahi dute, eta egindako lehen lan honetan estilo ezberdinak nahasian ageri dira. Abentura berri honetan, Xabi Pery saratarra izan da taldearen sorketa bera bultzatu duena, diskoaren bultzatzaile nagusia eta grabaketa lanetan ere xehetasun guztiez arduratu dena. Lanaren moldaketan, Jimmy Arrabit hendaia, Diego Burgard senperetarra (ba-

xua) eta Christophe Ithurritze ustaritzarra (teklatuak) izan ditu laguntzaileak.

Ingalaterraraino joan ziren grabatzera, eta adierazten dutenez, ez zaie laguntzarik falta izan. Euskal Kultur Erakundearen alde-tik eta zenbait enpresa pribatuen laguntzaz, nagusiki, burutu ahal izan dute lana, eta Elkar disketeak eskainitako parte hartzearekin ere oso pozik ageri dira. Beren oraingo desiorik handiena, Xabi Peryk gehitzen digunez, *«abalik eta gebien saltzea da. Batetik, disko gebiako grabatzen jarraitu nahi genuke, baina horretarako ikusi behar-ko da nolakoa den publi-koak egiten digun harrera, eta bestetik, Iparraldeko gi-ro musikalean dinamiza-tzaile papera ere egin nahi genuke, musikaren ingu-ruan giro bat osatzen joan*

dadin. Izan ere, talde gazteek laguntza handiagoa behar dutelakoan, euskal disketxeei ere dei bat egiten diete Iparraldean nolabaiteko dinamika ahalbideratu eta bultza dezaten, bertako jendeak lan berriak kalera-
tzeko aukera handiagoak izan ditzan. Akoka taldeak, bestalde, ekainaren 19ko Miarrizko kontzertuaren ondoren, uztailaren 10era-
ko ere beste bat hitz emanda daukate Mauleko jaietara-
ko. Hala ere, uda parterako Euskal Herriko beste zen-
bait tokitatik jotzeko es-
kaera gehiago jasoko dituz-
ten itxaropena agertzen
dute, eta «*erabat irekita
gaude edozein herritara
jotzera joateko*», zehaztu
nahi izan digute.

Diskoa osatzen duten kanten hitzei dagokionez, bestalde, Itxaro Borda Ora-
garreko poetak eginak di-
rela esan behar da, mezu
erreibindikatibo eta, era
berean, guztiz poetikoak.
Besteak beste, «Guretako»,
geurea denaren aldarrika-
pen ozena izango litzateke;
«Eguzkirantz» askatasun
egarria duen kanta da;
«Hemen-ek geroa eta orai-

Euskal disketxeei dei bat egiten diete Iparraldean nolabaiteko dinamika bultza dezaten.

naren arteko tirabira jasoko
luke; eta «Nonago-en mai-
tasuna da gai nagusia. Hala
ere, kanten hitzek duten pi-
su poetikoaren ondorioz,
«*norberak ere bere interpre-
tazioa eman ahal izango
die eta norbere erara uler-
tzeko aukera ere egon dai-*

teke», Diego Burgard partai-
deak adierazten duenez.

Hizkuntzari dagokionez,
euskararen nazioarteko di-
mentsioaz hitz egiterakoan,
taldeko partaide guztiek ez
dute aukerarik galdu musi-
ka munduan beraiek frogat-
ua daukaten euskarak

daukan harrera onaz datuak
emateko. Xabi Peryren
esanetan, «*atzerriko musika
munduan belarrira oso
ondo jotzen duen hizkun-
tza da euskara. Musikan
oso sartua dagoen jendeari
bere doinua eta musikali-
tatea gustatzen zaio. Ba-
dago ekoizpenean diru asko
inbertitu zuen nazioarteko
surf filme bat, Dire Strait-en
musikarekin batera, Itoiz-
ena biltzen duena; eta hori
ez da kasualitatea. Neri ere,
diskoaren ekoizpenerako
dirua biltzen basi nintze-
nean, bertako batzuek
ukatu zidaten bitartean
badago jende anglosajoa
zuzenean eman didana.
Izan ere, nabiz eta guri
bala denik ez iruditu, eus-
kara oso hizkuntza egokia
da muskarako; kaliforniar
eta australiarrentzat, in-
glesarekin batera bakarra*».

Xabi Pery, kantari eta gitarrajolea

«Bizipen xumeak eta arruntak dira kantatzen ditugunak»

ARGIA. Zer transmititu nahi duzue musikaren bitartez?

XABI PERY. Jendea-
rengan eragin nahi dugu,
eguneroko errealitatean
batzuetan hain ahaztuak
dituen baloreak berres-
kura ditzan. Gure senti-
mentuak transmititu nahi
ditugu, bizitzak ematen
dituen emozioak, bizipen

xumeak eta arruntak, eta
horretarako musikaz ba-
liatzen gara. Maitasuna al-
darrikatzen dugu, izadia-
rekiko errespetua... eta
orokorrean, oinarritzkoak
diren baloreak. Iparral-
dean gure musika euska-
raz egiterakoan ere horixe
bera erakutsi nahi diogu
jendeari, euskaldunak
garela eta musika dela

gure adierazpidea, beste-
rik gabe. Eta hori dena
adierazteko eta jendea
animatzeko edozein toki-
tan jotzeko prest gaude.
Kontzertu askotarako deia
jaso nahi genuke!

Patxi Sarriegi

Ekainaren 6an bazkideek lehendakari berria hautatuko dute Oñatin

Eusko Ikaskuntza: hautagairik bai ote gai makila hartzeko?

On Joxe Miel Barandiaran hil zenez geroztik, Hegoaldeko lau herrialdeetako lehendakariordeek, behin behineko ihardueran bete dute haren lekua ataundarraren heriotzatik sei hilabetetara. Hiru hautagaik egin dute aurrerantzean Eusko Ikaskuntzaren buru izateko apostua. Oñatiko Unibertsitatean izango den ekitaldiaren atarian, zurrumurru eta esames ugari entzun dira hautagaien gainean.

Jesus Altunak uko egin dio, Arantzadi Elkarteko lehendakari hautatu berria bait da.

EUSKO Ikaskuntza hauteskunde garaian murgilduta dago. Erakundearen barne arautegian xedatuta dagoena beteaz, hiru dira lehendakaritzara bere burua aurkeztu duten hautagaiak, edo, hobe esan, Batzorde Iraunkorraren hautagai izendapena onartu duten bazkideak: Gregorio Monreal, Imanol Olaizola eta Juan Plazaola.

Hiru hautagaiek aipatu dute aurrerantzean talde lana eragin eta burutzearen beharra ●

Hasiera batean, Hegoaldeko lau herrialdeen artean konkurrentzia izateko arriskua somatzen bazen ere, hautagaien jatorriari begirada bat emanez, erraz antzeman daiteke ez dela horrelakorik gertatu: Ima-

nol Olaizola eta Juan Plazaola gipuzkoarrak dira eta Gregorio Monreal —sortzez nafarra bada ere— aspaldi honetan Gipuzkoan bizi da.

Oñatin hautagai izango diren hiru pertsona hauek aurkeztuak izan ziren hainbat izenen artean aukeratu zituen Batzorde Iraunkorrak. Ildo honetatik, ezin ahanzt daiteke bazkide askok hutsune nabariak somatu dituztela. Izan ere, hasiera batean erabili ziren hamalau izenen artean, Julio Caro Baroja, Jesus Altuna, Jimeno Jurio, Joseba Intxausti, Adrian Zelaia...hots, aukera handiena zutenek —osasun egoera larria, beste karguekin ezin aurrera eramatea eta Euskal Heritik urrun bizitzea— uko egin diote hautagai izateari. Hori dela eta, baiezkua eman zutenen artean Batzorde Iraunkorrek proposenak zeritzen hirurei eskaera egin eta hauek onartu egin zuten.

Hiru hautagaiak

Gregorio Monreal ezaguna da Unibertsitatean: euskaldunberria da eta zailtasunak ditu euskaraz zuzenean mintzatzeko. EHUko errektore ohia, Zuzenbide Fakultateko katedratikoa da gaur egun. EAKo parlamentaria izana Nafarroako Gobernuan eta egun Eusko Jaurlaritzaren Unibertsitate eta Ikerketa sailburuordea, badiñudi gutxienez Araba, Bizkaia eta Nafarroako hiru lehendakariordenen konfidantza duela.

Bazkide asko ezustean harrapatu du Juan Plazaola hautagai izendatu izanak. Arte Ederretan aditua den donostiar hau ez da oso ezaguna Eusko Ikaskun-

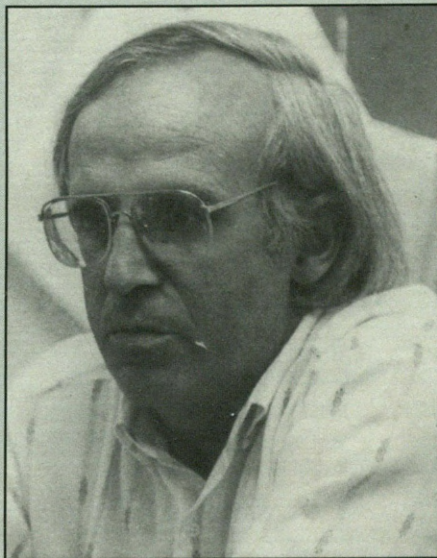
Gregorio Monrealen ustez, hauteskundeetan ez da egongo alderdi politikoen eraginik:

«Lehendakari berriak ez du derrigorrez aldatu behar lehendik zegoena»

ARGIA. Zein da aurkezten duzun proiektua?

G. MONREAL. Hasteko, zientzia eta kulturaz arduratzen den erakunde bat ez da enpresa indibiduala, enpresa kolektiboa da. Arrakasta handia eta jende asko biltzeko gaitasuna duena baldin bada, aurrera aterako da, bestela ez. Lehendakari berriak ez du derrigorrez aldatu behar lehendik zegoena.

Euskal Herrian zientzialari kualifikatu gutxi dago. Beraz, Eusko Ikaskuntza bera izan daiteke unibertsitateen arteko lotura. Unibertsitate guztiek onartutako doktoradutza ikastaroak egin ditzake eta hauetan, unibertsitate bakoitzeko onenak bildu. Hori da goi mailako doktoradutzak egiteko bide bakarra. Asmoa, hemengo maila zientifikoa igotzen saiatzea da.

Bestalde, elkarte bateko kanpo proiektzioa ez da marketing kontua. Elkarre baten lana kanpoan indarrez islatzen da elkarteak berak indarra daukanean. Lehendakari edo batzorde batek arrakasta duen neurrian, hau da, bere helburuak lortzen baditu, beste guztia bere kasa etorriko da. Sinesgarritasuna, azpiegitura eta egiten denaren emaitza da. Keinu politika beharrezkoa da

baina bigarren mailako kontua da. Garrantzitsuenak, elkarre baten egiten den lan isila eta zeresanik duenak leku bat izatea da. Soberan inor gera ez dadin.

A. Hala ere, beharrezkoa da Eusko Ikaskuntzarekin identifikatuko den aurpegi bat.

G.M. Bai, noski. Horretarako dago lehendakaria. Baina ez bera bakarrik,

baita lehendakariordeak eta idazkaritza nagusia ere. Ez dut abentura indibiduala sinesten.

A. Zer nolako eragin eta laguntzak izaten ditu hautagai bakoitzak?

G.M. Alderdi politikoen ez dute inolako instituzio kulturala baloratzen. Beraz, nik ez dut ikusten alderdi politikoen eraginik, ezta botere faktikoen aldetik ere. Iritzi talderik ere ez dut somatu.

tzan. Bere kurikulumak, Gregorio Monrealena bezalaxe, goi mailakoa da. Ahaztuxea du txikitako euskara. Jesusen Konpainiakoa, Deustuko Unibertsitateko Donostiako campuse-

ko errektore ohia da. San Inazioen urtea zela eta burutu ziren ekitaldi guztien kudeaketa lana bere ardura izan zen. Hainbaten iritzi EAJren ingurukoa, ez du ordea bide politikorik jorratu.

Eusko Ikaskuntzako Arte Ederretako Sailak aurkeztu zuen bere izena.

Esames ugari sortu du Imanol Olaizola hirugarren hautagaiak. Izan ere, bere burua hauteskundeak baino lehenago baztertuko delako zurrumurrua zabaldu egin da, «arautegiaren arabera hautagaiak hiru izan behar direnez, aurkezteko egiten zidaten es-

■ **Hasieran hamalau bat lagun ziren hautagaiak, baina izen ilustre askok ezezkua eman zion karguari** ●

Juan Plazaolak errealistatzen du bere burua:

«Aukeratua denak, Eusko Ikaskuntzaren lana zabal dezan gustatuko litzaidake»

ARGIA. Zertan oinarritzen da zure programa?

JUAN PLAZAOLA.

Ni errealista naiz eta, neurri batean, alde batera uzten dut borondatezko lana. Lehendakariak, Joxemiel Barandiaranek bezala, autoritate handia baldin badauka gauza asko egin ditzake, baina horrela ez bada agian ezin izango du gauza handirik egin. Asmo onak izatea da garrantzitsua.

Egin daitekeena baino orain arte egin dena kontuan hartu behar da. Askotan, egingo diren proiektuak baino, interesgarriagoak dira une honetan egiten ari diren egitasmoak edo saiatu ondoren burutu ez direnak. Gustatuko litzaidake aukeratua izaten denak zabal dezan Eusko Ikaskuntzak egiten duen lana; orain arte egin duen eta egiten ari den benetako irudia isla-

tuz. Nahiz eta Eusko Ikaskuntzak lan handia egin euskal kultura eta ikerketaren alde, jende askok ez du erakundea nahiko estimatzen informazio falta dela medio. Aldizkaria eta argitaratzen dena gehiago zabaltzeaz gain, kongresuetako nahiz sailetako aktei buruz ere informazio gehiago eman beharko litzateke. Lan asko galduta geratzen dira. Askotan, alorrean bertan ikerketa lan bat egiten ari denak ez bait daki alor horretan zerbait inportantea eginga dagoela jadanik.

Interesgarria litzateke baita, goi mailako ikertekari eta kultur zentruetara legetatik nolabaiteko autoritatea izango duen elkar-lana bultzatzea. Bideak jarri behar dira zentruetara eurek proiektu horretan parte har dezaten. Koordinazioa beste elkarte autonomikoetako erakundeekin artean ere egin daiteke eta, horrela, ikuspegi zabalagoa eta unibertsalagoa izan genezake ikasten ari garen gaiei buruz.

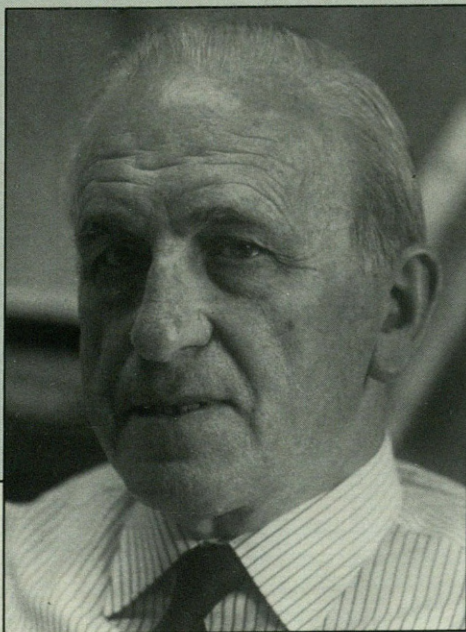
A. *Nolako izan beharko litzateke lehendakariaren lana Eusko Ikaskuntzan?*

J.P. Lehendakari herriak Barandiaranek zuen autoritatea izango balu, bera izango litzateke instituzioekin hitz egiteko eta erakundeekin nahiz gizartearen laguntza lortzeko pertsona egokiena. Horrela ez balitz, lan kolektiboa bultzatu beharko litzateke.

lak aurkeztu zuen bere izena.

Ekainaren 6an Oñatin bozkatu egin-

go duten bazkideek, zientzi esparru edo sail bakoitzeko ordezkariak, herrialdeetako lehendakariordeak eta hainbat erakunde publiko eta pribatuak dute hitza. Baina, entzun diren iritzi kontrajarriak direla eta, ez dute aukeraketa errazik izango.

kaintza onartzea erabaki dut. Oso pozgarria zait nigan jarri duten esperantza.

Baina zurrumurruek diotenaren aurka, Oñatira joan, han neure programa aurkeztu eta bazkideen esku jarriko dut neure izena. Berez fisikoa, industri alorretik hurbildu da Eusko Ikaskuntzara. EAJkoa izana eta gero EAra pasatua, al-

derdi hau ere utzi eta Eusko Pizkundea-ren sortzaileetako bat izan da. Euskadiko Orkestrako sortzaile ere izan zen eta, beraz, lan handia eginga da kultur kudeaketa eta sustapenean. Barru-barrutik ezagutzen du erakundea. Zuzenbide sai-

Programek, orokorrean oso parekoak eta erdara ederrean emanak (norberak jakingo du zein izan den horretara bultzatu duen arrazoia), ez dute aukeraketa egokia egiteko bide handirik eskaintzen: Eusko Ikaskuntza gizarteratzea, Euskal Herria osoaren kulturaren gunea izatea, Iparraldeko lehendakariorde-tzari behin betirako abiadua ematea, ikerketa mailan Unibertsitatearekin bat egitea, erakunde publikoetarako harremanak sendotzea —diru laguntzak jasotzeko, proiektuak burutzeko, saillez sail egiten den lanaren

■ Ez dago argi hurrengo lehendakariaren izena; zurrumurru ugari kalean ●

hedapena handiagoa izateko... — dira aho batez eskaintzen diren interes gu-
neak.

Gregorio Monreal, Imanol Olaizola eta Juan Plazaolarekin solasean, prozesuaren normaltasuna, kargua lortzeko protagonismoa eza, beste biek lehian ez erortzea eta alderdi politikoaren interes faltari buruzko iritziak mintzagai nagusiak izan badira ere, ez dirudi orohar horrela denik.

Hirurak bat datoz, bestalde, Eusko Ikaskuntzaren lehendakari izango denaren deskribzioan. Artikulu honetan agertzen diren elkar hizketen arabera, Barandiaranek ordezkariak, kurrikulum onekoa izateaz gain, kultur eta ekonomi mailako kudeatzaile ona izan behar du. Baina hirurek jotzen dute talde lanean ihardungo

Imanol Olaizolak talde lana bultzatu nahi du:

«Lehendakaritza, buruak eta ordekoek osatu beharko lukete»

ARGIA. *Lehendakari-tza eskuratu izanez gero, zeintzuk dira planteatuko zenituzkeen helburuak?*

I. OLAIZOLA. Eusko Ikaskuntza, Euskal Herri osoaren zerbitzurako sortu zen XVIII mendean, euskal kultura bultzatu asmoz. Lurralde bakoitzak dituen berezitasunak errespetatuz baina kultura bakarra. Bi alde horiek benetan garrantzitsuak dira, gaur egun oraindik bizirik daudelako. Biak dira helburu nagusiak orain ere.

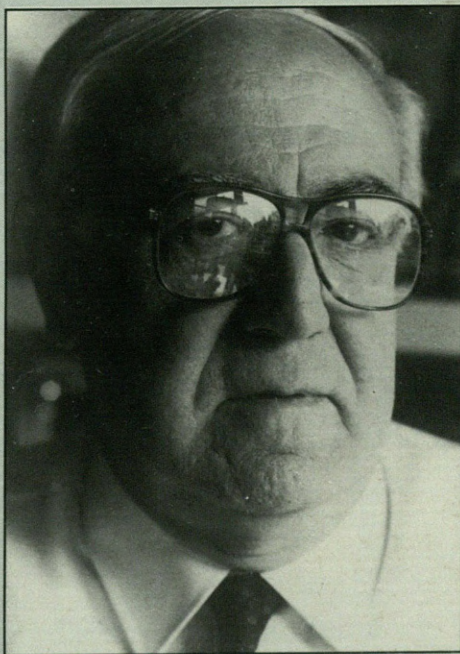
A. *Talderen bat pentsatuta daukazu lanean hasiteko?*

I.O. Gaurko Eusko Ikaskuntzak badauka azpiegitura. Aurreko proiektuak jarraitu egin behar dira, baina horiekin batera, erakundea gaurkotu; eta gaurkotze lan horretan, gure herrian aldaketa handiak izan direla kontuan izan behar da.

Eusko Ikaskuntzan, nik hiru maila ikusten ditut. Alde batetik, instituzio maila. Ez dugu ahaztu

behar Eusko Ikaskuntza lau euskal diputazioek sortu zutela. Lau horiek hiru diputazio bezala jarraitzen dute, eta laugarrena gobernu da, Nafarroako Gobernua. Eusko Jaurlaritza ere hor dago... Orduan, instituzio maila hori Eusko Ikaskuntzako maila bat da. Bestea, zientzilariena; hor daude Eusko Ikaskuntzaren barruan lan egiten duten ikerlariak. Azkenik, hirugarren maila soziala da, herrikoia. Erakundeak biltzen dituen hainbat bazkidek euskal kulturari buruzko ardura edo kezka dute. Orain egin beharko litzatekeen, hirurak hobe koordinatu. Koordinaketa horretatik lan modu berria sor daiteke.

A. *Hori baldin bada gizarteratzeko bidea, zein izango litzateke lehenda-*

kari batek bete beharko lukeen lana?

I.O. Garrantzitsuena, hiru mailak koordinatzea. Baina, beste aldetik erakundeak baditu lehendakariordeak. Herrialde bakoitzak lehendakaritzarako ordeko bat duela esan genezake. Orain lau dira. Eragozpen batzuk izan dira eta oraindik aukeratu

gabe dago Iparraldekoa, eta erbesteetan bizi denak ere beste lehendakariorde bat izan beharko luke.

Ordekoak lehendakariarekin zerbait biribilagoa izan beharko lirateke. Buruak eta ordekoek denon artean osatu beharko lukete lehendakaritza. Gainera, lehendakaria buru bezala nahi baduzu, baina lehendakaritzak berak indartu eta arindu beharko litzateke instituzioekin

izan behar diren harremanak.

Unibertsitatearekin dauden loturak ere indartu eta hobetu behar dira. Euskal Unibertsitatea egiteko hutsune batzuk bete behar dira. Horrela, galdera bat egiten dut: hutsune horiek betetzeko, Eusko Ikaskuntza ez da benetako laguntzailea izango unibertsitatearentzat?

duen koordinatzailearen alde.

Kontuan hartzekoa da, bestalde, Eusko Ikaskuntzak erakunde gisa hautagaien gainean duen eritzia. Erakundearen norabidea erabakitzen duen talde txikia neutraltasun itxura gor-

detzen saiatu bada ere, dirudienez Juan Plazaolaren kandidatura da gehien bultzatu duena, Barandiaranen eta ondoren lau lehendakariordeen agindupean bezalaxe, eskuak libre izateko bermatzaile gisa.

Imanol Olaizolak ederki

ondo ezagutzen du Eusko Ikaskuntzaren historia. Bizitza osorako kidea, orain arte Eusko Ikaskuntzak funtzionamendu mailan jorratu duen bidea —askoren ustez motel samarra— jarraituko duen hautagaia dirudi, baina ez du ematen erakundearen eguneroko martxan zerikusia duten kideen konfidantza jasoko duenik. Era berean, Batzorde Iraunkorraren boto kopuru txikiarena lortu duena da.

Hirugarren hautagaia, Gregorio Monreal, unibertsitatearen mundua gertutik ezagutu eta bere etorkizunari buruz gehien teorizatu duena da. Eusko Ikaskuntzari kanpotik, ikuspegi berritzailea ekar diezaioke, baina bere aurka dago orain arte erakundea gehiegi ez ezagutzea.

Ritxi Lizartza
Joxi Goikoetxea

■ Oñatin bi mila bazkidek, sailetako hamabost buruek, hainbat erakundek eta lehendakariordeek bozkatu egingo dute ●

Arantxa Iturbek bere lehen ipuin liburua jarri du kalean

«Ipuin hauek irakurtzeko garaian, sakontasun bila ez etorri inor»

Hamazazpi kontakizun freskorekin kaleratu zaigu idazle berri hau. Gehienak aldizkari batean argitaratuak dira eta besteak lehiaketetan sarituak. Bera ere ezaguna da, baina irrartian lan egiteagatik, ez idazle bezala. Arantxa Iturbe da.

Denborapasa atseginak egiten omen ditu idazten ari den bitartean, lan bezala ez duelako hartzen.

AURTEN gauza inportanteak pasatzen ari direla eta zer bururatuko Arantxa Iturberi eta liburu bat argitaratzea. Haur bat edukitzearena konplikatu xegoa ikusi omen zuen. Egun batetik bestera erabaki zuen, halaxe egiten ditu gauzak.

Halaxe hasi zen idazten. 1989ko bukaeran ipuin bat idatzi lagunek animatuta, Julene Azpeitia lehiaketara aurkeztu («Riiiiing!») eta ka-

sualitatez saria lortu. Berehala izan zen Donostia Hiria saria eta bi ipuin bidali zituen. «Maiteak denak» saritu egin zuten eta berak

gustokoagoa zuen «Ezer baino lehen» ez. HABErik deitu zioten eta enkarguzko ipuinak idazten hasi zen. Aldizkari horretan argitaratutakoen artean aukeraketa bat egin eta saritutakoak erantsiz osatu du oraintxe Elkarrek argitaratu duen liburua.

Azkarra eta nagia

Beti gustatu zaio idaztea Arantxari, istorioak kontatzea. Inspirazioan sinesten ez duenez, bere burua behartzen hasi behar izan zuen. Oso azkar idazten ditu ipuinak. Egoera askotan (gurekin hizketan ari denean adibidez) bururatzen zaizkio mila gauza irrigarri ipuin bat idazteko. Normalean azkarregi idazten du, hasi eta bukatu. Eta zuzenketarik ez egiteko ohitura txarra omen du. Nagia!

Liburu berri honetan Arantxak eskaintzen dizkigun ipuinak bera bezala-

koak dira: maitagarriak, freskoak, bihurriak, bapatekoak. «*Sakontasunaren bila ez etorri inor. Hondartzan etzanda irakurtzeko kontakizun laburrak dira*», esaten du alegitar-tolosarrak. Denborapasa atseginak egiten omen ditu idazten ari den bitartean. Ez du lan bezala hartzen, jolas bezala baizik. Pertsonaiekin jolastu, nahi duen bidetik eramán istorioa. «*Askotan protagonista izatea gustatuko litzaidake*», aitortzen du.

Zer kontatzen digu hamazazpi ipuin hauetan? Gizon-emakumeen arteko harremanak dira gai nagusia. Amodioa hitz batean esanda. Emakumea da beti protagonista, baina bera ez omen da inon protagonista. Gustatuko litzaioke, lehen esan bezala. Gutxitxo edo gehixeago denoi interesatzen zaigun gai horren alderdi desberdinak azaltzen joaten dira liburuan: frustrazioak, arazoak... Nahiko tonu ironikoa du liburu osoak. Izan ere, amodioa nahiko desmitifikatuta du Arantxak. Buruak sortzen duen gauzatzat definitzen du. Garai batean erraz maitemintzen omen zen, baina orain ez daki amodioa existitzen den ere. Horregatik ateratzen omen zaizkio ipuin horiek hain ironikoak.

«Ezer baino lehen» da liburuaren izenburua eta ipuin hori du gustokoena hamazazpien artean. «Bi besterik ez», bixkien istorio bat, asko maite du oso ipuin bihurria iruditzen zaiolako. Bihurriak dira baita ere «Pañuelo gorria lepoan»,

Istorioak kontatzea gustatzen zaio Arantxari, inguruan ikusitakoak, ironia puntu batekin.

«Hau pasada bat da» (omenaldi moduko bat kolore horiari) eta «Horoskopoak esanda bezalaxe». Asko inpresionatu edo grazia egiten dioten gaiak dira («Kajoi bat ez da nahikoa» adibidez).

Literatur lehiaketak aipatzen dira bere ipuin batean, «*Asmatutako ezer ez da berria. Garbi daukat lehen*

lehiaketa horretara aurkeztu ez banintz, seguruenak gainerako ipuinak ez nituzkeela egingo —dio lokutoreak—, *igoal inori ez zitzaion bururatuko igoal idazteko zaletasuna neukanik*. Hasteko modu bat omen da, idazlea onartzeko balio duena, baina onartzen du galtzaileen artean kontrako ondorioa ere sor dezakeela. «*Nik zortea izan dut*» onartzen du.

«Idazle tituloa non lortzen da? Gustatuko litzaidake edukitzea» esaten du

kazetaria ikasketez, lokutorea lanbidez eta idazlea zaletasunez denak. Jendearen esanak ematen dio beldur pixka bat eta argitaratzeko lotsak horrexegatik izan ditu. Kritikarik ez izateak ere beldurra ematen dio. «*Ideia batzuk ematea eskertuko nuke*» dio. Irribarre bat sortzearekin konformatuko litzateke oraingoz idazle kontsideratzen ez den neska odolbizi hau.

Joxemi Saizar

■ «Garbi daukat lehen lehiaketa horretara aurkeztu ez banintz, seguruenak gainerako ipuinak ez nituzkeela egingo» ●

«Photofolie» jaialdia Estatu frantziarrean

Argazkigintza bizirik dago, argazkigintza artea da

Bi helburu nagusirekin sortu zen pasatu den asteburuan estatu frantziarreko hirurehun herritan burutu den «Photofolie»: batetik ikusizko ondarea jendeari ezagutaraztea eta, bestetik jendeak argazkiak egin ditzan bultzatzea. Azken hamarkadetan argazkigintzak hexagonoan izan duen arrakastaren lekukoa.

LEHENDABIZI argazkilariak, zaletuak eta galeriak hasi ziren mugitzen. Hirurogeitamarretako

Robert Doisneau, argazkilari arrakastatsuen paradigma.

hamarkada zen eta bat bestearen atzetik sortzen ziren argazkiak erakutsi eta bultzatzeko egiturak: Arleseko Topaketak, Toulouseko Château d'Eau, Pariseko

«Contrejour» galeria-argitaletxe-aldizkaria...

Hurrengo hamarkadan instituzioek heldu zioten erronkari: estatuak sei aldiz gehiago inbertitu zuen, Ar-

gazkigintzaren Zentro Nazionala sortu, bekak eta dirulaguntzak banatzen ere hasi berri dira... Eta, azkenik, Kultura Ministraritzaren eskutik, argazkigintzaren

Poesia eszena gainean

Guztira hogei izan ziren, poetak, entzule bilakaturiko irakurleen aurrez aurre: Barcelona, Poesia Katalanaren Bigarren Errezitala. Bigarrena, duela hogeitabi urte egin bait zen lehena Price antzokian. Aukera polita benetan Francesc Parcerisas, Joan Perucho, Miquel Martí i Pol, eta abar luze baten poesiak beren ahotsetan entzuteko. Eta gonbidatu berezia: Evgeni Evtushenko siberiarra. Poesia jendaurrean deklamatzeko ohitura bazuela frogatuz, indar osoz esan zituen bertsoak, irakurri gabe, lotsarik gabe, oholza gorputz eta ahotsaz betez.

Berlinen «Arte degeneratua»

Klee, Grosz, Kandinsky, Chagall, Kokoscha... egun goraipatuak diren pintoreak, madarikatuak izan ziren Hitlerren diktadurapean. Adolf Hitlerrek «Grosse Deutsche Kunstausstellung» (Arte alemanaren erakusketa handia) inauguratu eta biharamunean, 1937an, «Entartete Kunst» (Arte degeneratua) erakusketa zabaldu zuen Adolf Zigler-ek. Batetik botereak babesten zuen artea, bestetik botereak

gaitzetsi eta mespretxatzen zuena. Berrogeitabost urte pasa ondoren aldatu egin dira erizpide ofizialak eta orduan endekatu eta baztergarritzat jotzen zena txalogarri agertzen da egun. Horrela bada, Berlinen berriz ere «Arte degeneratua».

T E I L A K

■ GASTEIZKO MUSIKA-BIDEO VII JAIALDIA

GASTEIZKO musika-bideo VII jaialdia ekainaren 3tik 6ra bitartean egingo da, hiriburuko Villasuso jauregian. Bi arlo ukitzen ditu: musikari lotutako bideoak, eta irudia eta soinuaren tratamendu berezia erakusten duten lanak. Programazioari dagokionez, telebista autonomikoetako hainbat saio (ETB1eko «Honatz komikigilerik onenak», kasu) eta infografiari erreparatuko diote, besteak beste.

■ EUSKAL KULTUR BIDEAN MARTXAN DA

PARISEN estreinatu berri da (Rogelio Ibañez zuzendariak emandako prentsurekoa medio) Euskal Kultur Bidean ekimena. Parisetik Europan zehar euskal kultura zabaltzea xedetzat hartuta, datorren irailetik aurrera egin beharrekoak aipatu zituen: obra erakusketak direla, hitzaldiak eta musika emanaldiak, besteak beste.

■ «EMAK BAKIA BAITA» SORTU DA

«**EMAK** bakia baita» izenen bataiatu duten ekimen honen bultzatzaile gisa Ruper Ordorika, Bernardo Atxaga, Joxemari Iturralde eta Txema Aranatz agertzen dira. Gasteizen hasi dira lanean, literatura eta musika munduko jendea bildu eta talde mailan lan egin ez hainbat iniziatiba burutzeko asmoz. Adibidez, «Garziarena» izeneko orrialde alternatibo bat.

■ HAUR ETA GAZTE LITERATURA MÜNCHENEN

HIZKUNTZ minorizatuak dituzten herriak eta horien islada Europako kultur politikan» izenpean, Europan idatzitako haur eta gazte literatura liburuak bilduko dituen erakustaldia egingo da Münchenen, uztailaren 3tik abuztuaren 2ra bitartean. Euskal ordezkariak daraman Galtzagorri taldeak aukeratutako euskarazko hamar liburu ikusiko dira bertan.

F E R R A N A K E R R A N

«Euskara ez duk salbatuko denok euskara erabiltzeagatik. (...) euskara gabe Euskal Herririk ez dagoela esaten dutenak euskara gauza folkloriko bati ari dituk biburtzen. Korrika, Kilometroak eta festa horien gisan hartzen baduk ondo zegok baina gebiago ez».

Felipe Juaristi, idazlea.
El Diario Vasco, 92-V-20.

«Penagarria da Ikastolen Elkarteak haurrak borroka politikorako erabiltzea».

Fernando Buesa, Hezkuntza Sailburua.
El Diario Vasco, 92-V-19.

«Ikastolen mugimendua apurtzeko abaleginetan bete beterik dabil sailburua. (...) Buesa hitz egiten duen bakoitzean gezur borobilak esaten ditu».

Antonio Campos, Ikastolen Elkarteko lehendakaria.
Egunkaria, 92-V-20.

«Geroari begira, Nafarroan Euskararen Legearen zati batzuk edo arazo nagusiak epe laburrean desagertuko direla uste dut, hemendik sei edo zazpi hilabetetara».

Estebe Petrizan, senatorea.
Egunkaria, 92-V-21.

TXUTXU - MUTXUKA

«EUSKALDUNON EGUNKARIA» MARI KARMEN GARMENDIAREKIN

«EUSKALDUNON EGUNKARIA», EAEko Jaurlaritzatik publizitate mailan jasaten ari den erasoari aurre egiteko asmoz hainbat elkar hizketa burutzen ari da egunotan. Horien artean aipagarri Mari Karmen Garmendiarekin, Hizkuntz Politikarako Idazkaritza Nagusiko (HPIN) arduradunarekin, izandako bilera. Guzti honez gain, bestelako neurriak ere hartzekotan omen da «Euskaldunon Egunkaria». Udaletxeetan mozioak aurkeztea eta bide judizialak erabiltzea lirakeke dituzten asmoetarik bi.

«Alderdikieriaz jokatuta, hobe usteko bat egin zuten PNVko batzuek goi mailako bertsolariekin. Diru asko irabazi zuten antolatzaileek. Zenbait bertsolari irabazi horien kontra gogor mintzatu ziren. Baztertuta utzi gintuzten ordurarte horretan ari ginenok. Ni miseria gorrian aritu nintzen beti».

Alfonso Irigoien, euskaltzaina. Bertsolari aldizkaria, 5. zenbakia.

«Kultura berri baten beharrea gaude. (...) Benetako kultura, gizakien arteko barremanetan datza. Harremanen beharraz mintzo dira nere abestiak, baina zuzen».

Benito Lertxundi, abeslaria. Deia, 92-V-20.

«Ni ez naiz linguistikaren basoan galduko. Argitasun osoz dakusat jarraitu beharreko bidea. Horretan nabil. Nere lanak abal dudan bobekien egiten saiatzen naiz, eta planteamendu bonetatik, euskara beharrezko aukeraketa izan da nere kasuan».

Bernardo Atxaga, idazlea. Deia, 92-V-17.

NOR - NORI - NOR K

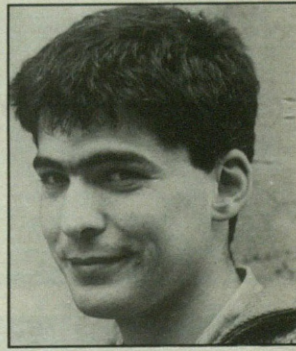
E. URBIZU

zine zuzendaria beldurrezko filmea prestatzen ari da. «Tu novia está loca» eta «Todo por la pasta» egin ditu orain bitartean bilbotar honek. Zinema munduan lan egiteko gogoia eta harrobia badagoela Euskadin azpimarratzen du: «Kulturako aurrekontuak, ordea, farregarriak dira. Lotsagarria da ●

POTTOKARI

disco berria kaleratu berri dio Gor disketxeak. «La rivoluzione de la tradizione» izenaz kaleratu den lan honetan Balerdi Balerdiko kideen laguntza izan du Pantxo Etxebere amaiurtarrak. Zazpi abestiz osatutako hamar hazbetetako diskoa bestalde, bere ohizko estilo bereziaren adierazgarri gertatzen da ●

Z. ENBEITAK

Arabako Euskal Kantu Txapelketa, bakarlariren sailean, irabazi du. Jon Larrinagaren musikak lagundurik, «Euria Gauean» abestiaz eskuratu zuen lehen postua. Rikardo Gonzalez de Durana, bertsolaria ere, bigarren sailkatu zen. Zigorrek, Euskal Herriko finalean kantatuko du, Donibane Lohitzunen ●

Bidaia

Paisaia ikusgarritzat osatutako lurraldea

HOLANDAKO lurrek gauza asko ekartzen dizkigute burura, eta ez da harritzekoa, lurralde txiki honetan gauza ezberdin ugari aurki bait daitezke.

Gaurkoan azaldu behar dizuegun bidaia iparraldeko portu batean hasiko dugu, Zuiderzee delako itsasoaren ertzean. Lurralde hauetatik ibiltzean bisitariak denboran atzera egin duela sentitzen du. Bertako herriak XVI eta XVII mendean ziren bezala mantentzen di-

ra. Harrigarria da zein zainduak dauden bai hiri eta bai zelai guztiak, eta benetan gustagarria da paisaia ikus-tea.

Ingurune honetan hiri txiki ugari daude eta hauen artean aipagarriak dira Hoorn eta baita Enkhuisen ere. Hoornen gaur egun 55.000 biztanle inguru ditu eta giro ederra aurki dezake bertan bisitariak. Enkhuisen ere oso hiri ikusgarria da. Hiri honek XVI eta XVII mendeetan ezagutu zituen

garairik onenak, eta honen adibide garbia da Dromedaris izeneko eraikuntza ederra. Garai batean hiria defendatzeko egina izan bazen ere, gaur egun kontzertuak eta bestelako emankizunak egiteko aretoa bihurtu da. Oso toki aproposa, beraz, ordu lasaiak igarotzeko.

Lurralde hauek utzi baino lehen bertako belauntzi ederrak aipatzea geratzen zaigu. Bertako garraiobide erabilienean hau bait da.

Errota eta behiez beteriko Holandako lurralde hauek

utzita, bisitaria ezin da Amsterdam ikusi gabe etxeratu, benetan gauza ikusgarriak bait ditu hiri berezi honek.

Kanalez beteriko hiriaren erdigunean kokatzen dira gauzarik erakargarrienak.

Iparraldeko lurraldeetan mendeak ez direla igaro sentitzen du bistariak

Hiria ezagutzeko erarik egokiena bizikleta bat alokatzea izan daiteke, hiri osoan zehar dauden denetako batean.

Amsterdamen Dam Plaza beti dago jendez beteta eta bertan ikuskizun asko daude. Honen inguruan Zeedijk izeneko auzoa dago. Leidse Plainen kalea ekintza ugari aurki daitezke eta taberna gehienak han daude. Hauetan aipagarria da Melkweg lokala, kontzertu, zinema, antzerki emanaldi asko izaten dira. Azkenik inguruko 'Coffee Shop' direlakoak ere aipatu behar dira, kafeaz gain 'txokolatea' ere saltzen dutenak.

Holandako bi alderdiak

● Holandako iparraldeko lurralde lasai eta ederrez osatua dago. Errota, behi eta itsasuntziek entzutetsu bilakatu dute.

● Amsterdam, aldiz, beste zenbait gauza direla medio egin da ezaguna, eta bertako giroa eta jendartea benetan bereziak dira.

Kanaleek edertasun handia ematen diote Amsterdamari.

Atzerrira
abiatzerakoan
hartu beharreko
neurriak

HERRIALDE exotiko edo gutxi garatueta abiatzerakoan komenigarria da bertako gaisotasunen aurka zenbait neurri hartzea. Beti gomendatzen diren txertoez gain beste zenbait gauza sinple egitea ere egokia da.

Intsektuen kosken aurka joateko arropa argiak eta gorputz osoa estaltzen dutenak eraman behar dira.

Ur gezatan igeri egiten gaisotasun ugari har daitezke, ondorioz lurralde berroetan hobe da ur gezatan ez sartzea.

Janariarekin ere kontu handia izan behar da eta entsalada eta barazkiak jatea ez da komenigarria. Osasun baldintzak betetzen ez diren tokietan ez da inoiz botilakoa ez den urik edan behar eta hortzak garagar-doz garbitzea ere hobe izango da, ura oso kaltegarria gerta bait daiteke.

E B A O L A I Z O L A R E N E L T Z E A

Jose Ramon Treviñorentzat

J. RAMON TREVIÑO

Gaurkoan nere ingurukoa den pertsona bati menua egitea eskatu didate. Hala ere hemengoa izan arren ez dugu gure artean, espetxe-batean bait dago. Prestatu diodan menuak asetuko duelakoan nago, eta horrela hain beharrez-

koak dituen indarrak lortu ahal izango ditu.

Hasteko, sei ostra. Ondoren Hondarribiko antxoa frijituak, hauen garaia delako eta inguru honetakoa izanik atsegin handiz jango dituelakoan.

Bi zigala plantxan eta ziza nahaskia. Mihiarraia plantxan Beko Errota erara egindako erregosketaz. Ondoren idi txuleta.

Azken buruko gisa hiru zaporedun zurrupakia eta pettit suisseak txokolate beroarekin. Bazkari osoan zehar brutisimo Cavas Gil txanpaina, apur bat alaitzea lortzeko asmoz.

Guztia atsegingo duelakoan nago eta aldi berean aukera hau erabili nahi nuke laster gure artean egotea espero dugula esateko. Espetxetik atera bezain laster Beko Errota etortzeko gonbitea egin nahi nioke.

E B A O L A I Z O L A

Z ientzia

Munduko biztanleriaren eboluzioa

Joan den urtearen amaieran munduaren populazioa 5.400 milioitakoa zen. Afrikak du jaiotze-indizerik handiena: emakumeke sei haur. 2020. urterako Afrikako biztanleria bikoiztea espero da. Biztanleri

dentsitaterik handiena Bangladesh-en dago, hots, 850 biztanle kilometro

karratuko. Datu hau hiriak hartuta alderatzen badugu, dentsitate handiena duena Nigeriako hiriburua delako ikusten da; kilometro karratuko 55.000 biztanle bait ditu, hau da, New York-ena baino 12 aldiz handiagoa. Haur-hilkortasun indizerik txikiena Japoniak du. Datu hauek ikusita 2020. urtean munduko populazioa 8.200 milioitakoa izatea espero da.

E L H U Y A R

Zinema

Artea

Izena: Riff-raff. **Zuzendaria:** Ken Loach. **Antzezleak:** Emer McCourt, Robert Carlyle, Ricky Tomlinson eta Jimmy Coleman.

Errealitatearen indarra

Ken Loach zuzendaria azken aldian guztion ahotan egon da «Agenda Oculta» Irlandari buruzko filmea dela eta. Orain, bere azken filmea iritsi da guganaino eta aurrekoak utziriko zapore ona hobetu du.

Filmean Londresera joandako behe mailako langile baten eguneroko bizitza kontatzen zaigu era garratz eta errealista batean. Errealitatea besterik ez du agertzen, baina era berezi eta indartsu batean.

Aurreko filmearen lerro beretik joz, gizarte inglesaren kritika indartsu eta zuzena egiten du. Oraingoan gordintasuna era errazean azaltzen jakin izan du zuzendariak. Filmean kontatzen den istorioa benetan gogorra da baina filmearen azkartasun eta sartzen dituen umore tanten bidez xamurtzea lortu du. Azkartasuna dela eta ikuslea ez da saminaren zuloan erortzen eta edozein gauza gertatzen dela ere, bizitza aurrera doala azaltzen du.

Girotzea benetan bikaina da eta pertsonaia bakoitzak Londreseko behe mailakoen eguneroko bizitza azaltzen jakin du. Filmearen hasieratik arratoiak agertzen dira zenbait planotan, sinbologia egokia errealitate latza azaltzeko.

Filmean, gizakiak sistemaren aurka jotzeko duen ezintasuna ageri da, baina aldi berean ateak zabalik uzten ditu. Eta filmearen ustegabeko bukaerak, sistemaren aurka gizakiaren matxinada mezua ematen digu.

Gipuzkoako gazteengan artea zabaldu nahiez

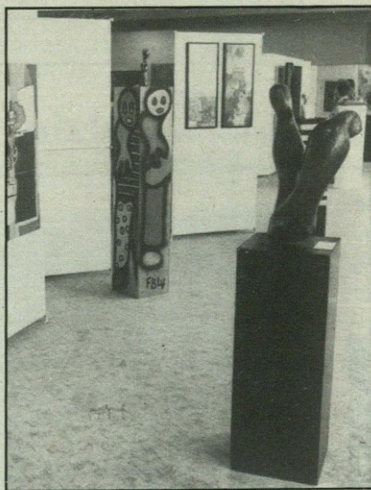
ARTISTA berrien lehiaketak aurtengoan XXXIV edizioa beteko du. Kutxak antolatzen duen lehiaketa honetara, lehenengo aldiz, arte era guztietako lanak aurkeztu daitezke eta ez da atal ezberdinetan banatuta egongo. Arte era tradizionalak eta argazkilaritza eta bestelako sistema berriak erabiltzen dituzten lanak ere onartuko dira. Honen bidez Kutxak gazteek espresio eta sormen era berriak landu ditzaten bultzatu nahi du.

Lehiaketa honetan parte hartzeko baldintzak Gipuzkoan jaio edo bizi den 18tik

30 urte bitarteko gaztea izatea eta aurreko urteetako lehiaketetan saritua ez izatea dira. Partaide bakoitzak gehienez bi lan aurkeztu ahal izango ditu; gaia eta teknika libreak izango dira. Kuadroek eta paper gainean egindako lanek bi metro izan ditzakete gehienez eta eskulturek ezin izango dute 150 kilo baino gehiago izan.

Lanak aurkezteko epea ekainaren 4ean bukatuko da eta epaimahaiak ekainaren 26an emango du bere erabakiaren berri. Lehiaketa honetan 3 milioi banatuko dira: Milioi eta erdi lehenengoarentzat, milioi bat bigarrenarentzat eta milioi erdia hirugarrenari.

1993an zehar Kutxak beste zenbait erakusketa bultzatuko ditu irabazle suertatu diren artistekin, bai banakoak eta baita taldekoak ere. Lehiaketa honetako berrikuntzak direla eta, aurreko edizio guztien laburpena izango den katalogo bat egingo da.

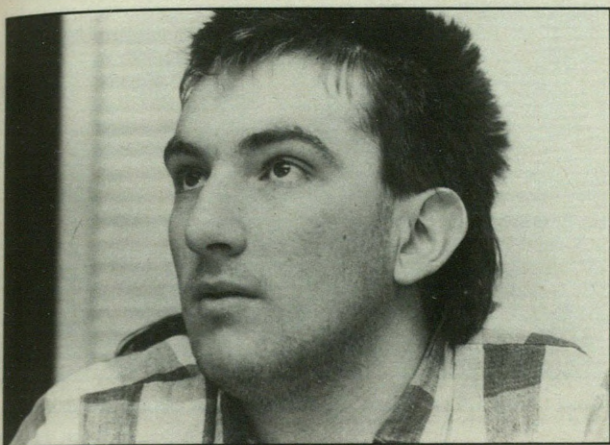
Aro berri baten hasiera

● Aurtengoan arte era guztietako lanak aurkeztu ahal izango dira, horrela lehiaketa honen aro berri bati

hasiera emanez.

● Datorren urtean zenbait erakusketa burutuko dira irabazleen lanak azaltzeko.

Bertsoak

Bertsolari gazteentzat bertso afari ugari

ZALDIBIAKO Guraso Elkartek «Bertsolaritzaren sena» izeneko egitasmo bat prestatu du. Ekitaldi hauen helburu nagusia bertsolari gazteekin osatutako bertso saioak egitea da. Antolatzailleen esanetan plazetan

Bertsolari gazteak bultzatzeko bertso saio asko antolatu dira Zaldibia inguruan

kantatzen hasi aurretik oso egokia da afalosteko giroan aritzea. Ondorioz bertso afariak antolatu dira.

Lehenengo saioa maiatzaren 23an izan zen Zaldibian. Hurrengo saioa hilaren 30ean izango da 20.30etatik aurrera Ordizia-ko Argi Berri elkartean. Bertan Juan Mari Lopez, Karlos Aizpurua, Mikel

Aranburu, Urko Atxutegi, Arantzazu Loidi eta Ion Eizmendi izango dira.

Hirugarren saioa ekainaren 6an izango da 20.30etan. Ion Maia, Zigor Enbeita, Joxe Joakin Aizpurua, Joxe Munduate, Iñigo Gojenola, Peli Pagasaortondua eta Germen Maebebazterretxea Gaintzako On-Bide elkartean arituko dira.

Hirugarren afaria ekainak 13an 20.30etan Zaldibiako Gaztelu Elkartean izango da. Ion Iñaki Izarzelai, Aitor Lasarte, Maddalen Lujanbio, Haritz Lopategi, Juan Ramon Gerriko, Joxe Luis Urdangarin eta Ion Mikel Omagojeaskoa arituko dira.

Azken saioan, ekainaren 23an Zaldibiako plazan, Aitor Sarasua, Estitxu Arozena, Felix Aizpurua, Manu Gomez, Xabier Silveira eta Jesus Mari Irazu.

● Bilbon «Udaberriko saioak» direla eta **Ange Duhalde** eta **Xabier Amuriza** arituko dira. Saioa Santutxuko Bertsolari Eskolak antolatu du Bertsolaritza zuzpertzeko.

● Ekainaren 7an goizeko 11etan Zeraingo pilotalekuan **Jon Azpilaga** eta **Jon Lopategiren** omenaldia. Bertan **Igor Elortza**, **Unai Iturriaga**, **Jon Enbeita**, **Xabier Amuriza**, **Joxe Lizaso**, **Joxe Agirre**, **Anjel M. Peñagarikano**, **Andoni Egaña**, **Imanol Lazkano**, **Jon Sarasua**, **Lazkao Txiki** eta **Goierritarrak**.

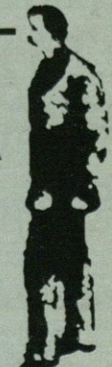
● Oiartzungo Ergoien auzoko plazan hilaren 7an 20.00etan bertsolari gazteen saioa. **Juan Mari Lopez**, **Aitor Etxebeste**, **Andutx Labandibar**, **Axier Bergaretxe**, **Kerman Kortajarena**, **Maddalen Lujanbio** eta **Jesus Mari Irazu**.

ZINKUNEGI

O P T I K A

HERNANI, 4

Telf. 42 06 24

20004 DONOSTIA

Antzerkia

Pernando Amezketarraren bizitza Goaz-en eskutik

GOAZ antzerki taldeak maiatzaren 30ean aurkeztuko du «Pernando bizirik hago oraindio» lan berria. Emanaldi hau Debako VI antzerki astearen barnean emango da eta 19.30 eta 22.00etan ikusi ahal izango da Zubelzun.

Lan hau Xabier Mendiguren Elizegik idatzi zuen, Pernando Amezketarraren bizitzan oinarriturik. Xabierrek hasieran Beasain inguruan talde bat sortzea pentsatzen zuen eta berezi-

ki beraientzat sortu zuen. Herri txiki eta euskaldunetara eskaini nahi zen irri egiteko asmoz. Azkenik tal-

Lan honetan Xabier Mendigurenek Pernandoren bizitzako aldarreak bildu ditu

de hau ez zen aurrera atera eta egokitze lan batzuen ondoren Toribio Altzaga sarira bildali zuen eta bertan saritu eta argitaratua izan zen.

Goaz taldea azken aldian «Ihauteriak» lana eskaintzen ari da.

Goaz taldeak lehenago ere taularatu zuen Xabier Mendiguren «Kanpotarrak maixu» lana. Taldekoek adierazi digutenez, oso gustora lan egin zuten berarekin. Obra berria gustatu egin zitzairen eta lanari ekin zioten duela urtebete. Lan

honen helburuarekin ere bat bait zetozen taldekoak.

Tradiziozko euskal antzerkian oinarrituta dagoen obra honek harrera ona izango dutela esperantza dute taldekoek, Pernando oso pertsonaia entzutetsua bait da.

Dantza

Udaberriari ongi etorria emateko festa Baztanen

ARIZKUNEK, urtero bezala, «Maiatzeko erregine» delako ospakizuna izango

du hilabete honetan. Jai hau 1983an hasi zen berriro ere ospatzen, 50 urtetako ete-naldi baten ondoren, Baztango ohitura zahar eta eder hau indar berrituz. Festa honen berreskuratze lana «Elkartasuna dantzari taldea»-ren eskutik etorri zen eta beraiei zor diegu tradizio berezi hau gaur egun ikusi ahal izatea. Erregina eta

berarekin doazen neska gazteak herrian zehar ibiltzen dira dantzatzeko eta abesten. Hau arratsaldean izaten da, goizean meza entzun ondoren. Normalki, erreginaren papera neskatxo batek betetzen du. Beraur egur baten gainean kokatuta dagoen aukla batean joaten da, lau neska heldua-

gok sorbaldan daramatela. Erreginaren inguruan beste neska asko joaten dira, ohitura diren jantzi ilunak eramanez. Erreginak, aldez, soineko txuria darama.

Halaber, neska taldea herrian zehar ibiltzen da etxe guztietan ohizkoak diren kantak abestuz.

Festa hau udaberria iritsi dela eta Euskal Herrian oso hedatuta zeuden festetako bat da, udaberriaren omeneko ekitaldia.

Berreskuratutako ohitura zaharra

- Arizkuneko duela bederatzirte hasi ziren festa hau berriro ospatzen.
- Aspaldian oso hedatu-

ta zegoen Euskal Herria osoan udaberriari ongi etorria emateko festak antolatzea.

Su Ta Gar: «Disko hau orohar lehena baino gogorragoa da»

ARGIA. *Disko berriak lehenengo diskoaren estiloa jarraitzen al du?*

SU TA GAR. Disko honen izenburua Hortzak Estuturik da 9 abestiz osatua dago. Compactean 11 abesti joango dira eta 2 abestiko single bat ere ateratu dugu. Estiloari dagokionez, hasieran aldaketa handia izango zela pentsatzen genuen, baina diska bukatutik ikustean ez dugu hainbeste aldaketarik nabaritu. Uste dut nolabait gure bidea jarraitzen duela, baina desberdintasunak ere baditu. Disko honetako musika gogorragoa da. Bariatuagoa ere bada, zati gogorragoak eta lasaiagoak ditu. Guk gehiago atsegin dugu hau. Orokorrean aurrekoa baino gogorragoa da.

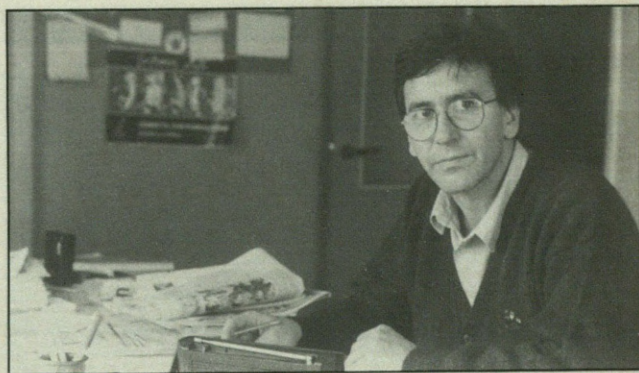
A. *Beste taldeen abestirik sartu al duzue?*

S.T.G. Ez, abesti guztiak

guk egin ditugu. Kanta baten hasiera Benito Lertxundirena da, 20 segunduko sarreratxo bat, baina beste guztia gurea da.

A. *Denbora luzea igaro da lehen diskoa ateratu zenutetik, zer dela eta izan da hau?*

S.T.G. Guk disko berria egin baino lehen aurreko diskako kantak agortu nahi izan ditugu, eta zentzu horretan ez dut uste denbora gehiegi igaro denik. Entzulearentzat agian denbora luzea izan da, baina guk abestiak landu eta agortu nahi izan ditugu. Orain arte kontzertuetan ez ditugu abesti berriak jo, aurrekoekin nahikoa genuelako. Orain abesti berriei hasiko gara. Ekaina eta uztailerako baditugu kontzertu batzuk, eta espero dugu ekainean diskoa ateratzean kontzertu gehiago lortzea.

IRUÑEKO Euskal Herria irratia ekitaldi berezi bat burutuko du hilaren 29an. «Oinarriak» taldeak 30ean «ados eta zinez» izenburupean zenbait jaialdi eta mahainguru antolatu ditu eta honekin loturik dago irratia ekitaldia. 12 ordutako emanaldi berezi bat antolatu dute irratia indarra emateko eta aldi berean Iruñaldean euskarazko irratia egitea posible dela agertzeko. Argazkian ekitaldia antolatzen ibili den Mikel Bujanda, irratiko zuzendaria ageri da.

XII. LIBURU ZAHAR ETA OKASIOZKOEN AZOKA

G A S T E I Z

Maiatzaren 16tik 31ra
Gasteiz etorbidean

Ordutegia: goizez 10.00-14.00
arratsaldez 17.00-21.00

IRAKURRIZ BIZI

EUSKADIKO LIBURU AZOKEN BATZORDEA

Su Ta Gar taldeak ekainaren hasieran aurkeztuko du disko berria.

Telebista-Irratia

BOTOIA SAKATU AURRETIK

Handinahikeriaren ondorioak

Asteartea ekainak 2,
22.10etan, Zine gaua:
«Idologilea».

Zuzendaria: Taylor
Hackford. Antzezleak: Ray
Sharkey, Tovak Feldshuh,
Peter Gallagher eta Paul
Land.

Filme honek 50etako ha-
markada irudikatzen du eta
garai hartan gazteek zituz-
ten idoloen gaineko gaiak
jorratzen ditu. Vinnie Vaca-
rri izeneko gazte batek bere
belaunaldikoen idolo izatea
amesten du. Baina handi-
nahikeriaz beteriko gazte

honek badaki ezin dela ido-
lo bat izatera iritsi, ez bait du
beharrezkoa den erakarga-
rritasun fisikoa. Horregatik
beste norbait idolo izatera
bultzatu nahi du, berak ma-
nager moduan jokatu duen
bitartean. Azkenean
Tommy Delle Russo Bron-
xeko saxofonista erakarga-
rria aurkitzen du, eta izena
ere aldatzen dio idolo izate-
teko bidean, Tommy Dee
deituaz. Tommyk ez du oso
ahots ona, baina Vinnieren
handinahikeriak idolo izate-
ra bultzatuko du.

● Maiatzak 31

15.50etan, Zinea: «Aladino
eta kriseilu majikoa».
Marrazki bizidunak.

Guztiok ezagutzen dugun
ekialdeko fantasi istorioari
buruzko filme hau marrazki
bizidunen bidez azaltzen
zaigu. Kriseiluak egiten di-
tuen mirariekin aldarre on
bat igarotzeko aukera.

● Ekainak 6

22.30etan, Abentura zinea:
«Doc, zilarrezko eskuak».
Zuzendaria: A. Balcasar.
Antz.: C. Mohner, L. Davila,
F. Sancho eta G. Milland.

Western zikloa aurrera
doa eta aste honetakoa Es-
tatu espainiarra eta Italiaren
arteko koprodukzioa da.
Western tipikoa.

IKUSI BAIETZ

● Ekainak 1, astelehena.
22.55etan «Eskualdeak»
saioa. Aste honetan Gor-
beari buruzko erreportaia
ikusteko aukera.

● Ekainak 2, asteartea.
19.05etan «Star Trek» tele-
sailaren lehen atala. EEB-
Betan eta Ingalaterran arra-
kasta izan duen ordubeteko
telesail honen lehenengo
atalak «Gizona inoiz izan ez
den lekua» du izenburutzat.

● Ekainak 3, asteazkena.
17.55etan «Snorkak» ma-
rrazki bizidunen lehenengo
atala. Ekaineko berrikun-
tzak direla eta ordu erdiko
65 kapitulu eskainiko ditu
ETBk.

● Ekainak 4, osteguna.
22.10etan «Krimenak». Te-
lesail hau «Alfred Hitchcoc-
ken ordua»-ren ordezkari emi-
tuko da. Polizien giroko fil-
mearen lehen atala «Dirua-
ren erresuma» izeneko da.

TXORI BATEK ESAN DIGU

■ ETBk aste honetan «Penelope-enea» izeneko 13
kapitulutako seriearen grabaketari hasiera eman dio.
24 minututako kapituloetan etxe baten jabe den
anderea eta bertako maizterren gorabeherak azalduko
dira; etxeko anderearen landare haragijaleak ere
garrantzia izango du. Saio honen gidoia Yurre Ugartek
egina da, zuzendaria ere bera izan da argazkian
agertzen den Inaxio Tolosarekin batera.

T elebista-Irratia

IKUSITAKOAK

IKUSITA

Zurekin zuzenean

Hemengo telebista', 'euskaldunon ikuspegitik' eta abarreko publizitate esloganak literalki ulertuz, Amnistiaren Aldeko kide talde bat lurretako estudioetan azaldu zen duela egun gutxi. Estatu espainiarreko gartzeletan preso euskaldunek bizi-sufritzen duten egoera tamalgarriaz, ETBren jarrera informatiboa salatu guran notizia bilakatu ziren. Baina beste askotan suertatzen den bezala, idatzita zeramaten agirian esaten zena baino gehiago egin zutena zabaldu da albisteetan. Teletipo, fax edota ohizko prentsaurrekoaren sistema erabili beharrean (bide horiek jorratu eta gero agian) bertaratu ziren gestoretakoak. Eta agian, espero zuten bezala, jaso zuten erantzuna ez zen idatzizkoa izan. Hala ere, presoekin elkartasuna adierazten zutenek programatutako bisitan, 'betikoenekeriak' baino gehiago ikusten ez duenak ez du bista onik. Neure ustez, bi gauza behintzat erakusten ditu, ETBko hainbat ikusleen iritzia ez datorrela bat albistegien ildo ideologikoaz eta kontraktotasun hori azaltzeko eskubidea aldarrikatzen dutela. Eta bigarrenik, ETB aintzakotzat hartzen dutela, bertan esan ala isiltzen denak ematen duela zertaz pentsatu eta berba egin.

EDORTA ARANA

Felipe Barandiaran: «Estatuek ekologiaz duten kezka beldurraren ondorio da»

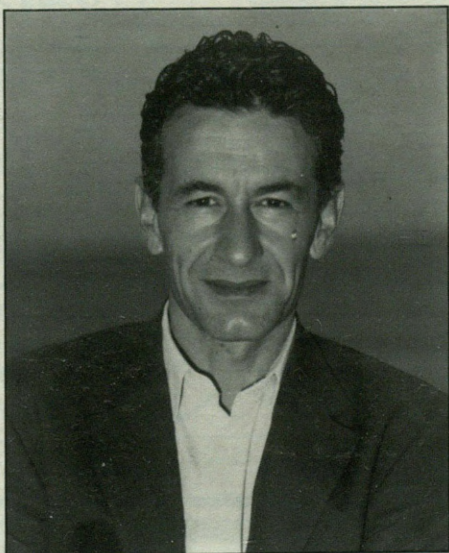
Maiatzaren hasieran hasi zen ETB1ean «Bizia» saioa emititzen. Telebistetan eskaintzen den ekologiar buruzko saio bakanetakoa da eta gaur egun gai ekologikoen gainean zabaltzen ari den kezkaren ispilu da. Saio hau aurkezteko Felipe Barandiaran aktorea aukeratu zuten, eta ekologiar buruz aritu gara berarekin solasean.

ARGIA. Nondik sortu zen «Bizia» saioa egiteko ideia?

F. BARANDIARAN. Bilbon «Bizia» izeneko ekologiar buruzko al-dizkari bat dago eta ideia bertakoei bururatu zitzaizen. Bideo produktora batekin eta ETBekin harremane-tan jarri ziren koprodukzio bat egiteko. Aurkezle bat behar zuten eta saioaren nondik norakoak azalduz deitu zidaten. Ideia ona iruditu zitzaidan ekologiar buruzko saioa egitea eta onartu nuen.

A. Zein da saio bonen helburua?

F.B. Saioa ekologiar buruzkoa denez helburua jendea kontzientziatzea da. Zein etorkizun dugun eta ingurugiroa denoi dagokigula azaltzea. Zerbait egiten ari diren taldeak animatu nahi ditugu gehiago egin dezaten

eta indibidualki ere jendea kontzientziatu nahi genuke. Hau ideala da, baina gero ahal dena egiten da.

A. Erakundeek ekologiarren alde zerbait egiten dutela uste al duzu?

F.B. Zoritxarrez gauza gutxi. Erakundeek badakite ekologia modan dagoela eta, nere ustez, zerbait egiten badute presio horregatik

da. Zerbait egitera behartuta daude, baina ezer gutxi. Bestetik, uste dut jendea ere beldurtu egin dela ozonoa dela eta. Honek beldur apur bat sortarazi du, inork ez du mundu honetatik egun batetik bestera joateko gogoia. Ondorioz nazio aberatsak ere kezkatzen hasiak dira. Jendea kezkatuta eta beldurtuta dagoela ikusten ari naiz. Guztia oso konplikatu da, ekologia, pobrezia eta bestelako arazoei lotuta dagoelako. Nazio aberatsak ekologian dirua jorratzen hasi dira, ez gustoko dutelako, beldurtuta daudelako bai-zik. Kezka beldurraren ondorioa da.

A. Nola ikusten dituzu Euskal Herriko mugimendu ekologistak?

F.B. Mugimendu ekologistak badute indarra eta nahiko talde daude baina oso gutxi hitz egiten da hauen gainean. Horretarako gu egiten ari garen saioaren modukoak oso egokiak dira. Agian gu egiten ari garena ez da ideala, baina horrelako saio bat beharrezkoa dela argi dago. Beharbada beste modu batera eginda, ez dakit, baina egin behar da.

AITZIBER YARZA

Liburuak

Erbesteko testigantza emankorra

ERBESTEKO euskal literaturaren antologia hone-tan, frankismoaren lehe-nengo garaian erbesteratu zirenen era guztietako lite-ratur lanak bildu ditu Gorka Aulestia antologia honen egileak. Bertan olerki, ela-berri, ipuin eta antzerki lan askoren zati esanguratsuak jaso ditu, besteak beste, T. Monzon, J.M. Leizaola, J. Zaitegi, «Orix», A. Ibinaga-beitia, M. Ugalde edota . Lan guztiak, beraz, euskaraz eta

Erbesteko euskal literaturaren antologia.
Biltzailea: Gorka Aulestia
Txakartegi. **Argitaratzen du:** J.A. Ascunce-k. 302 orr.

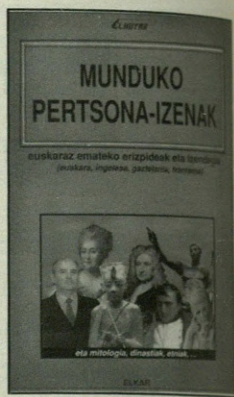
atzerrian, Ameriketako S. Mi-txelenarenak. Beraz, guz-tiak euskaraz eta, ezinbes-tean, atzerrian egindako la-nak dira.

Bestalde, Frantziar Iraul-tzan, bi Gerra Karlistetan eta Miguel Primo de Riveraren Diktaduran ez bezala, Es-painiako Gerra Zibilak (1936-1939) eragindako er-besteak, batetik, bi konti-nente, Europa eta Amerika osora hedatu zen, eta bes-tetik, besteak baina askoz

ere luzeagoa gertatu zen. Guzti honen inguruan datu ugari jasotzen dira liburuan zehar, eta bere hitzaurrean herrialdez herrialde orduko egoeraren berri ere ematen du egileak, erbesteak izan zuen dimentsio lazgarria agerian utziz.

Euskal erbestearen 50. urtemuga bete berritan, eta Bostgarren Mendeurrena-ren aldean hain oharkabean igaro denean areago, zer pentsaturik ematen dute Euskal Herriaren historiaren atal tragiko honen gertaka-riek. Ezin ukatu bildutako datu, kronologia eta testu bilketak saio interesgarria osatzen dutela, eta aurre-rantzean nolabaiteko segi-darik mereziko lukeela. Hain hurbilekoa izanik ere, egungo amnesia susmaga-riak inola ere ez bait luke zauria hobeto sendatzen lagunduko.

PATXI SARRIEGI

Titulua: «Munduko pertsona-izenak».
Argitaratzen dute: Elhuyar eta Elkarrek. 504 orr.

Atzerriko pertsonen izenak euskaraz idazterakoan, makina bat arazo sortu izan zaizkigu sarritan. Nola jarri behar ote dira? Nola ahoskatu? Hemendik aurrera kontu bera gerta ez dakigun, «Munduko pertsona-izenak» izeneko liburu lodia argitaratu berri dute Elkar eta Elhuyarrek. Bertan munduko bazter guztietako izen mordoak —lau bat mila— ageri dira, euskaraz, ingelesez, gaztelaniaz eta frantsesezko formetan.

Hontza
LIBURUDENDA

Okendo kalea, 4
Tel. 42 82 89 Faxa: 43 12 56
20 004 DONOSTIA

ZERA... GAUZA DA... ATZOKOA
ERE BEHAR DUDALA...

EZTABAIDA
BAT BADA...

... ETA
HARIA EZ
GALTZEKOTAN
...

HEMEN DITUZU ...
1.400 pzt!

Milala...

Bai! Noimat da ... paperean bakarririk...!

PAPEREA

EPA JOKEPA !
NORA HOA HOLA ZĀMATURIK ?
TESIA ARI HAIZ
EGITEN EDO ?

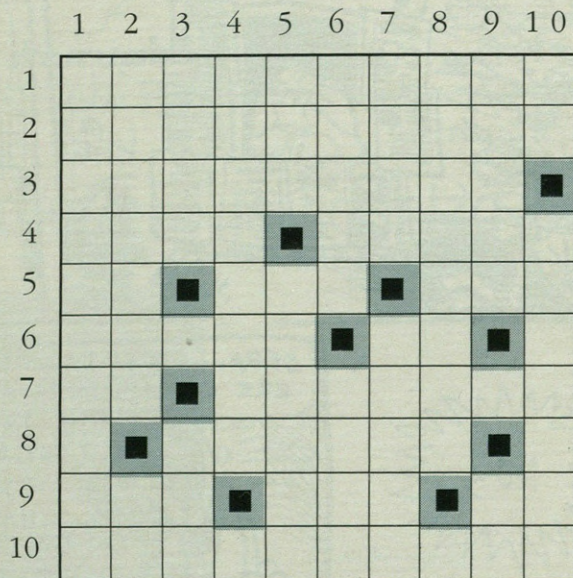
TESIA BAI, TESIA ! EGUNKARIA DUK !
ARTIKULU BATZU TXILLARTOKIREN ALDE,
GERO ERRAMUN BEITITAGOITIAK
XABIER KINTALAREKIN DUEN EZTABAIDA ...
TARTEAN ALPHONSO ZIRIGOIEN, ITXARON BORTAN,
ANUNTXI JARANA, PHEDERIKO RUGWIG + BAR
DAUDELARIK ... GUZIEN KONTRA
PATZIKU PISURENAREN ARTIKULUAK
DITUK ETA GAINERA AINGERU MEPAKPSA

A black and white cartoon illustration. On the left, a man with a large nose and a plaid shirt is shouting, with his hand to his forehead. Above him, the text 'HAU MASOKA!' is written. On the right, a person is running away from him, carrying a large, striped box. The person is wearing a dark shirt and shorts. The background is simple, with some wavy lines suggesting motion or sound.

ASISKO + XAMAR

Denborapasa

Gurutzegrama

EZKER ESKUIN: 1.- Igarobideak. 2.- Arratsa. 3.- Zenbaki jakin bat lortzeko kantitate positibo bat zenbatez gehitu behar den adierazten duen berretzaile. 4.- Bihurri. Zelaiak. 5.- Eta, Errepikatuz eta haur hizkeran okela. Neka. 6.- Gibela. Erbioaren sinbolo kimikoa. Berogaitamar. 7.- Lehenengo pertsona. Nazioa. 8.- Bat. Inuxentea. Tona. 9.- Euskal sindikatu abertzalea. Ikas eta Ari. Egile atzizkia. 10.- Erizainek osatzen duten multzoa.

GOITIK BEHERA: 1.- Pilotak egiten dituen pertsona. 2.- Alokairuan utzi. Ez eme. 3.- Narrazti mota. Azkena. Bide. 4.- Artean. Kontsonantea. 5.- Ostatu. Garbitzeko gaia. 6.- Leku batetik bestera oinez joan. Zuhaitz mota. 7.- Eguna. Bizkaieraz, eraman. 8.- Ermuakoa. Kontsonantea. 9.- Sasoiak. Bat. gauero egin ohi dugu. 10.- Errepikatuz, gorotza. Harribitxien pisu unitatea.

Kate hitzak

Letra kopuru desberdineko hitzak ageri zaizkizu ondoan. Helburua zera da, eskuineko taula osatzea, puzzlea bailitzan. Pasa ezazu hitz bakoitza dagokion lekura, kontuan harturik hitzok ezker eskuin eta goitik behera joan daitezkeela.

8 letra

Dastatua
Gabiraia
Gizartea
Izurdeak

7 letra

Akabera
Artzain
Garesti
Kantatu

4 letra

Aran
Arin
Aroa
Atal
Aztu
Boga
Egia
Erak
Ezak
Gaia
Gari
Inka

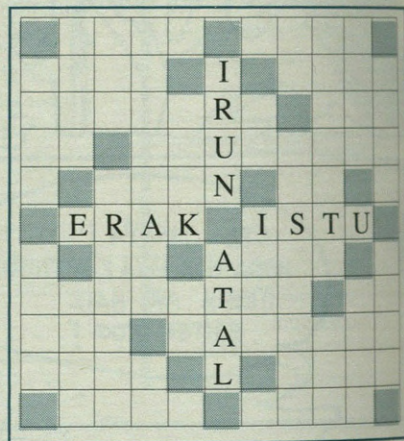
Inor
Irri
Irun
Istu
Izen
Laga
Lana
Otia
Otua
Sagu
Saku
Ulia

3 letra

Ali
Ana
Ira
Ron

2 letra

Ar
As
Gu
No
Og
Ot
Rk
Ti

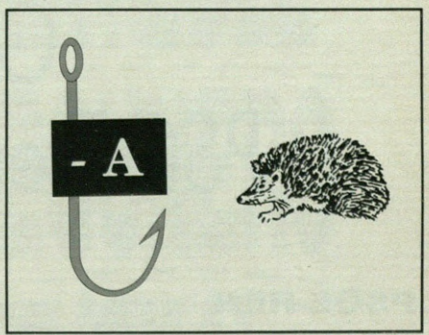
ERANTZUN zenbakidunak bete ondoan, pasa ezazu letra bakoitza dagokion goiko taulako laukira eta grabatuan ageri den pertsonaiaren izena, Lapurdiko Luhuson sortu zen euskaltzale handi baten izena alegia, ageriko zaizu.

1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14

Ospetsu		Arrain mota		Noka, ditugu		Gari sorta
Sendia		Zornea		Adiskidea		
▼		▼		▼		▼
10				8		2
Perokutua	Larrea	Fruitu mota				
Intzeko gela	Bereiztu	Musika nota				
▼		▼		▼		▼
				14		9
Zaudete		NBE ingelesez				
Gaukoaren aurrekoa		Ustez				
▼		▼		▼		▼
		Koipea				Zauri
		Araua				
Sail		(Bizk.) Igaro				▼
Nire		Atzizki femeninoa		3		
▼		▼		▼		▼
Bibliako pertsonaia				Ahalamen herria		
6	Zakur			Oinamizko edaria		
▼		▼		▼		▼
		Dauka		Boroa		
		Zer		Bi		
		▼		▼		▼
		Eztena				
		Tona		5		
1	13					
Urtia	Ate zaindari	▼				
		12				

—Hieroglifikoa—

Gipuzkoako herria

Aurreko asteko soluzioak

Gurutzagrama

AITIA									
DIONOSTIA									
	I	U	N						
I	Z	E	R	D	I	A			
G	H	U	R	R	O	T	Z		
D	O	N	O	S	T	I	A	R	R
L	I	R	A	I	N	T	A	R	
E	D	E	R	R	A	S	O	T	O
A	Z	E	R	K	O	K	O		
I	R	A	T	I	T	E	A	E	
A	I	A	Z	E	U	K	A	N	
A	T	O	N	D	U	A	K	R	E
Z	N	U	R	K	I	D	I	A	

- EZKER ESKUIN 1.- Sakabanatu 2.- Ahaleginak.
 3.- Maltzar. Ka. 4.- Area. Robin. 5.- Li. Bar. IK.
 6.- Dazibao. Az. 7.- Akize. Lore. 8.- T. Akrea. DI.
 9.- Anpara. Kin. 10.- N. En. Arau.
 GOITIK BEHERA: 1.- Samaldatan. 2.- Ahariak.
 N. 3.- Kale. Ziape. 4.- Altabizkar. 5.- BEZ.
 Aherri. 6.- Agurra. Ea. 7.- Niro. Ola. A. 8.- An.
 Bi. O. Kr. 9.- Takikardia. 10.- Ukan. Zeinu.

Hieroglifikoa: Erabat

Hitz Kateatuak

B	A	B	A	D	E	B	A
Z	I	N	A	I	L	E	R
A	R	A	K	A	T	U	Z
M	A	E	L	U	R	T	E
A	I	Z	A	N	R	R	U
E	Z	A	K	D	I	O	T
B	O	L	F	I	K	A	L
A	T	Z	E	L	A	R	I
D	I	K	A	R	A	T	Z
A	N	I	S	O	I	O	T
K	A	I	N	G	A	R	A

KAKKU

BATEN BATI EZ OMEN ZAIO GUSTATU "OFF-EZKO" MAITASUNA"

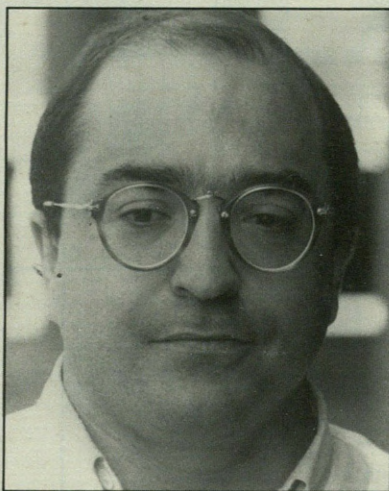
MAITASUN INPOSIBLEA NONBAIT...

BIHOTZA "OFF", ITZALITA ALEGIA

Greba Legea, PSOEren hurrengo kolpea

PSOE-REN Gobernuak behin eta berriz iragarri du laster batean onartuko duela Greba Legea. Egia esan, ez da lehenengo aldia gai hau planteatzen dena; izan ere, Gobernuak Greba Lege baten mehatxua zabaldu duen bakoitzean gatazka sozial gogorren inguruan izan da: 1987an enpresa publikoaren gatazkarekin, 1989an abenduaren 14ko greba orokorraren ondoren, eta aurren Bateratasun Plangintzaren ondorio diren neurriekin batera. Honela bada Greba Lege hau ez da neurri bakartua. Arlo sozio-ekonomikoan PSOEren Gobernuak hartzen ari den erabakiek sortuko duten erantzun soziala bozatzeko neurri modura hartu behar da. Langileen protestak zantatzeko Greba Legea dekretuakaren aurkako, lan merkatuaren desegituraren aurkako... instrumenturik egokiena da; hori, Corcuera Legearekin batera, bilera eta manifestapen eskubideen urritze larri bat sortzen ari bait da.

GREBA Legearen aurreproiektuak oso modu murriztean arautzen du greba eskubidearen garapena, honen aspekturik negatiboenak ondorengoak izanik: komunitatearen oinarritzko zerbitzuen zerrenda zabal bat ezartzea, honek dakarren zerbitzu minimo ezarketarekin, Lanaren Nazioarteko Erakundearen erizpideak

JOSE LUIS REZABAL

Abokatu sindikalista

kontrajarriz; gobernu autoritatearen ahalmen aldebatekoa, aldean arteko desakordio kasuan zerbitzu minimoak erabakitze; kaleratze disiplinarioa greba ilegala jarraitu edota zerbitzu minimoak betetzen ez dituzten langileentzat; greba deialdirako aurreabisu epea zabaltzea; grebara deitzen duten sindikatuak erantzukizun indemnitzatorioak exigitzea, hau ilegala edo abusiboa baldin bada edozein zirkunstantzia medio. Azken batetan, aurreproiektu honek badiu zenbait neurri, grebarako eskubidea garatzea ahalik eta gehien oztopatzea helburu bakartzat dutenak, hau izanik langilegoaren autodefentsarako instrumentu funtsezkoena.

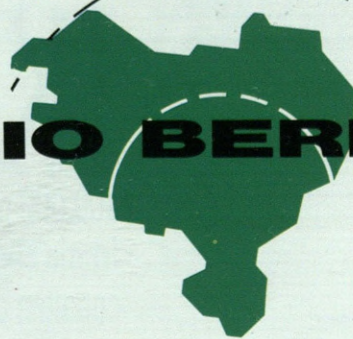
ARGI dago, zerbitzu minimoak behar bezala antolatzeke 'autoregulazioa' ezinbestekoa dela, hau da, parte hartze sindikal hutsarekin, go-

bernu autoritatearen edo patronalaren parte hartzerik gabe. Esperientzia historikoak adierazten digu grebarekiko edozein kanpo interbentzio, honen presio eraginak ezabatze hutsera zuzenduta dagoela. Beraz, Estatua greba eskubidearen onarpen juridikora mugatu behar da, baina garapen legislatibo edo botere ejekutiboaren ekiterik gabe. Beste modu batera esanda: Greba Legerik onena ez dagoena da.

1992ko otsailean ELAk, UGTk eta CCOOk sinatutako Funtsezko Zerbitzuen Arautzeari Buruzko Akordioak grebaren murrizketa de facto onartzea eta greba prozesu orok duen enfrontamendu zama desaktibatzea suposa dezake, batik bat gaur eguneko bezalako testuinguru batean —ezaugarritzat izanik krisi industrial larri bat, lan baldintza eta lan eskubideekiko patronal eta Administrazioaren eraso sistematikoak—. Ez dugu uste sindikatuen lana denik grebarako eskubidea arautzea, eta akordio horrek horretara garamatza, egun bizi dugun egoeran bederen. PSOE Gobernuaren Greba Legeari aurre egiteko beharrezkoa da erantzun fronte zabal bat bideratzea, salbuespenik gabe, ziur egonik borrokak eta mobilizazioak bakarrik ekidin ahal izango dutela langileak duen presio instrumentu garrantzitsuenarekiko eraso garatzea.

120.000

ENTZULE
EGUNERO
EUSKAL
HERRI
OSOAN

ADI PROGRAMAZIO BERRIARI

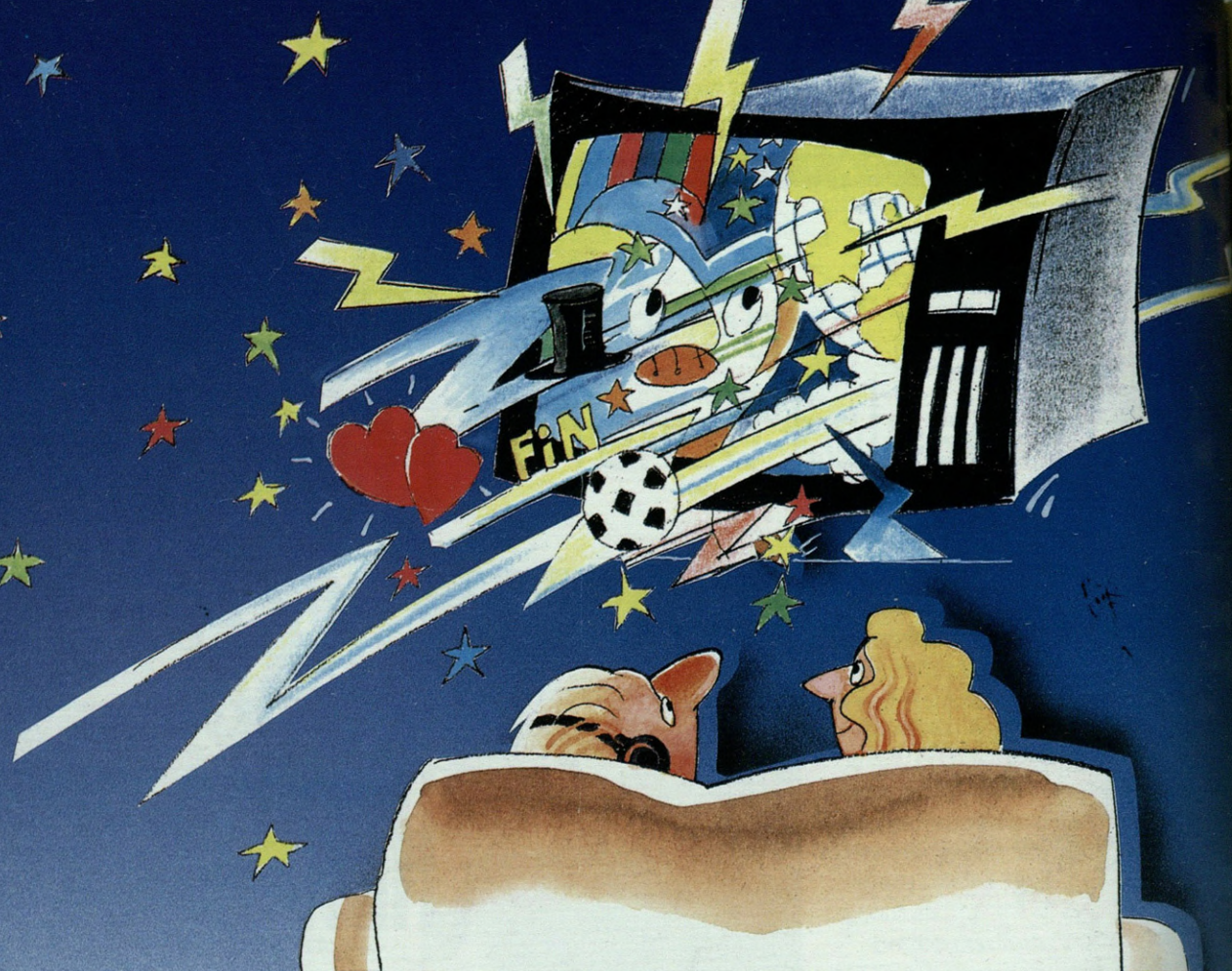
INFORMATIBOAK

GOIZ KRONIKA	06,00 - 09,00
ALBISTEGIA - 1	13,00 - 14,00
ALBISTEGIA - 2	14,30 - 15,00
ALBISTEGIA - 3	20,00 - 20,30
KIROL BERRIAK	20,30 - 21,00
ORDUERO ALBISTEGI LABURRAK	

EUSKADI
I R R A T I A

Esan eta izan!

EUSKARA IKUSGARRIA

400.000 pertsonak, zuk bezalaxe, egunero
Irratia eta Telebista euskaraz ikusi eta
entzuten dute.

Lasaitzeko, ondo pasatzeko,
informatzeko edo ikasteko. Euskara...
IKUSGARRIA delako.

ETB

1

EUSKADI
IRRATIA